Milliyet
ÇOCUK

7 Eylül 1981 ● Sayı: 37 ● 25 Lira

Enid Blyton'ın romanı:
Görünmeyen Hırsız

Bu Sayıda Başladık

TÜRK TİCARET BANKASI İşbirliğiyle hazırlanan
BÜYÜK DÜNYA
KEŞİFLER TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

"Bizim Takım olarak, geçen gün, gittik, hepimiz birer paket Ülker Bego aldık, yedik. Amacımız, Ülker Bego'ya not vermekti. (Hep biz not alacak değiliz ya!)

İşte, Ülker Bego'nun sınav sonunda aldığı notlar:

Lezzeti	: Pekiyi
Besleyiciliği	: Pekiyi
Tazeliği	: Pekiyi
Ambalajı	: Pekiyi
Fiyatı	: Pekiyi

Ülker Bego, kocaman bir aferin'i haketti doğrusu. Bir kere, çok lezzetli. Taptaze. İnsanın ağzında dağılıyor. Sonra, içinde vitaminler, mineraller var. Öğrendik, biliyoruz ki vitamin ve mineraller, sağlığımız, gelişip güçlenmemiz için çok yararlı. Ülker Bego, besleyici.

Sizin Takıma da öneririz. Ülker Bego, bizler için özel. Tam bize göre.

Dikkat! Vitamin ve mineralleri henüz öğrenmemiş, bu konulara gelmemiş olan arkadaşlar, öğretmenlerine sorsunlar, kitaplarından öğrensinler. Vitaminler, mineraller çok önemli."

Reklamcılar Ltd.

ÜLKER
Gıda Sanayii ve Ticaret A.Ş.

BİZDEN SİZE

YENİLİKLER DİZİSİNDE

YENİLİKLER dizisi bu sayımızda da sürüyor. Geçen sayımızda başladığımız **"Yaşanmış Serüvenler"** adlı yazı dizimiz bitince, yerine Madagaskar adası yaşantısını konu edinen bir başka **"Yaşanmış Serüvenler"** başlayacak.. Aldığımız mektuplardan bu tür yazıların olağanüstü bir ilgi ile karşılandığını öğrendik, mutluyuz.

EYLÜL ayı içinde okullar açılacak. Okul dönemi için biz de dergi olarak hazırlıklarımızı sürdürüyoruz. Geçen yıl verdiğimiz **"Başarı Anahtarı/Test Eki"**miz, bu yıl türlü değişikliklerle ve yeni baştan düzenlenmiş olarak okurlarımıza sunulacak...

Okul döneminde bununla da yetinmeyeceğiz. Yanı sıra, öğretmen ve eğitim uzmanlarıyla, dil uzmanlarının ortak bir çalışma ürünü **"Resimli, Açıklamalı BÜYÜK TÜRKÇE SÖZLÜK"**ü özel eklerle vereceğiz.

Diğer yeniliklerimize gelince... Bunları da sırası geldikçe birer birer açıklayacağız sizlere.

Şimdilik tatilin son günlerini gereğince ve tadını çıkararak değerlendirmelisiniz.

Esenlik dileklerimizle

●

İÇİNDEKİLER

Ecel Yarışçısı 4-5-6
Yaşanmış Serüvenler 7-8-9
Kuşlar 12-13

ÖZEL EK'TE
Yıldırım Teğmen
Görünmeyen Hırsız
Demir Yumruklu Adam
Siyah Kurd
Söylev (Nutuk)
Büyük Dünya Keşifler Tarihi Ansiklopedisi

Tarzan 14-17
Armağan Yağmuru 18
TV-Sinema-Pul-Plak-Kitap ... 19-20
Mırnav 21
Hikâye: Süleyman Bulut 22-23
Şiir: Arif Bozacı 23
Yeni Gazete 24-25
Cimcime 26-27
Kırk Ambar 28-29
Okurdan Okura 30-31
Bilmece-Bulmaca 32-33
Nasıl Yaşar? 34

Deniz Kurdu Kemal Reis 10-11

OKURUN SESİ

BU sayfada yayınlanacak dilek ve eleştirilerinizi içeren mektuplarınızı **"Milliyet Çocuk Dergisi/Okurun Sesi: Cağaloğlu-İstanbul"** adresine bekliyoruz.

"Tarzan" adlı çizgi-romanı çok beğeniyorum. Acaba ne kadar sürdüreceğinizi söyleyebilir misiniz?

Ahmet Güner (İzmit)

Ansiklopedi ekinizi, ilk çıktığı günden beri sürekli almaktayım. Ama cilt kapağını bütün bayileri aradığım halde bir türlü edinemedim. Acaba size parasını göndersem, bana ödemeli olarak gönderebilir misiniz?

Leyla Ergin (Develi)

...Derginizi çok seviyor ve devamlı alıyorum. Yaptığınız yenilikler çok güzel. Fakat yeniliklerin arasında "Hafiye 99" oluşuna çok sevindiğimi belirtirken, "Pembe Panter"in olmayışına da üzüldüğümü belirtmek isterim.

Leyla AKSU (Fethiye)

Bilmece-Bulmaca sayfasına daha zor bilmeceler koyabilir misiniz? "İstanbul Serüveni", "Heyecanlı Hikâye" türü sayfaları çok seviyorum, bu diziler bitince yerine yine böyle güzel yazılar yayınlamanızı istiyorum. Genç Gazeteci belgemi aldım, teşekkür ederim.

Tülay ARCAN (Mersin)

Milliyet
ÇOCUK

Milliyet Gazetecilik A. Ş. adına Sahibi:
AYDIN DOĞAN
●
Genel Müdür:
YEKTA OKUR
●
Yayın Yönetmeni:
TARIK DURSUN K.
●
Sorumlu Yazışleri Müdürü:
MEHMET İLKORUR

Adres: MİLLİYET GAZETESİ/Nuruosmaniye Cad. No: 65 Cağaloğlu/İstanbul. Abone ve satış için başvuru: Milliyet Gazetesi Satış Servisi, Cağaloğlu/İstanbul. Abone koşulları: Yıllık 1500, Altı aylık 750 TL. (Uçak ile Yıllık: 1650, Altı aylık 875 TL.) Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir. Dizgi ve baskı: Milliyet Tesisleri. Türkiye'de fiyatı: 25, Kıbrıs'ta: 30 TL.

Yıl: 11
7 Eylül
Cilt: 4

37 • SAYI

ECEL YARIŞÇISI

4

İspanya'da Lauda ve Regazzoni Ferrari'ye bir birincilik daha kazandırdılar ama 007'nin yarışı da iyiydi hani... İspanya'da 5., Belçika'da 3., Monako'da 2. olan Jody gittikçe daha hırslı, daha iyi oluyordu. Son yarışta İsveçli'nin birinciliği, Tyrell ikizleri diye anılan Jody ve Depailler için sürpriz oldu. İkizler bundan sonraki yarışta öylesine fırtına gibi estiler ki, Ken Tyrell ikide bir yavaşlama bayrağını salladı durdu. Sonuçta Jody Scheckter, ilk kez Grand Prix birinciliğini aldı.

Yarış Jody'ye önemli bir şey öğretti: İşin üzerine giden değil, sinirlerine ve reflekslerine hakim olan kazanır. Bu kurala uyunca Jody kolayca kupayı alır.

Bundan böyle dünyanın ünlü yarış pistlerinde tartışmasız dört büyük isim kapışacaktır: Fittipaldi, Lauda, Regazzoni ve Jody Scheckter.

İyi ve uzun antrenmanlarına karşın 1975 yılı Jody için nedense pek şanslı gelmedi. 007 gittikçe zayıfladı, karoseri ve motor ve şanzımanda yapılan değişiklikler arabaya fazla bir şey katmadı. Jody doğum yeri Güney Afrika'da bir birincilik alabildi, o kadar. Yıl Niki Lauda'nın oldu: Ferrari, 1964'de John Surtee'den bu yana en şaşaalı günlerini yaşadı. Aslında yersiz de değildi, Ferrari uzun zamandır tüm dikkatini Formel 1'e yoğunlaştırmıştı. Üstün arabayı üstün sürücüler yönlendirince... zafer!

1976 yılı Tyrell ikizleri Jody ve Depailler için sıkıntı dolu başladı. Yorgun 007'yi ilk yarışlarda zorladılar, taa ünlü P 34 teslim alınıncaya kadar. Tyrell'in övünç kaynağı, önde dört tekerlekli 'su uçan araba, nedense pek alçaktan uçtu ve Brezilya ve Güney Afrika'da kendisinden beklenenı veremedi. Long Beach'daki yarışta da Jody 3. oldu. Bu yarış, genç Jacques Lafiite'in Ligier Takımı'na girmesini sağlayan yarış olarak hatırlanır.

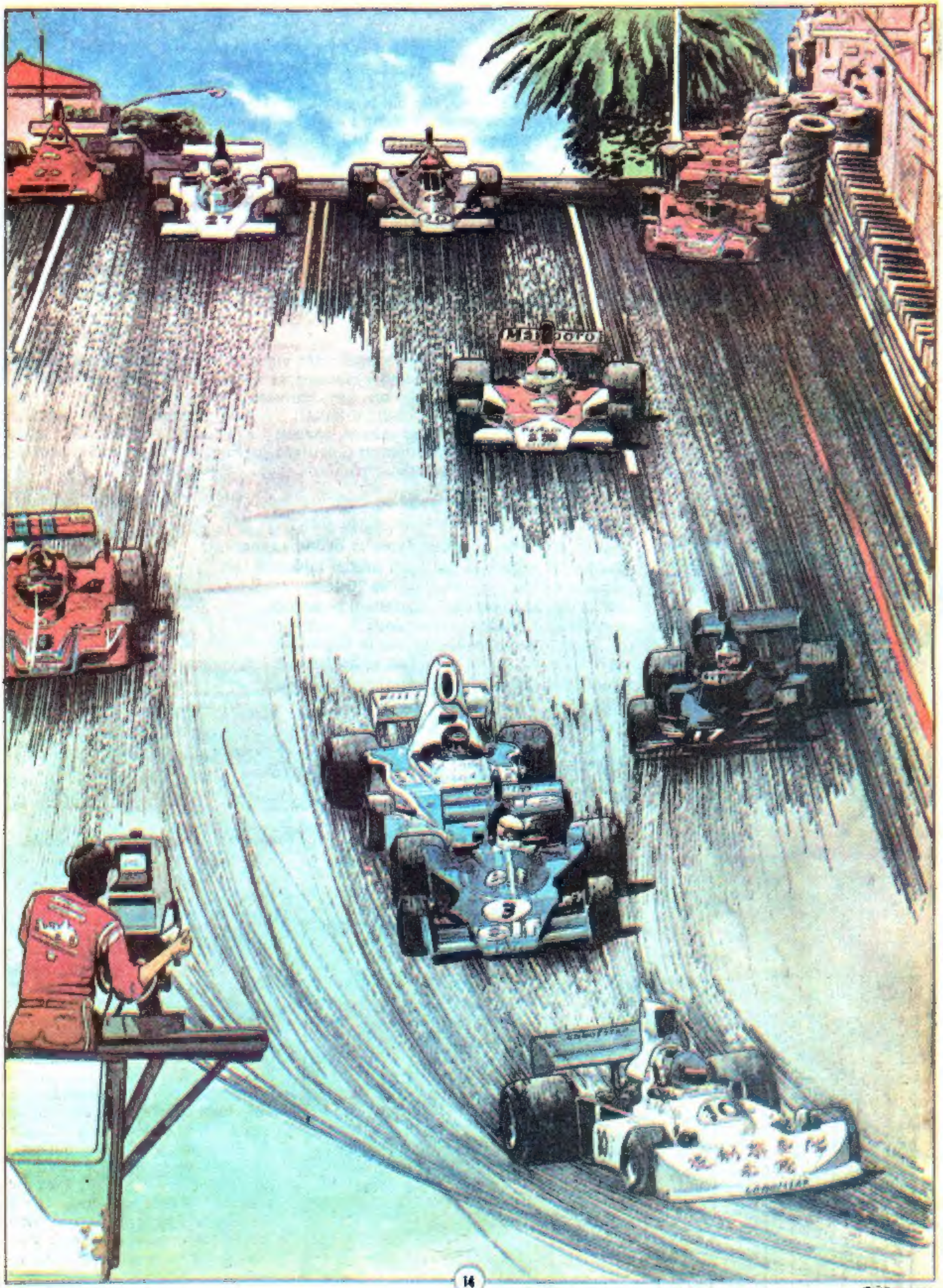

SÜRECEK

KAPTAN COUSTEAU

"DENİZ DİBİNDE 2.200 YILLIK GEMİ BULDUK !.."

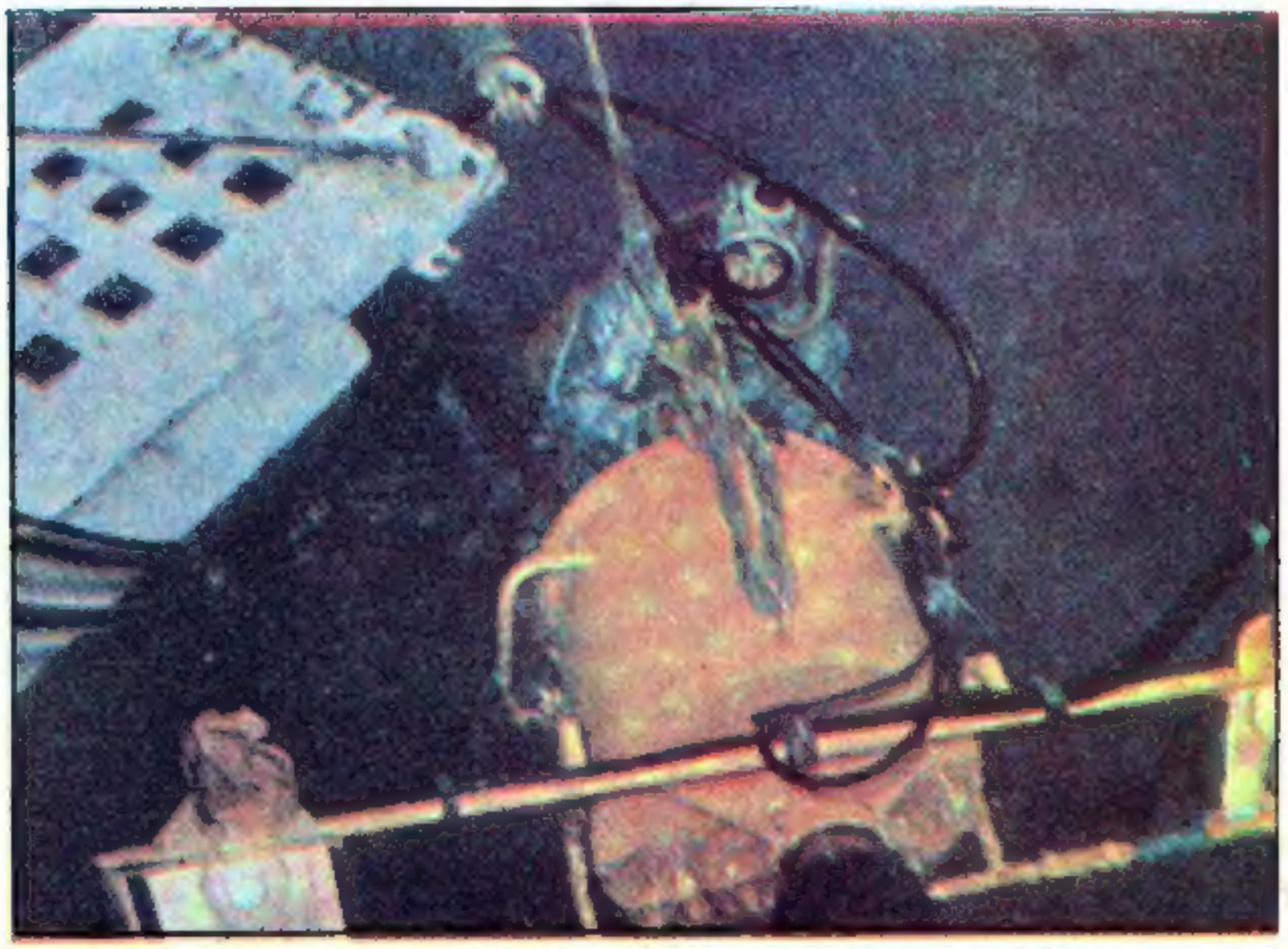

KAPTAN COUSTEAU

GRAND Conglue'de yaptığımız platformdaki tulumbanın motoru o günden itibaren aylarca çalıştı, deniz dibinden çamur, toprak, kil, taş, çakıl, tahta, yosun; tabiî bu arada bir sürü balık ve midye, istakoz emdi durdu.

Çalışmalarımızı bilinçlice yönlendirdik. Prof. Benoit'e ve arkadaşları Ferdinand Lallemand ve Henri Medan'ın derin arkeolojik bilgisi için borçluyuz. Girişimimizde hevesimizi körükleyen insanlar olarak anılmalıdırlar. Bulduğumuz da ufak tefek bir şey değildi hani, çevre denizlerde bulunan en büyük antik gemi enkazını yakalamıştık.

İşler kolay yürümedi. Tulumbanın güçlü emişi bile bazen yetmiyordu çünkü çevrenin kireçtaşından oluşan toprak yapısı yüzyıllar boyunca denize yağmurla, dalgaların dövmesiyle, toprak kaymalarıyla inmiş ve —bileceksiniz, çimentonun önemli bir parçasıdır kireçtaşı— betonlaşmıştı. Her birisi 17 dakika, 35 metre derinlikte kalabilen dalgıçlar, ellerinde keski ve çekiçlerle bu tabakaları kırıyorlar, bu arada toprak kapları ve amforları zedelememeye özen gösteriyorlardı.

Tabiî, bu arada tulumbanın muazzam emme gücü, bir dizi buluntuyu da parçalıyordu, yine de parçaları bir araya getirmek de —hani bir sürü resmi bitiştirerek oluşturduğumuz bilmeceler vardır ya, onun gibi— akşamların bitmez tükenmez eğlencesi oluyordu. Buluntuların ayıklanması kolay değildi, üzücü de oluyordu, nedeni, o kadar derinde gözleri kararan, bulanan dalgıçların bazen farketmeden değerli parçaları da sepete atabilecekleri yerde tulumbanın gücüyle yukarıya yollamalarıydı! Bunun önüne geçemezdik çünkü bazen taze kuvvet diye imdada yetişen dalgıçlar —ki sayıları hafta sonlarında elliye varıyordu— arkeolojik araştır-

devamı 7

malarda deneyimli değillerdi. Neyse Prof. Benoit anlayışlı çıktı da, enkazdan zedelenmeden toplanan 15.000 ci varındaki kap kacakla yetindi...

Bir Geminin Serüveni

CHRİS'in hastanedeki odasından başlayan ilginç rastlantılar dizisi ile Akdeniz'de bulunan en değerli batıklardan birisine ulaşmıştık. 920 metrekarelik bir alana yayılmış enkazın ana parçası, herhalde zamanının en iyi gemilerinden birisiydi: Tahtadan yapılmış, güvertenin üstü ve alt yüzü 4 mm. kalınlığında kurşunla kaplanmıştı. Geminin gövdesini birleştiren bronz çivilerin başları da kurşunla kaplanmış, böylece iki metalin birbirlerine tuzlu suda değdikleri zaman oksitlenmesi engellenmeye çalışılmıştı. Gemi yelkenleri sayesinde yol alıyordu, kürekçiler için yer ayırılmamış, bu yerler tamamen kargoya hasredilmişti. 10.000 dolaylarında ambalajlanmış kap kacağı, 3000 kadar da —hem de dolu— amforu taşıyacak gemi, zamanının nakliye kralı sayılmalıydı herhalde...

Garip olan, gemiden bulduğumuz nesnelerin, Yunanistan'ın Delos adasından başlayan yolculuğun, gayet iyi şekilde, İtalya'nın, Sicilya'nın limanlarına uğrayarak sürmesinden sonra son limana gelirken, aniden sona ermiş olmasıdır. Marsilya'yı neredeyse görebilecekleri bir mesafedeyken batmaları, daha önce çok tehlikeli suları aştıktan sonra bir deniz kazasına uğramaları pek akla yatkın gelmiyor. Gemide bulduğumuz amforlardan birçoğu ustaca delinmişti... Belki de tayfalar yol boyunca kargodan epeyce aşırmışlar, son anda durumu farkeden kaptanla çatışmış, gemiyi batırmışlardı!.

Battıkları yer derindi ama, bunca mesafeden gelen gözüpek deniz adamlarının yüzerek kıyıya çıkamayacakları bir yer de değildi. Gemicilerden hiçbirisinin kemiğini, iskeletini bulamadınız mı,diye sorabilirsiniz. 2200 yıl önce batmış bir gemi yolcuları çelikten yapılmış olsalar ancak dayanabilirlerdi herhalde. Kemikler, hele tuzlu suda hiç de uzun süre dayanıklı değillerdir, sizleri filmlerde gördüğünüz korsan iskeletleri aldatmasın. Kişisel eşyaları namına da bir şey bulamadık. Hatta para bile... Arada sırada arkeolog Lalleman, tulumbanın çektikleri arasında parlak şeyler görüp, para diye atıldı ve buldu da fakat bunlar bizim şakacı dalgıçların emme borusuna bezledikleri alüminyum 5 franklardı.

Paradan da eser yoktu, belki çok küçük oldukları için biz bulamadık belki de gemiyi terkederken yanlarına almışlardır.

Geminin tamamını görebilmemiz aylarca çalışmamızı gerektirdi. 30 metre derinliğe inerken gemi çevredeki kayalıklara çarpa çarpa yara almış, sonra şaha kalkmışa benzer bir konumda, 2200 yıl boyunca yağmur gibi yağan çamurla örtülerek bizleri beklemişti. Arada sırada beklenmedik şeyler de gelmiş geminin başına. Örneğin, kıyıdan üç tane 10-12 tonluk kaya kopmuş ve geminin kıç tarafına çöküvermiş. Bereket versin, çamur tabakası ve suyun taşıyıcı kuvveti bu kayaları frenleyerek hafifçe oturtmuş geminin üzerine. Aksi halde kıç taraftaki kamaralara ulaştığımızda orada bizi bekleyen sürprizlerden mahrum kalacaktık.

Esrarlı Bir Ses

KIÇ tarafta, kaptanın ve aşçının bölümleri vardı. Geminin sahibine ilişkin en kalıcı belirtileri burada bulmak olasıydı. Örneğin mutfağın demirbaşı olarak kayıtlı amforlar, kaplar, el aletleri... Şansımız yaver gitti ve üzerinde SES yazılı kap kacak bulduk. Daha sonraları, arkadaşlarımız yukarıya doğru yüzerken, gemiden 12 metre yukarıda bir kaya yatağına takılı kalmış çapayı da buluverdi. Çapa da aynı sözcüğü taşıyordu: **SES.**

SES kimin işareti? Bu sorunun cevabını bulmak Prof. Benoit'in göreviydi. Tarih içinde uzun bir yolculuk gerektiriyordu bu iş. Prof. Benoit iki ay içinde cevabı buldu getirdi. İpuçları ilkeldi ama değerliydi. Gemi Yunan yapımıydı, kargo gemisiydi, kargo gemisinin tacir bir sahibi olmalıydı. Delos'ta başlamıştı yolculuk, Yunan kolonilerine uğruyordu, şarap üretici ve tüketicileriyle yoğun bir ilişki içindeydi. Bulguların en değerlileri Romalı tarihçi Titus Livy (Tit Liv) tarafından sağlandı, İsa'dan Önce 3. ile 2. yüzyılın belgeleri arasında yukarıdaki bulgulara göre üzerine gidilmesi gereken bir tek isim ortaya çıkıyordu: Marcus Sestius, Romalı, armatör ve tacir.

Prof. Benoit üşenmedi Delos'a kadar da gitti. Sestius'un inşaatını başlattığı fakat bitirtemeiği yazılı evini de inceledi. Orada, zeminde bulduğu amblemler ile bizim amfor ağzında bulduklarımız arasında yakın benzerlik saptadı. Böylece bulduğumuz kalıntının Marcus Sestius'un gemisi olduğuna kuşkumuz kalmadı.

İki bin yıl sonra bir dizi insanın, bir adamın yazgısında dönüm noktası olan bir olaya sanki o günü yaşıyormuşçasına tanık olduklarını düşünün. Marcus Sestius belki de bu geminin —hem de en dolu olduğu anda, tam yolu biterken— batması nedeniyle iflas etmişti; evini bitirememiş, tanrılara öfkelenmiş, fallara baktırmıştı...

Batma nedenini bizden daha iyi bilebiliyor muydu acaba? Gemiyi çıkartmak için girişimde bulunabilecek kadar cesur ve girişimci ruhu var mıydı? Hoş ne yapabilirdi zaten, bugün bile en fazla 17 dakika kalınabilen bir derinlikte? Bugün bizimle birlikte olabilseydi neler duyar, nasıl davranırdı?..

Bunlar kuşkusuz işin fantezi tarafları... Yine de insan düşünmeden edemiyor. Bir yılı aşkın bir zaman dilimi içinde yüzlerce insanın emeği ile su yüzüne çıkartılan bu muazzam antik değerleri, bir gün yolunuzu düşürüp de Marsilya Devlet Arkeoloji Müzesi'nde izlediğiniz zaman, kuşkum yok alınterimiz boşa gitmemiş olacak. Yüzyıllar içinde insanoğlunun gelişim serüveninin tek bir sayfasını değil, bir satırını bile izlemek sizi de heyecanlandıracak...

BİTTİ

RESİMLER

Balık çorbamız için görüntüsü kötü, tadı mükemmel bir parça. Ahçının öyle baktığına bakmayın, seyrek gördüğü içindir (solda). Şu bizim çorbanın baş misafirini bu resimde farkedebiliyor musunuz? Ne kadar iyi çevresine uyum sağlıyor ve gizleniyor değil mi? (altta). Dalışların yapıldığı bölgeyi gösterir harita (altta sağda). Kaptan Cousteau, su geçirmeyen kameraya sıkıca bağlıyor (karşı sayfada, solda).

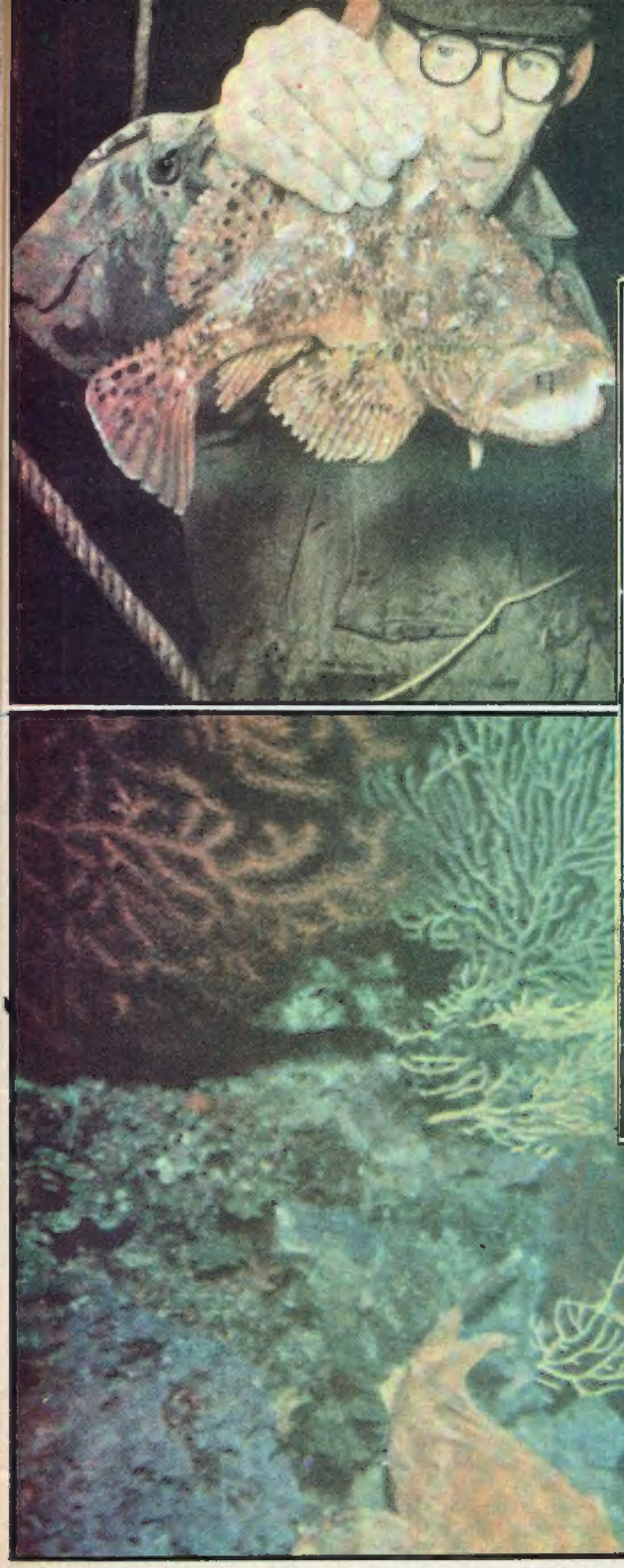

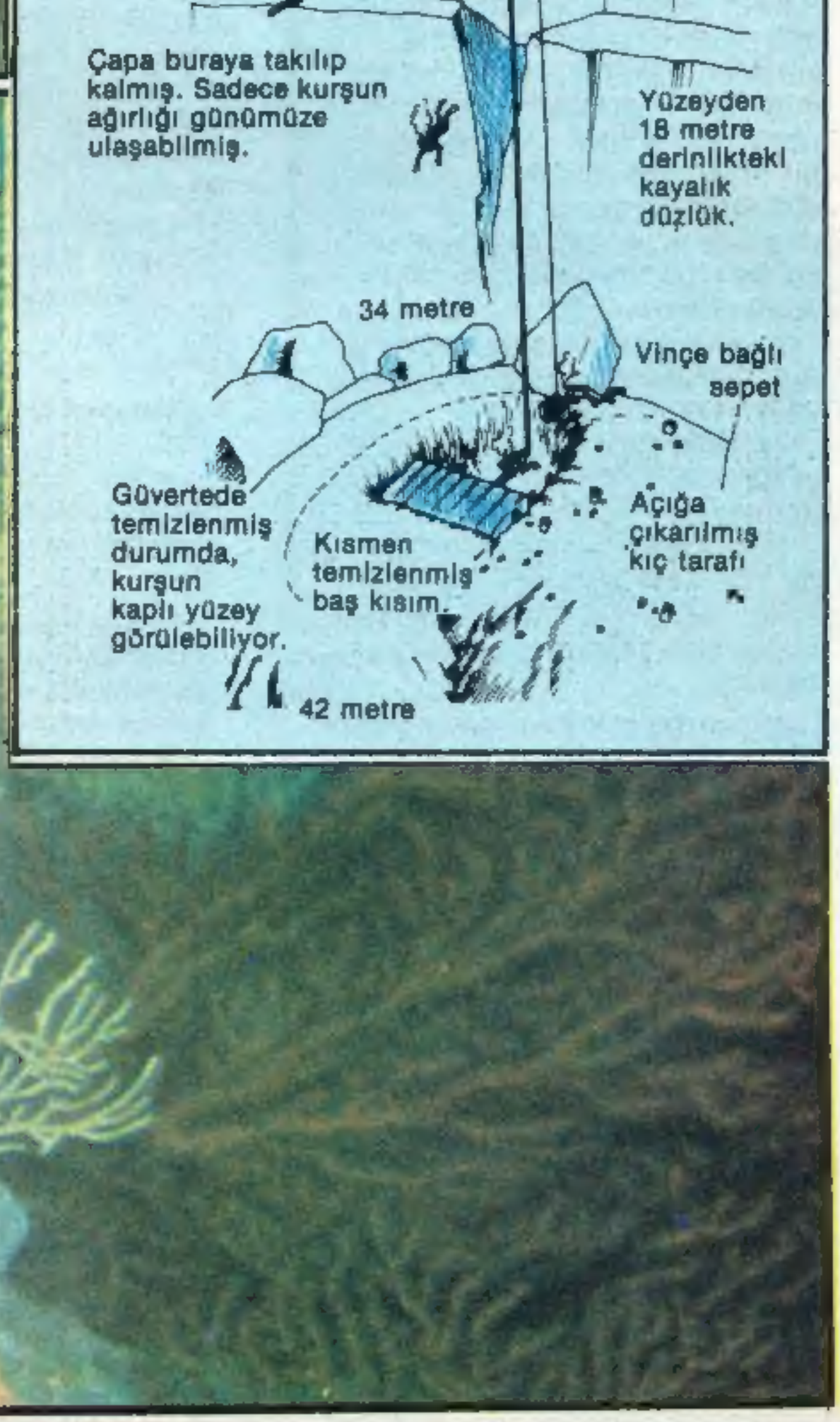

DENİZ KURDU KEMAL REIS

Enver Naci GÖKŞEN'in Bir Hikâyesi

*

Resim: Firuz AŞKIN

GELİBOLU'da doğan Kemal Reis de; Barbaros gibi, Turgut Reis gibi, Hızır Reis gibi Türk denizcilik tarihinin ölmez adlarından biridir.

Çocukluğu Gelibolu kıyılarında, gençliği Akdeniz'in lâcivert sularında genicilikle geçen Kemal Reis'in kahramanlığı gün geçtikçe yabancı ülkelere bile yayılıyordu. Sonraları Akdeniz'i bir Türk gölü haline getiren Kemal Reis adını duyan denizci, onun yanında bulunmayı büyük bir onur sayarak, tayfaları arasına girmeye koşuyordu...

Kemal Reis, haksızlığa, zulme her zaman karşı duran bir yiğitti. Başı sıkılan, yardıma ihtiyacı olan ona koşardı...

Bir gün, Kemal Reis, İzmir kıyılarında bir köy kahvesinde oturmuş, çevresine toplananlara savaş hikâyeleri anlatıyordu. Denizde azgın bir fırtına vardı. Reis'in gemileri kızaklara çekilmiş, yelkenleri toplanmış, kürekleri güzelce yağlanmış bir durumda fırtınanın geçmesini beklemekteydiler. Ancak böyle bir fırsattan yararlanarak karada dinlenebilen denizciler, bir yandan çubuk ve nargile içiyor, bir yandan da cankulağıyla Reis'i dinliyorlardı.

Bu sırada, bir haberci, birdenbire kahvenin kapısını açarak içeri girdi. Telâşla:

— Reis, Reis, dedi, uzakta bir yelkenli var; bizim kıyılara doğru ilerliyor!..

Kemal Reis, anlatmasını yarıda bırakarak ağır ağır yerinden kalktı ve kıyıya inerek yaklaşmakta olan yelkenliyi beklemeye başladı.

DENİZLERDE çapulculuk yapan, durup dururken bizim gemilere saldırmaktan çekinmeyen şövalyeleri bile savaşamayacak durumda görünce fırsattan yararlanmaya hiç yeltenmeyen Kemal Reis, arkadaşlarına döndü:

— Leventlerim, dedi, bu geminin hangi ülkeye ait olduğu belli değil; bayrağı yok. Ama bizim ünlü düşman Malta Şövalyelerine ait olabilir. Böyle de olsa elimizi sürmeyeceğiz. Bizim için onu, tek başına, bir yengeç gibi ezmek işten bile değil. Bu, bizim şanımıza yakışmaz. Şimdiye dek ya bize denk ya da bizden üstün güçlerle savaştık. Kendimizden zayıfla aslâ!..

Fırtına bir türlü dinmek bilmiyordu. Bu yüzden, kıyıya doğru sürüklenen gemi birdenbire karaya oturuverdi! Bu sonucu önceden sezen leventlerdon kimileri, kazaya uğrayanlara yardım etmek üzere, hemen bir kayığa binerek yanlarına koştular.

Yabancı gemidekiler Kemal Reis'in yanına gelir gelmez:

— Selâm, Türklere selâm!.. Dediler.

Kemal Reis, onları nazik bir evsahibi gibi karşılayarak:

— Merhabalar!.. Nerden gelirsiniz, kimlerdensiniz?.. Dedi.

Yabancılardan biri söze başladı:

— Biz İspanya Müslümanlarındanız. Padişahınız İkinci Beyazıt'tan yardım dilemeye geldik...

Kemal Reis, gelenleri kahveye götürdü. Üstlerini başlarını değiştirdikten ve karınlarını doyurduktan sonra:

— Hadi dostlar, dedi, şimdi sizi dinliyorum. Başınıza gelenleri bir bir anlatın!..

Gelenlerden iri yarı, esmer bir genç başını sallaya sallaya söze başladı:

— Adım, Şefikulrazi. Endülüs saltanatında Müslümanları kurtarmaya çalışanların başında ben de varım. Endülüslüler, bize yapmadıklarını bırakmadılar. Canımızdan bezdirdiler! Mahallelerimizi ateşlediler, Engizisyon denilen mahkemelerinde dünyanın işkencesini yaptılar! Bize yardım etmeleri için başvurduğumuz ülkelerden elimiz boş döndük. Kendi başımızın çaresine bakmak zorunda kalınca, gizli gizli kurtuluş yolları aramaya başladık. İspanya'nın sekiz büyük şehrinden gelen Müslüman şeflerle gizli bir toplantı yaptık.

Valansiya şehrindeki İzabella Meydanı'ndan , denize doğru uzanan bir yol vardır. Bu yolun iki yanı balıkçı kahveleri ve balıkçı evleriyle doludur. Bu evlerden biri da benimdir. İşte bu sekiz fedakâr insan, bizim basık tavanlı evin ufacık pencereli bir odasında toplandı. Ben, son çare olarak sizlerden yardım dilemeyi ileri sürdüm. Bu teklifimi öteki arkadaşlar da çok uygun bularak beni birkaç gönüllü ile temsilci gönderdiler.

Kemal Reis, bu kahraman adama sordu:

— Yolda önünüze çıkanlar olmadı mı?

— Olmaz olur mu? Akdeniz, gözleri kanlı Malta Şövalyeleriyle dolu. Bir süre gizli gizli yol aldık. Sonra peşimize takıldılar ama fırtına imdadımıza yetişti. İzimizi kaybettiler...

KAHVEDEKİ kalabalık gittikçe artmış, içeride adım atacak yer kalmamıştı. Herkes Şefikulraz'ı şaşkınlıkla, üzüntüyle dinlemişti. Leventlerin gözleri yaşlı, Kemal Reis, çok dalgın ve düşünceliydi. Bu üzüntü, daha çok II. Beyazıt'ın onlara bir yardımda bulunamayacağı düşüncesinden ileri geliyordu. Çünkü kendi öz kardeşi Sultan Cem'i düşmanlar elinde bırakan bir padişah, başkalarına nasıl yardım edebilirdi?.. Böyle olmakla beraber, Kemal Reis, baskıdan, zorbalıktan kurtulmak için her türlü tehlikeye göğüs geren Şefikulraz'ın umudunu kırmak istemedi:

HİÇBİR kuş ötmüyordu. Ortalıkta tek duyulan, doğu rüzgârının sesiyle denizin sesiydi.

Nat önce pencereyi, sonra çocuk odasının kapısını kapayıp çıktı, kendi yatak odasına yürüdü. Karısı yatağın kenarına oturmuştu. Çocuklardan biri yanıbaşında uyuyordu. Küçüğünü kucağında tutmaktaydı. Soğuk ışıkta yüzü gri gibi görünüyordu.

Alçak sesle, "Artık uyuyor," dedi. "Bir şey bir yerini kesmiş Gözlerinin köşelerinde kan vardı. Jill, kuşlar yaptı, diyor. Uyandığında kuşları odanın içinde görmüş."

Kadın gözlerini kaldırıp Nat'in yüzüne baktı. Orada kendisini avutacak bir işaret arıyor gibiydi. Korkuyordu. Nat da korkuyordu. Ama bunu karısına belli etmek istemedi.

"İçerde kuşlar var," dedi. "Ölü kuşlar. Elli kadar sanıyorum. Hepsi küçük kuşlar. Vahşileşmişlerdi. Korkunçtu."

Karısının yanına, yatağın kenarına oturdu, uzanıp onun elini tuttu.

"Doğu rüzgârındandır," diye açıklama yaptı. "Ondan olmalı. Soğuktan."

"Ama Nat, hava daha bu gece değişti. Kar da yağmadı. Aç olamazlar. Tarlalarda yiyebilecekleri dünya kadar yem var."

"Havadandır," dedi Nat tekrar. "Havadandır mutlaka."

Yüzü pek yorgundu. Karısınınki gibi.

"Ben aşağıya inip bir çay yapayım," dedi.

Mutfağı yeniden görmek içine bir rahatlık verdi. Fincanlar, tabaklar, masa, sandalyeler, çocukların oyuncakları...

Arka kapıyı açtı. Gökyüzü donuk ve ağır gibiydi. Kahverengi tepeler boş ve karanlık görünüyordu. Doğu rüzgârı kuru yaprakları ağaçlardan koparmış, göğe savurmuştu. Havada yapraklar, kuşlar gibi uçup duruyordu. Nat toprağa bir tekme attı. Kaya gibi sert. Ömründe bu kadar apansız bir hava değişikliği görmemişti. Bir gece içinde kara kış gelmiş çatmıştı bu sefer.

KUŞLARI deniz kıyısına götürmeye karar verdi. Kumda onlara bir çukur kazmak daha kolay olurdu. Oraya vardığında dik durmakta güçlük çekti. Rüzgâr onu yana eğecek kadar güçlüydü. Soluk almak boğazını acıtıyordu. Elleri mavileşmeye başlamıştı. Böyle bir kış gördüğünü hatırlamıyordu. Rüzgâra arkasını döndü, topuğuyla vurarak kumda bir çukur açtı.

Ama torbayı açtığı zaman rüzgârın kuvveti ölü kuşları onun elinden uçuruverdi. Havaya kaldırıp uçurdu onları. Canlı kuşlara benziyorlardı. Sahiden uçuyorlardı sanki. Sonra rüzgâr onları kumların üzerine savurdu. Nat bu işten hiç hoşlanmamıştı. Çirkin bir görünümdü.

"Deniz alır onları," dedi kendi kendine.

Dönüp denize baktı. Yeşil tepeler yükseliyor, ileri düşüyor, kırılıyordu. Denizin sesi uzaktan gelen derin bir sesti.

O sırada kuşları gördü. Martıları. Ta ilerde, dalgaların üzerine binmişlerdi. İlk başta onları suyun köpükleri sanmıştı. Ama hayır... martıydı hepsi. Yüzlerce, binlerce, onbinlerce.

Dalga sırtındaki gemiler gibi bir yükseliyor, bir alçalıyorlardı. Doğuya doğru baktı... sonra batıya. Her iki yan da marta doluydu. Gözün görebildiği yere kadar. Sıra sıra, birbirine yakın. Denizin üzerinde kocaman beyaz bir örtü gibiydiler.

Nat dönüp patikadan tepeye doğru tırmandı. Karısı onu evin kapısında karşıladı.

"Nat, şimdi radyo söyledi. Duydum."

"Radyo ne söyledi?"

"Kuşları," dedi kadın. Kuşlara bir şey olmuş. Yalnız burada değil. Londra'da da. Bütün ülkede kuşlar bir garip davranıyorlarmış. Koca koca sürüler halinde

---

— Peki aslanım, dedi, hele bir İstanbul'a varın; dileğinizi padişaha ulaştırın. Ama dönüşte yine buradan geçin, padişahın size vereceği karşılığı merakla bekleyeceğim...

Bir zaman sonra Kemal Reis, düşüncelerinde yanılmadığını gördü. Çünkü padişah, kendisinden istenen yardımı kabul etmemişti. Dönüşte aynı yerden geçen Şefikulraz ve arkadaşları bu acı haberi verdikleri zaman, Kemal Reis, onlara:

— Hiç üzülmeyin, ben varım!.. dedi, siz şimdi geri dönün, biz de arkanızdan geliyoruz...

Düşkünlere yardımı zevk bilen Kemal Reis, çok sevdiği ve yanından ayrılmayan kardeşinin oğlu Burak Reis'le sefer hazırlıklarına başladı.

İspanya'daki Müslümanlar ise hiç de umutlu değildiler. Çünkü padişah, yardım elini uzatmadıktan sonra Kemal Reis, haydi haydi oralı olmayabilirdi.

Kemal Reis'in hazırlığından ve yola çıktığından habersiz olan Valansiya Müslümanları çaresizlik içinde kıvranıyorlar, böyle yaşamaktansa ölmeyi düşünüyorlardı! Kendilerini denize atarak kurtulmaya karar verdikleri bir sırada, Kemal Reis'in yelkenlileri görüldü...

Kemal Reis'in filosu, topu topu dört gemiden kuruluydu. İs-

kentlere saldırıyorlarmış.

Nat heyecanlanmıştı.

"Biliyordum bir terslik olduğunu," dedi. "Daha şimdi denize baktım. Orada martılar var. Binlerce, onbinlerce martı. Hepsi orada. Dalgaların sırtında. Bekliyorlar."

"Ne bekliyorlar, Nat?"

"Bilmiyorum," dedi Nat yavaşça.

Mutfağa gidip bir çekiçle bazı âletler aldı.

"Ne yapacaksın, Nat?"

"Pencereleri tahtayla kapatacağım."

"Ama camlar kapalıysa nasılsa içeri giremezler ki. Girerler mi? O ufacık kuşlar? Nasıl girebilirler?"

Nat cevap vermedi. Küçük kuşlar değildi onun düşündüğü. Martılardı. Merdivenlerden üst kata çıktı, öğlene kadar orada çalıştı. Yatak odalarının pencerelerine tahtaları sağlamca çaktı.

ÖĞLE yemeğinden sonra radyoyu dinledi. O sabah Londra'da kuşlar gökyüzünü kararturcasına çoktu. Kentin üzerine bir bulut çökmüştü sanki. Damlar, pencerelerin dışları kuş doluydu. Otomobil ve otobüsler hareket etmemişti. İnsanlar işlerine, dükkânlarına gitmemişti. Kalabalık gruplar halinde sokaklarda durup kuşları seyretmişlerdi yalnızca.

Nat, mutfağın penceresine de tahta çakmaya başladı.

"Ne?" dedi karısı. "Buraya da mı tahta? Saat üç olmadan lâmbaları yakmak zorunda kalacağız. Buraya tahta lâzım değil ki!"

"Güvende olmak iyidir," dedi Nat.

"Orduyu yardıma çağırsalar. Askerler kuşlara ateş edebilir pekâlâ."

"Nasıl yapabilirler? Londra'da sekiz milyondan fazla insan yaşıyor. Bütün binaları, bütün katları, bütün evleri düşün. Hepsinin damında oturan o kuşları gözünün önüne getir. Orduda bu işe yetecek kadar asker yok ki!"

"Ama bir şeyler yapmaları şart!"

"Ne kadar yiyeceğimiz var?"

"Nat... bunu neden soruyorsun?"

"Ne kadar var?"

"Evde çok erzak tutmam, bilirsin. Alışverişe yarın gideceğim."

Nat düşündü. Karısı yarın alışverişe gidemeyebilirdi. Zaten gitmemeliydi. Dönüp bahçeye çıktı, doruklara doğru baktı. Güneşsiz bir gündü. Gök gri ve öfkeliydi. Denizin kayalara vururken çıkardığı ses duyuluyordu.

Kıyıya giden patikada biraz yürüdü, sonra durdu. O sabah gelgit hareketi dışarıya dönmüştü. Şimdi ise tekrar içeri geliyordu. Martılar da havalanmışlardı. Gökyüzünde daireler çizerek uçuyorlardı. Yüzlercesi. Binlercesi.

Gökyüzü daha da kararmıştı. Martılar hiç ses çıkarmıyorlardı. Yalnızca yuvarlak desenler çizerek uçuyorlardı. Rüzgâr dalgalarının önünde aşağıya iniyor, sonra tekrar yükseliyorlardı.

Nat döndü. Patika boyunca eve doğru hızla koştu.

"Ben Jill'i almaya gidiyorum," dedi karısına. "Johnny'yi evde tut. Kapıyı kapat."

"Saat daha üç ama."

"Sen benim dediğimi yap!"

YOL boyunca yürüdü. Martılar daha da yükselmişlerdi. Daireleri de daha bir genişlemişti. Gökyüzünü kaplıyorlardı yavaş yavaş. Nat acele etti.

Tepenin üzerine varınca durup bekledi. Daha otobüsün gelme saati değildi. Uzaklara doğru baktı. Tepelerin gerisinde bir yerde bir şeyin göğe yükseldiğini gördü. Yükselen şey az zamanda büyüyüp genişledi, beş parçaya bölündü, kuzeye, güneye, doğuya ve batıya uçtular.

Rüzgâr, ölü kuşları yanından uzaklaştırdı...

SÜREÇ

panya hükümeti, Türk gemilerinin karşısına gemi çıkardı, ama Kemal Reis hepsini yenerek Akdeniz'deki kargaşalıkları ve korsanlıkları bastırdı, bütün Avrupa'yı da şaşkınlığa düşürdü.

Bundan sonra Kemal Reis, devletin resmî ve büyük kaptanları arasına girdi!

Yıllarca Türk bayrağını Akdeniz'de şerefle dalgalandırmış olan Kemal Reis, 439 yıl önce bir oyuna kurban giderek engin sularda can verdi!.

Türkiye'den , Mısır'a kereste götüren gemilerin Ege denizinde Rodos Şövalyelerinin saldırısına uğrayıp batırılması üzerine, saldırganlara bir ders vermek için Kemal Reis görevlendirildi.

Donanma, Gelibolu'dan yola çıktı. Kahraman Kemal Reis'in bineceği gemiyi bir Macar dönmesi hazırlamıştı. Ama bu adam, Reis'in bineceği gemiyi çürük bir tekneden seçmiş, güzelce kat kat boyayarak kusurlarını örtmüş, pırıl pırıl yapmıştı. Bu çürük gemi tam Rodos önlerine geldiği zaman, sert suların göğüslemelerine dayanamayarak ikiye bölündü!..

Hiçbir düşmanın yıldıramadığı o büyük denizci, sinsi bir düşmanın oyununa kurban olmuş, Rodos Şövalyeleri ile karşılaşmadan, Rodos adası önlerinde sulara gömülerek şehit düşmüştü...

TARZAN KARANLIĞIN İÇİNDE TAM YOLA KOYULMUŞTU Kİ, KARŞISINDA BÜYÜK BİR KARALTININ BELİRDİĞİNİ GÖRDÜ. KARALTININ BÜYÜK ORANGUTAN BOLGANİ OLDUĞUNU SEZDİ.

TARZAN DÖVÜŞMEK ZORUNDA OLDUĞUNU ANLADI. BU HAYVANLAR, KABİLESİNİN EN BÜYÜK DÜŞMANIYDI. ANCAK TARZAN'IN BU KOCAMAN RAKİBİNE KARŞI ÇOK AZ ŞANSI VARDI...

ORMANDAKİ YAŞAMI, TARZAN İÇİN BİR OKUL OLMUŞTU. KORKU DİYE BİR ŞEY BİLMİYORDU. TARZAN SALDIRIYA GEÇTİ...

BİR ELİYLE DE BABASININ KULÜBESİNDE BULDUĞU BIÇAĞI TUTUYORDU. RAKİBİ ÜZERİNE SALDIRINCA BIÇAĞI ÇEVİRDİ VE ORANGUTANIN GÖĞSÜNE BİR KAÇ KEZ SAPLADI.. BOLGANİ KORKUDAN VE ACIDAN ÇIĞLIK ATTI VE TARZANI YAKALAYIP, TIRNAKLARIYLA SIRTINI PARALADI.

TARZAN SON BİR KUVVETLE BIÇAĞINI ORANGUTANIN KOCA GÖVDESİNE SOKTU...

BOLGANİ KORKUNÇ BİR TİTREMEDEN SONRA YIKILDI, ÖLMÜŞTÜ. TARZAN DA BİTKİN, ORANGUTANIN ÖLÜSÜNÜN ÜSTÜNE DÜŞTÜ...

ORMANIN BİR KAÇ MİL DERİNLİKLERİNDEKİ KABİLE, ORANGUTAN'IN ÇIĞLIKLARINI DUYMUŞTU. KERŞAK, KABİLEYİ BİR ARAYA TOPLAYIP SAYIM YAPTIĞINDA, TARZAN'IN EKSİK OLDUĞU ANLAŞILDI. KALA ÇIĞLIKLARIN GELDİĞİ YÖNE DOĞRU ATILDI.

KALA DEV GÖVDESİYLE DALDAN DALA UÇUYORDU. BİRDEN BAĞIRMALAR KESİLDİ. ORMANI ÖLÜM SESSİZLİĞİ KAPLADI. KALA, KÜÇÜK TARZAN'IN KOCA ORANGUTANI ÖLDÜREMEYECEĞİNİ BİLİYORDU. YAVAŞ YAVAŞ VE DİKKATLE SAVAŞ ALANINA YAKLAŞTI. BİR KAÇ SANİYE SONRA İKİSİNİ DE GÖRDÜ...

AY IŞIĞINDA AĞAÇLARIN ALTINDA YERDE YATIYORLARDI. BOLGANI ÖLÜYDÜ, TARZAN HAFİFÇE NEFES ALIYORDU. KALA ÜZGÜN BİR ÇIĞLIKLA TARZAN'IN YANINA İNDİ...

KALA, TARZAN'IN KANLI VÜCUDUNU GÖĞSÜNE BASTIRDI. ONU KABİLESİNİN KALDIĞI YERE BÜYÜK BİR DİKKATLE GÖTÜRDÜ. GÜNLERCE, GECELERCE YANIBAŞINDA NÖBET TUTTU. TARZAN'IN ÜÇ KABURGA KEMİĞİ KIRILMIŞMIŞTI.

KALA, İLAÇ DİYE BİR ŞEY BİLMİYORDU. YARALARI SADECE YALIYORDU. YARALAR DA ANCAK DOĞANIN İYİLEŞTİRİCİ GÜÇLERİNİN ÇALIŞABİLECEĞİ KADAR TEMİZLENİYORDU. KALA BÜYÜK BİR SABIRLA TARZAN'A BAKTI, ONU BESLEDİ, İÇECEK GETİRDİ, YARALARINI İYİLEŞTİRDİ...

SÜRECEK.

ARMAĞAN YAĞMURU

Her hafta Kitaplar, Bisikletler, Televizyonlar, Futbol Topları dağıtıyoruz

"**Armağan Yağmuru**"nda bundan böyle; 1—4 kuponlara kitap, 1—6 no'lu kuponlara futbol topu, 1—8 no'lu kuponlara bisiklet, 1—12 no'lu kuponlara da televizyon dağıtacağız..

Her "**Armağan Yağmuru**"nun dağıtımından sonra yenilerinin çekilişleri için kupon no'ları yine (1)'den başlayacak ve böylece sürecek.

"**Armağan Yağmuru**" kur'alarına katılmak üzere bize gönderdiğiniz zarfların üzerine, **hangi kur'aya katılmak istiyorsanız onun adını ve kendi ad ve adresinizi yazmayı unutmayın.**

Kitap Kuponlarınızı Gönderiniz

BU HAFTA

KİTAP KAZANAN OKURLARIMIZ

1— Arda Açıkalın (Ankara), 2— Sadi Kanburoğlu (Bursa), 3— Taşkın Tarı (Bafra), 4— Koray Turan (Erzurum), 5— Ayşe Doğaner (Silifke), 6— Oktay Yener (Malatya), 7— Serter Karataban (İstanbul), 8— Güven Akdeniz (Ordu), 9— Murat Kantaroğlu (Adana), 10— Belgin Karan (Bursa), 11— Esra Pir Selimoğlu (Trabzon), 12— Nalan Akcan (Çanakkale), 13— Abdurrahman Demir (Adana), 14— Hatice Küçükvural (Edirne), 15— Hüseyin Kurşun (Tekirdağ), 16— Tayfun Kalaylı (İzmir), 17— Sema Koyunoğlu (Balıkesir), 18— T. Burak Erdoğan (İstanbul), 19— Kerim Yıldırım (Erzurum), 20— Süleyman Özbek (Mersin), 21— Mehmet Nuri Güneş (Kırıkkale), 22— Bahar Kınayoğlu (İzmir), 23— Murat Uruş (İzmit), 24— Hüseyin Özkaya (Tarsus), 25— Nejat Saydam (Ankara)

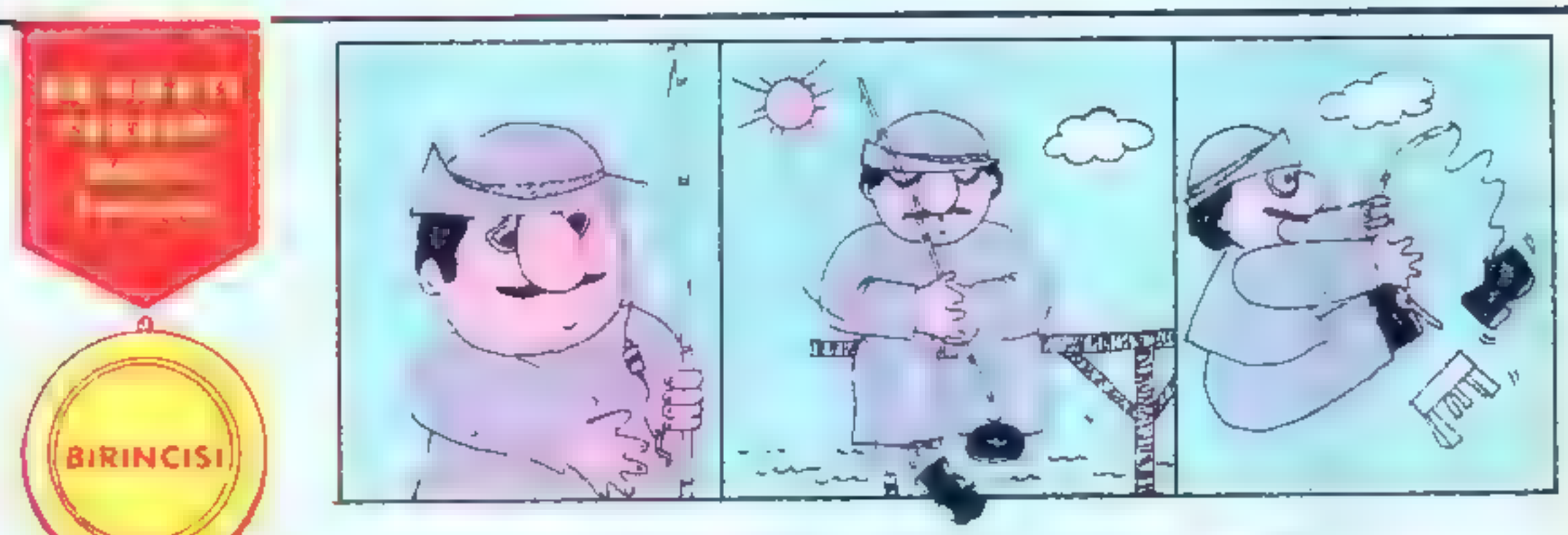

KOMŞUMUZ ALİ BEY

Komşumuz Ali Bey, her Cumartesi ve Pazarları boş olduğu zamanlar, evlerinin yakınındaki kıyıcıkta balık tutmaya gider. Bu Cumartesi de, yine her zamanki gibi balık tutmaya gitti; oltasına yemini taktı ve denize attı, bir süre bekledikten sonra uyudu!.. Bunu kendine alışkanlık edinmişti. Ne zaman balık tutmaya gitse, uyurdu... Fakat bu kez farkında olmadan ayağındaki ayakkabısı düştü! Bu olaydan az sonra oltasının ağırlaşması sonucu, eli çekilince birden uyandı!.. Heyecanla oltasını çekmeye başladı .. İlk balığını yakaladığını sandı. Ama, oltasının ucunda ona hiç de yabancı gelmeyen bir ayakkabı sallanıyordu!.. Bunu nereden anımsadığını düşünürken, birdenbire gözü ayağına ilişti!...Ayağının tekinde ayakkabı olmadığını gördü!... Bir de oltasına takılı pabuca baktı... Evet bu kendi ayakkabısıydı!...

Bu olaydan sonradır ki, komşumuz Ali Bey daha dikkatli olma açısından kendi kendine söz verdi ve ayrıca balık tutarken uyumamaya!..

Aslıhan SELİVRİLİ
(İstanbul)

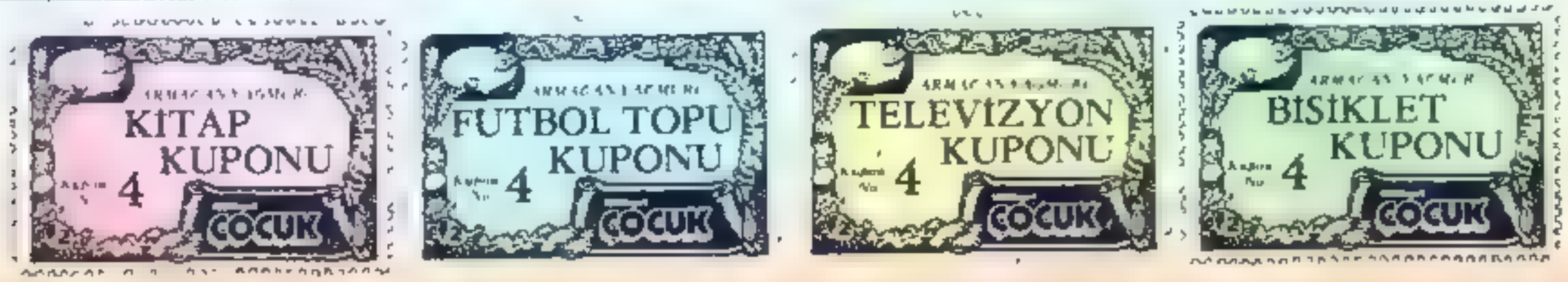

YILDIRIM TEĞMEN

OĞLU MU? OĞLUNU ARAÇILER KAÇIRMIŞLAR!

EVET! ON YAŞLARINDA BİR OĞLAN! CESEDİ OLMADIĞINA GÖRE ... DOĞRU ...

HAR .. RİS... YALVARIRIM ONLARIN PEŞİNE DÜŞ .. YAVRUM JIM'İ ONLARDAN KURTAR ..

SAKİN OL, STANTON! HER ŞEYİ YAPACAĞIZ...

BİR SUBAY! AH TEĞMENİM... OĞLUMU KURTARACAĞINIZA BANA SÖZ VE...RİN...

SİZE SÖZ VERİYORUM.. HİÇ ZAMAN KAYBETMEDEN JİM'İ KAÇIRANLARI İZLEYECEĞİZ.

NE!?

SAĞOLUN TEĞMENİM! TANRI SİZİ KORUSUN.. HUZUR İÇİNDE ÖLÜYORUM..

NEİL!..HEMEN KOŞUM HAYVANLARINDAN EN İYİ İKİSİNİ SEÇ VE EĞERLE! GİDİP NAVAJO KALESİNE HABER VERECEĞİZ.

DURUN! GRAİG!..SİZ AKLINIZI MI KAÇIRDINIZ?

AKLIM YERİNDE BENİM

BU İŞİN İÇİNDE SIRTININ ORTASINA BİR OK YİYİP GEBERİP GİTMEK DE VAR!..

SİZ İSTERSENİZ SAKLANIN, İSTERSENİZ ARABAYLA YOLA DEVAM EDİN! AMA BEN ASKER SÖZÜ VERDİM!

SAYIN BAYIM. BU KÖPEK SÜRÜSÜNE KARŞI İNSAN TEK BAŞINA BİR ŞEY YAPAMAZ!..GECE DE OLUYOR NERDEYSE

?!..

NE OLURSA OLSUN İZLERİNİ KAYBETMEMEK GEREKİR. BELKİ BULURUM ONLARI.. BANA NAVAJO KALESİNDEN GÖNDERECEĞİNİZ YARDIM O ZAMAN İŞE YARAR.

YAPTIĞINA DON KİŞOT'LUK DERLER. BENİM İNTİHAR ETMEYE NİYETİM YOK

TERBİYENİ TAKIN!.. ÖYLE YA, SEN ANCAK SARHOŞLARLA DÖVÜŞEBİLİRSİN

SİZ DAYAK İSTİYORSUNUZ GRAİG. YAPTIĞINIZ APTALLIKLARLA CANINI SIKTINIZ..

ŞUNU BİLİN Kİ HİÇ BİR ŞEYDEN KORKUM YOK. HELE BİR SARHOŞTAN ÇOKAYIK BİR AP-TALLA İŞİM OLURSA.

SİZ GEREKEN CEVABI ALACAKSINIZ.

DURUN BEYLER! BURADA ÖLMEK ÜZERE BİR ADAM VAR. SAYGI GÖSTERMELİSİNİZ

HAKLISIN HARRİS.. ZAVALLI İHTİYAR!..

TANRI GÜNAHLARINI BAĞIŞLASIN. BÜTÜN HEPSİNİN. ZAVALLICIKLAR.

ŞİMDİ KAYBEDECEK BİR DAKKAMIZ BİLE YOK! HARRİS, CE-SETLERİ BİR KENA-RA ÇEKİN. NAVAJO KA-LESİNE DOĞRU YOLA ÇIKIN!

SAYIN BAYANLAR, BU YOLCULUKTA SİZİ YALNIZ BIRAKTIĞIM İÇİN ÖZÜR DİLERİM. ARAÇLERİN KAÇIR-DIĞI KÜÇÜK ÇOCUĞU ARAMAM GEREK.

TAM GENE-RAL GRAİG'İN OĞLUNA YARA-ŞACAK GİBİ SÖZ-LÜ DAVRANIŞ

BİRAZ FAZ-LA TEDBİRSİZ-LİK DEĞİL Mİ BU?

BENİ DÜŞÜNDÜĞÜ-NÜZ İÇİN TEŞEKKÜRLER! KALEYE VARDIĞINIZDA BABANIZ-DAN YARDIM GÖNDERMESİNİ İSTEYİN LÜTFEN..

İYİ ŞANSLAR TEGMEN!

ÖTEKİ AT DA HA-ZIR TEĞ-MENİM!

EVET YILDI-RIM TEĞMEN ER-BİNİ DEĞİŞTİRDİN Mİ?

HAYIR GRAİG! AMA BU ATLA NAVA-JU KALESİNE ARABA-DAN ÖNCE VARARAK HABER VEREBİLİ-RİM

HOŞÇA KAL, YILDIRIM TEĞMEN. YİNE GÖRÜŞECEĞİZ SENİNLE

TEKRAR GÖRÜŞECEĞİMİZİ SANMIYORUM! ARTIK ÖTEKİ DÜNYADA KARŞI-LAŞIRIZ.

AMAN TAN-RIM! BU ADAM BOZUNTUSU GRAİG'İ TEK BAŞINA MI BI-RAKIYOR? NE UTANÇ VERİCİ BİR DAVRA-NIŞ!..

YAMAH!!

TANRI TEĞMEN CRAIG'İ KORUSUN!..

BİRAZ UTANIN BAYIM... BİR SİLAH ARKADAŞINIZI YALNIZ BIRAKTINIZ... DÜŞMAN KARŞISINDA - KARDEŞİME HEPSİNİ ANLATACAĞIM... SİZİ...

SUS, HALA!

BU İŞİ BAŞARMAK İÇİN KÜÇÜK BİR UMUT OLSAYDI BEN ÇOKTAN ONLARIN PEŞİNE DÜŞERDİM...

CRAIG'İN ASKERİ BİLGİLERİ EKSİKSİZ AMA ARAÇLAR KONUSUNDA BİR ŞEY BİLMİYOR DOĞRUSU BEN KARA DERİMİN BİR YERLİ TARAFINDAN YÜZÜLECEĞİNE KARAM DA KALMASINI YEĞLİYORUM!

YILDIRIM TEĞMEN BİR DAKİKA!

TEĞMEN CRAIG'İN HİÇ ŞAŞASI YOK MU?

YOK YA! KENDİNİ BOŞU BOŞUNA FEDA ETTİ!

APTALCA ÖLÜME GİTTİ... HEM SİZİN HAYRANLIĞINIZI KAZANMAK VE HEM DE DÜŞÜNÜLMEDEN VERİLEN SÖZ UĞRUNA

KORKUNÇ BİR ŞEY BU! ÖLÜME GİTMESİNİ ÖNLEMEK GEREK, TEĞMENİM ONA ENGEL OLUN! ACELE EDİN LÜTFEN!

BU BİRAZ ZOR KÜÇÜK HANIM.

NEYSE! ONU ETKİSİZ HALE GETİRMEM GEREKEBİLİR! BU DA BANA ZEVK VERİR AYRICA ONA KARŞI BORÇLUYUM.

TANRIYA DUA EDİP DE CRAIG'E TAM ZAMANINDA YETİŞEYİM..

İYİ ŞANSLAR!

SURECEK

GÖRÜNMEYEN HIRSIZ

ENID BLYTON'un romanı

Resimler: Semih Poroy

-1-

Sıcak Bir Yaz Günü

"BİLİYOR musun?" dedi Sungu. "Yaz tatilinin nerdeyse birinci ayı doluyor, henüz tek bir olay yok."

"Kokusunu bile almadık," diye onayladı Tombik. "Öff, sıcak da bunalttı. Çok soluma Bobi, nefesin yüzümü yakıyor."

Bobi sürünerek bitkilerin gölgesine uzandı. Sumru onu sevencenlikle okşadı.

"Zavallı Bobi! Bu sıcakta upuzun tüylerin kürk manto gibi. Düğmeleri de yok ki, çözüp mantoyu çıkarasın."

"Sakın böyle bir şey yapmasın," dedi Tombik. "Köpek değil, yolunmuş kaz zannederler sonra."

Yonca, Bobi'nin kürkünü çıkarmasını taklit etti.

"Bu havada gülecek hal bile kalmıyor insanda."

"Beşimiz de tam kadro hazırız. Bobi de yanımızda, yine de çözülecek bir olay yok!" dedi Ertek. "Tatilin bitmesine topu topu iki ay var. Tombik, zamanı boşa harcıyoruz. Ama bir olaya rastlarsak, ipuçları üzerinde düşünmek için de hava çok sıcak."

Hepsi çimenlerin üstüne yatmışlardı. Tam tepedeki güneşin ısısı insanı pelteleştiriyordu. Aşırı sıcaklığı yüzünden kimse Bobi'yi yanında tutmak istemiyordu.

"Buzlu limonata getirme sırası kimde?" dedi Ertek

Yonca: "Tabii ki sende, koca Tembel!" dedi, güldü.

Tombık onu dürttü:

"Git getir, hepimizi susattın."

Evden bir kadın sesi işitildi;

"Sumru, güneş şapkanı giydin mi? Kardeşin de giymiş mi?"

"Evet anne, giydim!"

Sungu, kendisinden söz etmemesi için kızkardeşi Sumru'ya işaret etti Her zamanki gibi şapkasını unutmuştu. Fakat annesi faka basmadı.

"Sungu, buraya gel ve şapkanı al! Başına güneş geçecek yine."

Sungu annesine doğru giderken, Ertek: "Limonatayı da getirsen iyi olur!" dedi.

Sungu'nun buzlu limonatayla birlikte getirdiği haber herkesi canlandırdı.

"Annem ne söyledi biliyor musunuz? Müfettiş öğleden sonra kasabaya geliyormuş."

Hep bir ağızdan; "Geliyor mu?" dediler. Müfettiş, eski dostlarıydı. Esrarlı olayları çözme yeteneklerini her zaman takdir ederdi

Tombık: "Niçin geliyormuş? Bir şey mi varmış?" dedi.

"Korkarım ki; yok," dedi Sungu. Sözde Sarıalan'daki at yarışlarını izleyecekmiş. Bilirsiniz, eski jokeylerdendir "

Yonca "Yazık, ben de heyecanlı bir iş peşinde olduğunu zannettim," dedi hayıflanarak

"Ona hoşgeldine gidelim," dedi Tombik.

Önerisi hemen kabul edildi

Güçlü kuvvetli, zeki bakışlı Müfettiş İz'i hepsi çok severlerdi. Esrarlı olayları çözerlerken Müfettiş'in onları sürekli desteklediğini unutmamışlardı.

"Çalınan gerdanlığı nasıl bulduğumuzu anımsıyor musunuz? Hele gizli evin esrarı ne müthişti!" dedi Ertek

Sungu: "Bence en heyecanlısı esrarengiz oda olayıydı," dedi. "Bomboş evin yanındaki ağaca tırmanıp dayalı döşeli bir oda görünce şaşırıp kalmıştım."

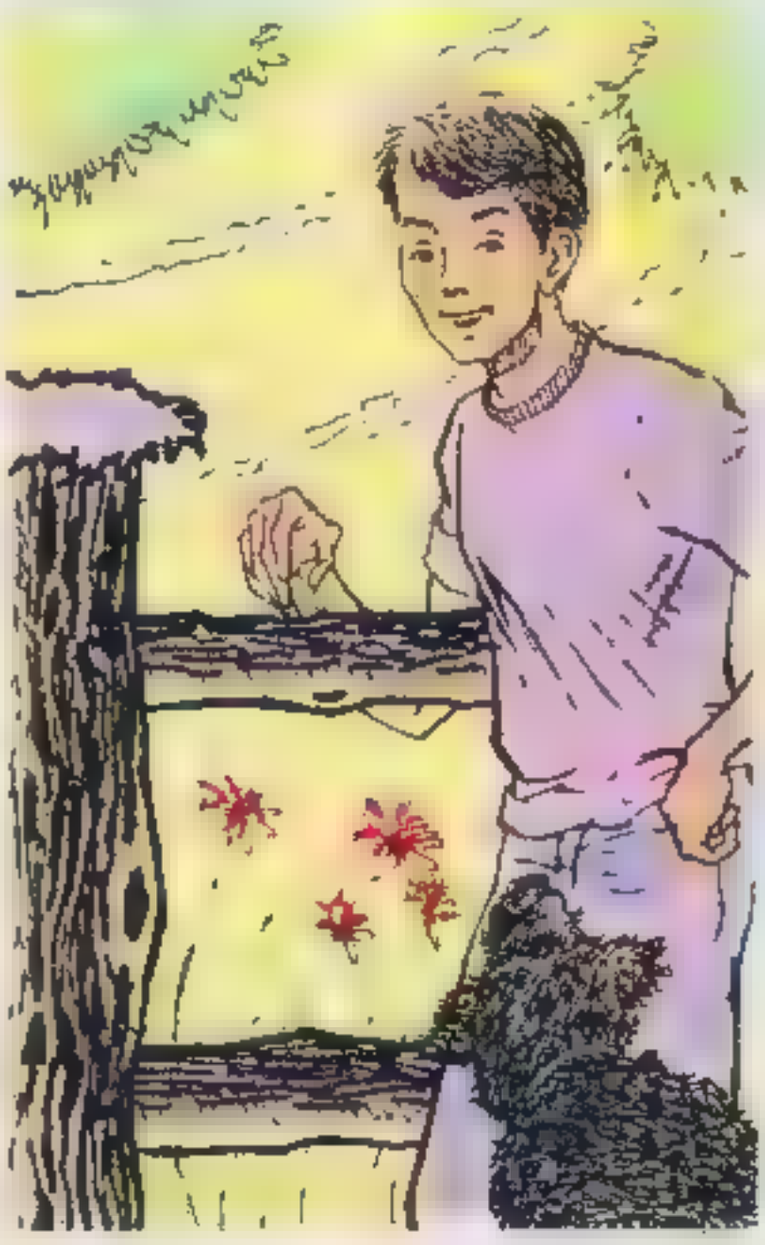

"... fırın gibisin maşallah!"

"İyi eğlenmiştik doğrusu," dedi Tombik. "Belki bu defa da eğleniriz. Hiçbir tatilde böyle boş oturmamıştık. Nerdeyse paslanacağız."

"Bu tatilde hiç kılık da değiştiremedin," dedi Sumru.

"Ne yapayım! Kaplan Polis ortada yok. Onun yerine gelen Safkan da sıkıcı biri. Kaplan, kurstan dönünce çok sevineceğim," dedi Tombik.

Sungu: "Canım tam heyecanlı bir olayı izlemeye başlıyoruz, Kaplan Polis gelip işi zorlaştırıyor," dedi. Sıkılmıştı.

"Ama biz büsbütün işi karıştırınca da yine o çözecek," dedi Yonca.

"Hayır, Tombik aramızda oldukça hiçbir işi karıştırmayız."

Ötekiler ters ters baktılar:

"Sen de hep Tombik'i kayırırsın."

Sumru: "Bugün "Güzel Köpek" yarışması da var. Bobi'yi sokalım mı?" diye sordu.

"Bugün ancak "Sıcak Köpek" yarışmasını kazanabilir" dedi Tombik.

"Bobi, benden uzak dur, fırın gibisin maşallah!"

SUMRU ile Sungu kardeşleri evlerine bırakarak dağılmaya başladılar. Tombık, Bobi'yi kucaklayarak bisikletinin sepetine koydu. Pedala basıp gitti.

Anneleri, iki çocuğa: "İyi ki öğleden sonra yarışa gideceksiniz. Ben de biraz başımı dinlerim hiç olmazsa" dedi.

-2-

At Yarışlarında

BEŞ çocuk, saat üçte Sarıalan'da buluştular. Bobi de yanlarındaydı. At yarışları yeni başlamıştı. Bobi, korkuyla Tombık'in yanına sokuldu. Birkaç at olsaydı önemsemeyecekti ama kırkelli atın gürültüsü onu ürkütmüştü.

Bir sepet dolusu yiyecek-içecekle gelen Yonca:

"Müfettişi gören oldu mu?" diye sordu.

"Hayır, görmedik" dedi Tombik. "Buralarda atların girmediği bir köşe yok mu acaba? Bobi'yi oraya koyalım, yoksa kalp krizi geçirecek."

"Bu kalabalıkta Müfettiş İz'i bulmak olanaksız galiba. Atlardan da müthiş sıkılırım."

"Ne yapalım, katlanacaksın. Müfettişi görmeden gitmemiz doğru olmaz."

Bu sırada tam arkalarında kalın fakat yumuşak bir ses işittiler.

"Benim hakkımda konuşanlar da kimmiş?"

Sesi hemen tanımışlardı. Gözlerinin içi gülerek döndüler.

"Geleceğinizi biliyorduk."

"Hoş geldiniz Sayın Müfettiş!"

"İyi günler efendim!"

"Hepiniz sağolun çocuklar," dedi Müfettiş İz. "Hoşbulduk!"

"Bizimle birlikte bir şeyler yer misiniz? Soğuk meşrubatımız, yiyeceğimiz bol."

"Elbette, çok sevinirim" diyen Müfettiş, çocukların gözlerinin içine kurnazca baktı: "Söyleyin bakalım çocuklar, buraya gelmekteki asıl amacınız nedir?"

Tombik gülümsedi:

"Hiçbir amacımız yok efendim. Bir aydır kasabada hiçbir olay çıkmadı. Tatilimiz nerdeyse boşa geçecek."

"Aman, olay molay çıkmasın!" dedi Müfettiş. "Bay Kaplan da burda yok. İşler aksayabilir."

Tombik: "Kaplan Polis nerede?"

"İlerleme kursuna gitti."

"İlerleme kursu nedir?" diye sordu Sumru.

"Polislik bilgisini tazeleyecek ve birkaç yeni teknik öğrenecek."

Sungu: "Keşke o dönmeden esrarlı bir olay çıksa da, çözmek onuru bizim olsa..." dedi, içini çekti.

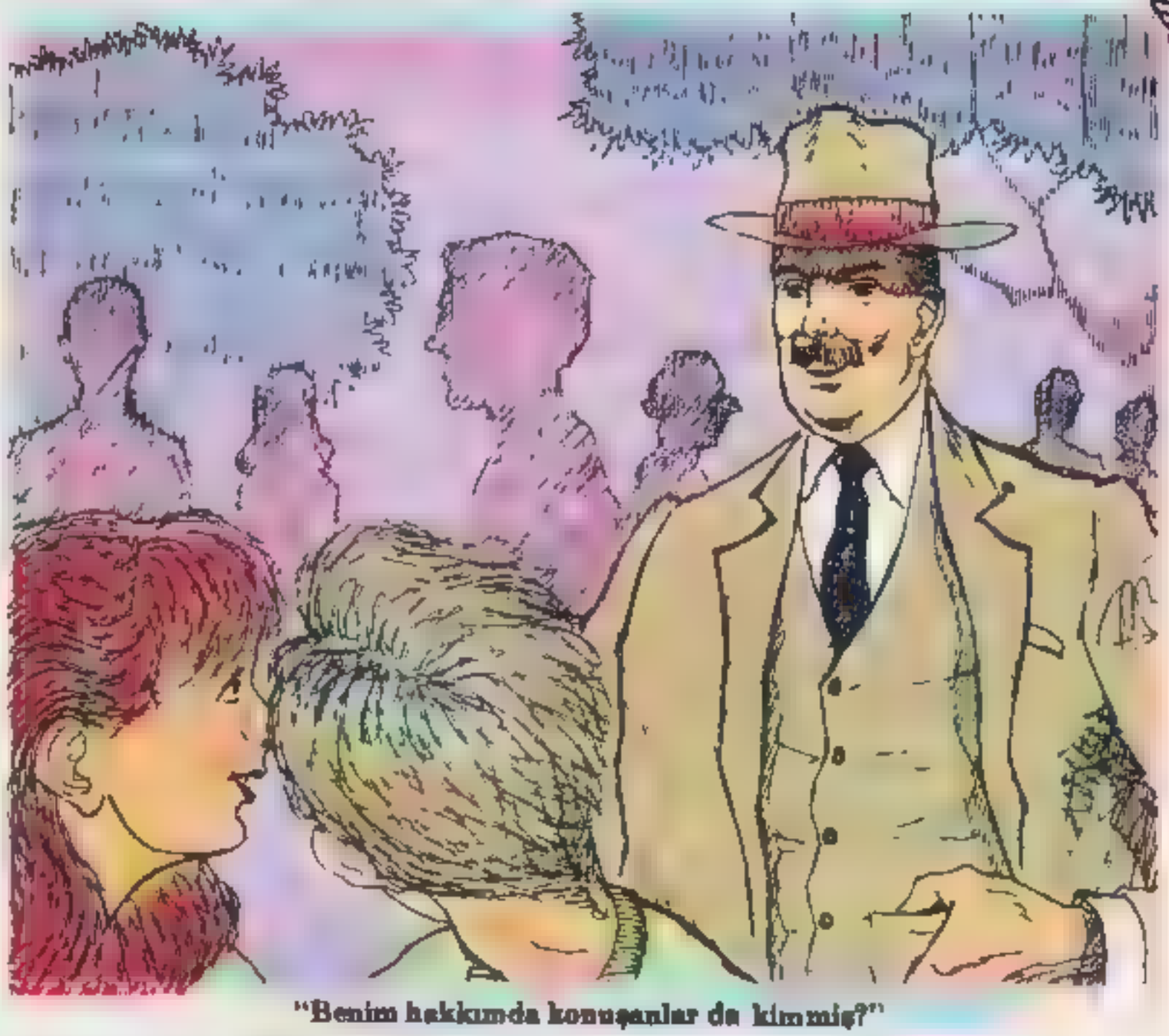

"Benim hakkımda konuşanlar da kimmiş?"

O sırada jokey giysileri içinde sarışın bir kız çocuğu, küçük bir taya binmiş, yanlarından geçiyordu.

"Nasılsınız İz Amca?" diye seslendi. "Şimdi yarışacağım, gelip seyredecek misin beni?"

"Tabiî seyredeceğim Nur!"

Saçları jokey şapkasının altında uçuşan Nur, atını, sürüp uzaklaştı.

"Nur, eski bir dostumun kızıdır çocuklar. Onu sizinle tanıştırmak isterim," dedi Müfettiş.

Nur iyi bir derece alamadı. Tay ürkerek hakemlere saldırmış, kızın ödül umutları suya düşmüştü. Biraz üzüntülü ve utangaç tavırlarla grubun yanına geldi. Birlikte yemeğe başladılar.

"Hiç olay çıkmayan günler yaşıyoruz," dedi Müfettiş, yumurtalı sandviçini ısırdı. "Hırsızlık bile olmuyor artık."

Konuşurken elini salladığından tay, sandviçi kapıverdi. Çocuklar kahkahayı bastılar.

"Hırsızlık yanımızda oluyor," dedi Yonca.

Nur, tayını azarladı. O sırada ilerde bir bahçıvanla konuşan Polis Safkan, koşarak müfettişin yanına geldi.

"Sözünüzü kestiğim için özür dilerim. Fakat kasabada güpegündüz hırsızlık olmuş. Gidip soruşturmak zorundayım. Ciddî görünüyor."

Müfettiş hemen ayağa kalktı:

"Görev çağırıyor. Hemen gitmeliyim. Çocuklar, davetinize teşekkürler! Yiyecekler çok nefisti."

Polis Safkan'ın önünü kesen Tombik:

"Hırsızlık nerde oldu?" diye sordu.

"Yeşil Konak'ta" dedi Safkan. "Tepenin üstünde."

Tombik, Müfettiş'e döndü:

"Sizinle gelebilir miyim efendim. Belki bir yardımım dokunur."

Müfettiş: "Özür dilerim, seni alamayacağım." dedi. "Sanırım, önemsiz bir hırsızlık! Eğer zor bir iş ise, sonradan sen de katılırsın."

Polis Safkan'la birlikte uzaklaştılar. Tombik arkalarında üzüntüyle baktı. Onun uğradığı düş kırıklığını Sumru yüzünden okumuştu:

"Üzülme Tombik," dedi. "Sıradan bir hırsızlıktan ne çıkar. Bize yaramaz ki."

Bu sırada Nur ağlamaya başladı.

"Ne oldu Nur?" dedi Yonca.

"Soyulan bizim ev," dedi Nur, gözyaşları arasından. "Yeşil Konak'ta oturuyoruz. Ben şimdi ne yapacağım?"

Tombik fırsatı kaçırmadı. Kolunu sevecenlikle Nur'un omuzuna koydu.

"Merak etme, seni eve ben götüreceğim. Evin her yanını arayıp hırsızlık kanıtlarını toplayacağım."

Nursevin burnunu çekerek;

"Sağol," dedi. "Yalnız başıma gitmekten korkuyorum."

Tombik: "Müfettiş aramayı bitirinceye kadar bekleyelim." dedi.

"Korkma Nur, yakında güven içinde olacaksın!"

- 3 -

Tombik'in Şansı

ARKADAŞLARI, Tombik'e hayranlıkla baktılar. Nasıl oluyorsa oluyor ve her istediğini elde ediyordu. Araştırma yapmak için karşısına eşsiz bir fırsat çıkmıştı.

"Hemen gidemem," dedi Nur. "Bir kez daha yarışmak zorundayım. Beni eve götüreceksin, değil mi? Annem-babam gezideler. Evde sadece Nazlı Dadı var."

(Sürecek)

SİYAH KURD

1

DÜZ IRMAK İLE İT IRMAĞI ARASINDA KARA TEPELER YÜKSELİYORDU... SİULARIN KUTSAL TEPELERİ HER YIL ...

... KABİLELERİN BÜYÜCÜLERİ ORADA "ÖLÜM AĞACI"NIN YÖRESİNDE TOPLANIP GÜNEŞ DANSI YAPIP TÖRENLERİ KUTLUYORLARDI.

KUTSAL TEPELERDE BÜYÜK REİSLERİN ÖLÜLERİ DE GÖRKEMLİ TÖRENLERLE TOPRAĞA VERİLİYORDU.

TEPELERİN ARALARINDAN GEÇEN ÇAYLARDA SAMANLAR YA DA BÜYÜCÜLER KÜÇÜK ALTIN PARÇALARI TOPLUYORLARDI.

SIYAH KURD, KARA TEPELERİN DORUĞUNDAKİ KARTALI KOVMUŞTU...

O DA NESİ ŞİNUK!

SUYUN DURULUĞUNDA SU "TAŞLAR"IN PIRILTISI GÖZÜNÜ KAMAŞTIRMIŞTI...

BUNLAR ALTIN BE!

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk.

Sivasal tutku ve öç alma, birçoğunun kafasını ve gönlünü iyice karartmıştı. İşte bunlardan birinin şu sözlerine kulak veriniz:

"Halk Partisi'nin ve İsmet Paşa Hükümeti'nın ülkeye gösterdiği yüz çirkindir! Kişisel tutkularına bu denli kapılmış olan önderler, ulusal bir parti kurmak, ulusu temsil etmek savında (iddiasında) bulunamazlar!

Gençler, taze ve temiz canlarını, ülkeyi kurtarmak için bağışladılar! Bunu, kendilerinden ve tutkularından başka bir şey düşünmeyen siyasacılar elinde oyuncak olsun diye yapmadılar!" (★)

Bizim Yüzümüz Her Zaman Aktır

BU yazar, gerçeğin büsbütün tersini söylüyordu. Kurduğumuz Parti'yi ve Hükümet kurmakla görevlendirdiğimiz İsmet Paşa'yı; Hükümet'in yüzünü çirkin görüyor ve gösteriyordu.

Bizim yüzümüz, her zaman ak, temizdi. Her zaman da ak ve temiz kalacaktır. Yüzü çirkin ve gönlü çirkinliklerle dolu olanlar, bizim yurtseverce, namuslu davranışımızı, bayağı (adi) ve çirkin tutkuları yüzünden, çirkin göstermeye kalkışanlardır.

Gensoru Görüşmesinin Son Günü

8 Kasım 1924 günü Meclis'te ilk sözü Ferudun Fikri Bey aldı. Bir "Meclis soruşturması" açılmasını istedi.

Birçok milletvekili söz alıp konuştuktan sonra, Yunus Nadi Bey, kürsüye çıktı, şunları söyledi.

"Ülkenin yönetim biçimi söz konusudur. Cumhuriyet yönetimi söz konusudur. Her şeyden önce bunu görüşmek gerekir.

Cumhuriyet gelişerek mi, ulusal egemenlik doğmuştur, yoksa ulusal egemenlik gelişerek mi Cumhuriyet doğmuştur?

Cumhuriyet'i beğenmeyen adamlar vardır. Açıkça söyleyemedikleri şeyi, içlerinde besleyen yaratıklar vardır ve aramızdadırlar. Böyle adamların kafası ezilir, Baylar!

Özel ve gizli düzenlerle kirli amaçlara ulaşırız kuruntusunda bulunmak ve T.B.Millet Meclisi'nın köşesinde otturarak bunları yapmak, saygısızlıktır; kabul edemeyiz!"

Yunus Nadı Bey'in bu sözlerinden sonra, Mahmut Esat da şunları söyledi:

"Türk Devrimi yükseliyor. Ancak bu Devrimi, amacına, ulusça beklenilen amacına, çarçabuk ulaştırmak için, gerçek durumun hemen açıklanması gerekıdır. Türk Ulusu, ortada halkçılık adına çekilmiş bir kılıç gibi, bunu beklemektedir."

Bundan sonra Adalet Bakanı Necati; Millî Eğitim Bakanı Vâsıf Bey'ler, Hükümet'e karşı olanların sorularına uzun konuşmalarla karşılıklar verdiler.

Rıza Nur Bey, tutanaktaki sözlerinden kimisinin açıklanmasını istedi. Rıza Nur, Yanyalıların Türklüğünü işkilli (şüpheli) gösterecek biçimde sözler söylemişti.

Maliye Bakanı Abdülhâlik Bey, Rıza Nur'un yanlış sanını (zannını) şöyle düzeltti:

(★) Tanin gazetesi başyazarı Hüseyin Cahit Yalçın (A.K.)

"Dr. Rıza Nur Bey, altıyüz yıl önce, Arnavutluk'un bir parçası olan Yanya'ya giden atalarımızın orada bıraktıkları torunlarını başka bir soydanmış gibi gösteriyor. Hem kım? Üzülerek söylüyorum, öyle saygıdeğer bir arkadaşım kı, altı yıldan beri bağnaz (mutaassıp) bır ulusçu olmuştur Daha önce değildı Kendileri daha iyi bilirler Ben, o Yanyalı dedikleri adam, Türklük için silahla savaşırken, kendileri tersine Türklüğe karşı ayaklanmayı kışkırtmıştır."

Meclis'te Beliren Şaşkınlık

GERÇEKTEN Rıza Nur Bey'in birçok siyasal savaşımlara (mücadelelere) katıldığı bilinıyordu. Bununla birlikte, kendısıne birçok görevler verilmişti. (★) Ama, Türklerin Rumeli'den çıkarılması gibi, her Türkün yüreğında sonsuz ve onulmaz bır acı yaratan büyük yıkım sırasında, aşırı ulusçu Rıza Nur Bey'in Arnavut ayaklanıcılarla (isyancılarla) birlikte, Türklere karşı çalıştığını bilmiyorduk. Bu anlaşılınca Meclıs'ı büyük ve gerçek bir şaşkınlık kapladı.

Bundan sonra Maliye, Tarım, Tıcaret, Baymdırlık Bakanları konuştu. Soru soran milletvekillerine gereken karşılıklar verdıler.

En son söz sırası Başbakan İsmet Paşa'ya gelmişti. İsmet Paşa ise, gensorunun genel olmasını önerdığı günden beri, görüşmelere katılamayacak derecede hastalanmış, yatıyordu.

İsmet Paşa adına, Millî Savunma Bakanı Kâzım Paşa söz aldı Gereken açıklamaları yaptı.

Artık görüşmelere son vermek zamanı gelmiştı. Görüşmenın yeterlığı kabul edildi Ferudun Fikri Bey'in "Meclis soruşturması" önergesi oylandı, kabul edilmedi.

İsmet Paşa Hükümeti, 19 oya karşı, 148 oyla güven oyu aldı. Bir kişi de çekimser kaldı

Meclis'te yenilgiye uğrayanların gazeteci arkadaşları, bu sonucu elbette hiç beğenmediler. Daha küskün ve direngen bır biçimde saldırıya geçtiler. (★)

Maskeler Atılıyor

BU gensorudan sonra karşıcılar (muhalifler) maskelerini atmak zorunda bırakıldılar. "İlerici Cumhuriyet Partisi" (Terakkiperver Cumhuriyet Partisi) diye bir parti kurdular. (★★) Gizli ellerin düzenlediği parti programını da ortaya attılar.

"Cumhuriyet" sözcüğünü söylemekten bile çekinenlerin; Cumhuriyet'i daha doğduğu gün boğmak isteyenlerin, kurdukları partiye "Cumhuriyet", hem de "İlerici Cumhuriyet" adını vermeleri, inanılır bir davranış sayılabilir mi?

Rauf Bey ve arkadaşlarının kurdukları parti "tutucu" diye nitelendirilseydi, belki anlamı olurdu. Ama, bizden daha çok

(★) Bilindiği gibi, Lozan'a barış görüşmeleri için giden kurul üyeleri arasında Rıza Nur da vardı. (A.K.)

(★) Atatürk, burada yine Vatan, Tanin ve Tevhid-i Efkâr gazetelerinin, Meclis'teki gensoru tartışmalarına ilişkin yayınlarına değinmektedir. (A.K.)

(★★) Bu parti, 17.10.1924 tarihinde Halk Partisi'nin ilkelerine karşıt kişiler tarafından kurulmuştur. Çoğunluğunu Kurtuluş Savaşı'na katılan ve büyük hizmetleri geçen komutanların oluşturduğu partinin yöneticileri şunlardı: Başkan: Kâzım Karabekir Paşa; İkinci Başkan: Dr. Adnan (Adıvar), Genel yazman. Ali Fuat Paşa (Cebesoy). Partinin ilk örgütü Urfa'da kurulmuştur Ancak 7 ay çalışabilmiştir. Bakanlar Kurulu kararıyla 5 6.1925'de kapatılmıştır. (A.K)

Sonucu Gençliğe Bırakıyorum

Bu sonucu, Türk gençliğinin koruyuculuğuna bırakıyorum. (★)

Ey Türk Gençliği!

Birinci ödevin Türk bağımsızlığını, Türk Cumhuriyetini, sonsuza dek korumak ve savunmaktır.

Varlığının ve geleceğinin biricik temeli budur. Bu temel, senin en değerli güven kaynağındır. Gelecekte de, yurt içinde ve dışında, seni bu kaynaktan yoksun etmek isteyecek kötücüller bulunacaktır. Bir gün, bağımsızlığını ve Cumhuriyet'ini savunmak zorunda kalırsan, ödeve atılmak için, içinde bulunacağın ortamın olanak ve koşullarını düşünmeyeceksin! Bu olanak ve koşullar çok elverişsiz olabilir. Bağımsızlığına ve Cumhuriyet'ine kıymak isteyecek düşmanlar, bütün dünyada benzeri görülmedik bir yenginin temsilcisi olabilirler. Zorla, ya da aldatıcı düzenlerle, sevgili yurdunun bütün kaleleri alınmış, bütün gemi yapımı yerleri ele geçirilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve yurdun her köşesine eylemli olarak girilmiş olabilir. Bütün bu durumlardan daha acı ve daha korkunç olmak üzere, yurdun içinde yönetim başında bulunanlar, aymazlık ve sapkınlık ve üstelik hayınlık içinde bulunabilirler. Dahası, yönetim başında bulunan böyleleri, kişisel çıkarlarını, yurduna girip yayılmış olan düşmanların siyasal erekleriyle birleştirebilirler. Ulus, yoksulluk ve darlık içinde ezgin ve bitkin düşmüş olabilir.

Ey Türk geleceğinin kuşakları! İşte bu ortam ve koşullarda bile ödevin, Türk bağımsızlığını ve Cumhuriyeti'ni kurtarmaktır! Gereksındiğin güç, damarlarındaki soylu kanda vardır.

(★) Prof Afet İnan'ın "Belleten" dergisinde (Ekim 1966, Sayı: 120) yazdığına göre Atatürk, Söylev'i Ankara'da Parti Kurultayı'nda okumadan önce, arkadaşlarına kimi parçalarını okumuş, tartışmıştır. Gençliğe seslenış bölümünü de, Dolmabahçe Sarayı'nda çevresindekilere yüksek sesle gözleri yaşararak okumuştur. Ardından da şöyle konuşmuştur: Gençliği yetiştiriniz. Onlara bilim ve aydınlığın (irfanın) olumlu (musp. düşünlerini (fikirlerini) veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Özgür düşünceler uygulamaya geçince, Türk Ulusu yükselecektir."

İspanya Kralı Fernando, tarihte kurnazlığı, sinsiliği ile tanınmıştır. Devlet yönetiminde, "amaç"tan başka hiçbir şey gözetilmemesi gerektiğini savunan İtalyan devlet adamı ve tarihçi Macchiavelli, bu kralın hayatını geniş ölçüde incelemişti.

derece bozulmuştu. Gemiciler, şimdi de kendilerini feci bir sona sürükleyen "Yabancı Cenevizli" Colomb'a başkaldırmaya başlamışlardı,

Bu serüvenin böyle son bulacağı daha başından belli değil miydi? Kendilerinden önce batıya yelken açan Portekizli gemiciler ne elde etmişlerdi sanki?

Colomb, yolculuk uzadıkça tayfaların morallnin daha da bozulacağını tahmin ediyor, onları yüreklendirici sözlerle, hatta zaman zaman yalanlarla avutmaya çalışıyordu. Fakat deniz üzerindeki üçüncü haftanın sonuna gelip de henüz bir karış toprak parçası olsun göremeyen gemiciler, başkaldırdılar.

Subaylar, Amiral'e geri dönmek istediklerini bildirdiler. Fakat Colomb'u yola getirmek kolay değildi. Eileri boş dönmektense ölmeyi yeğliyordu. Kendine olan güveni ve sarsılmayan inadıyla bir isyan halini almaya yüztutmuş tedirginliği yatıştırmak için çabaladı durdu.

2-6 Ekim arasında büyük mesafeler aşabildiler. Colomb'un hesaplarına göre, karayı çoktan görmüş olmaları gerekirdi.

Geçen günlerle birlikte Amiral'in korkuları da artıyordu. Japon kıyılarını geçmiş olmanın kaygısı içindeydi. O zaman yolculuğu Çin topraklarına kadar uzatması gerekecekti.

7 Ekim Pazar günü, gemiciler tekrar bir kara parçası gördüklerini sandılar ama, bunun da asıl çıkmadı. Moral bozukluğu son sınırını bulmuştu.

... VE DÖNÜM NOKTASI

AYNI gün öğleden sonra gökyüzünü kaplayan göçmen kuş sürülerine rastladılar. Bu olay, gerek Colomb'un seferinde gerekse Amerika'nın keşfi tarihinde bir dönüm noktasıydı. Çünkü Portekizli denizcilerin kuşların uçuş yönlerini izleyerek Azor adalarını keşfettikierini bilen Colomb, rotayı hemen güneybatıya, kuşların gidiş doğrultusuna çevirdi.

Eğer batıya doğru yola devam etseydi, daha günlerce, belki de haftalarca karaya rastlamayacaktı. En kötüsü, rotayı değiştirmezse, Gulf Stream akıntısına kapılarak kuzeye sürüklenecekti. Herhalde Florida ya da Georgia sahillerini görecek ve buralardan geriye götüreceği birkaç parça altın eşya da İspanya Kralı'nı ikinci bir keşif gezisini desteklemeye teşvik etmeyecekti.

Avrupalıların Yeni Dünya kıyılarında yerleşmeleri yıllarca gecikecek; Katolik İspanya, girişeceği savaşları yürütecek gelir kaynaklarından yoksun kalacaktı. Kısacası, üç gemiden oluşmuş küçük filo güneybatıya dönmeseydi, dünya tarihinin alacağı biçim çok değişik olacaktı.

Bu Ansiklopedi TURK TİCARET BANKASI'nın çocuklarımıza bir kültür hizmetidir

10 Ekim gecesi, sabaha kadar üzerlerinde çırpan kanatların seslerini duyarak yol aldılar. Kuşları izlemenin yarattığı heyecan da birkaç gün içinde tükendi. Daha ne kadar yol alacaklardı?

"Nina" ve **"Pinta"**nın kaptanları geri dönmek için tekrar ısrara başladılar. Colomb ise kendisine üç gün **"mühlet"** vermelerini istedi. Tayfalar bir ara panığe kapılır gibi oldu. Vatan topraklarını tekrar görememekten korkuyorlardı.

Colomb'un iradesi burada da baskın çıktı. Gitgide artan rüzgâr, hafif bir fırtına halini almıştı. Colomb'u başarıya ulaştırmak için sanki o da çaba gösteriyordu.

11 Ekim'de denizin üstünde yüzen tahta parçalarına, dallara ve bitkilere rastladılar. Çok yakınlarında bir kara parçası bulunduğunun kesin belirtisi olan bu dallar ve bitkiler, denizcileri büyük bir sevince boğdu. Fakat bu gördüklerinin ne kadar uzaklardan —büyük ihtimalle Güney Amerika sahillerinden— geldiğini bilselerdi, sevinçleri uzun sürmezdi.

Tayfalara verdiği sözden sonra her dakikası daha da değerlenen Colomb, bu defa tedbiri elden bırakarak bütün gece yola devam olunmasını emretti. Süregelen fırtına, üç küçük tekneyi ve bir avuç insanı bu bilmedikleri karanlık sularda Amerika kıyılarına doğru sürüklüyordu. Colomb, birden batı rotasını değiştirdi. Nedenini açıklayamadığı bir içgüdüyle aldığı bu karar, gemileri Long Island'ın tehlikeli sahillerinden korumuştu!.

Herkes kara parçası görmek umuduyla ufku gözlüyordu. Birbirleriyle yarış eden tekneler, karanlık suları yararak önlerine çıkabilecek kayalara çarpıp parçalanmak pahasına ilerliyordu. Colomb, birden çok uzaklarda, mum alevi gibi parlayıp sönen belli belirsiz bir ışık görür gibi

Colomb'un yolculuğuna izin veren Fernando, ile Kraliçe İsabella'nın imzaları vardı. Kral ve Kraliçe, Colomb'a amirallik unvanı da vermişlerdi.

Sabaha karşı 2.00 sularında Pinta'nın gözcü kulesinden, "Ufukta kara göründü" müjdesi çınladı. Bu, aynı zamanda uzun bir yolculuğun bitişini de müjdeliyordu.

oldu ve sonra yitirdi. Oysa karanlıkları delercesine bakan gözlerindeki yorgunluğun yarattığı düşten başka bir şey değildi bu.

GERÇEK «KARA!»

SABAHA karşı 2.00 sularında Pinta'nın gözcü kulesinden **"Ufukta kara göründü"** müjdesi çınladı!. Bu seferki görüntünün şüphe götürür tarafı yoktu. İlerde, ay ışığı altında parıldayan bir kumsal şeridi, bunun arkasında otuz üç gündür ilk olarak gördükleri kara parçası uzanıyordu. Burası, bugün **San Salvador** ya da **Watling Adası** adı verilen Bahama adalarından birinin doğu sahilleriydi.

Şafak sökerken kahverengi tenli, çıplak bir kalabalığın sahilde heyecanla kaynaştığı görüldü. Colomb, İspanya Krallığı bayrağı dalgalanan bir sandalla kıyıya çıktı. **"Nina"** ve **"Pinta"**nın kaptanları da kendisini izlediler.

Hepsi de heyecanlıydı; bu çok önemli an için tören giysilerini giymişlerdi. Colomb'un üstünde kenarları dantelli, koyu renkte kadife bir elbise, mor ipek çoraplar ve İspanyol soylularının kuşandığı bir pelerin vardı. Sol elinde kılıcını, sağ elinde de sancağını taşıyordu. Şapkasının kenarındaki kordonun üzerinden altın bir müska sallanıyordu.

"Nina" ve **"Pinta"**nın kaptanları ise, üzerinde Kral ve Krali-

çenin adlarının baş harfleri ve yeşil bir haç bulunan bayraklar taşıyorlardı...

Sahile ayak basar basmaz hepsi toprağa dız çöküp yaşlı gözlerle Tanrı'ya şükrettiler. Colomb, adayı "San Salvador" adıyla "vaftiz" ettikten sonra gemicilerin ve şaşkın yerlilerin heyecanla dinlediği bir konuşma yaparak burayı İspanya Kralı adına egemenliği altına aldığını bildirdi.

Yerlilerin herhangi bir düşmanca tutumu olmadığını gören Colomb, onlara boncuk, kırmızı bere ve zil gibi hiç görmedikleri armağanlar verdi. Saf yerliler, bu yabancı beyaz adamlar yüzünden neler yitireceklerinden habersiz, sevinip durdular. Colomb'un bu yerliler konusunda yazdıkları, Barselona'ya dönüşünden hemen sonra basılıp bütün Avrupa'ya yayılacaktı. Colomb, günlüğünde onları şöyle anlatıyordu:

COLOMB'A GÖRE

RASTLADIĞIMIZ yerliler, çok saf yaratıklar. Elierindeki her şeyi biz yabancılara o kadar rahatça veriyorlar ki, görmeyen inanamaz. Herhangi bir şeyleri istendiğinde "hayır" demesini bilmiyorlar; mallarını armağan etmekten âdeta zevk alıyorlar. Karşılığında ne versek, sunduklarımız onları memnun etmeye yetiyor. Yerlilerden aldıklarına karşılık gemicilerin cam, ip ve buna benzer değersiz şeyler vermelerini yasakladım. Gemideki bütün kırık dökük eşyaları dünyanın en değerli mücevherleriymiş gibi kabul etmelerine hayret ediyorum!"

Zengin olma hırsı ve serüven tutkusuyla dolu gemiciler için bundan daha çekici bir durum olamazdı. Buna karşılık, Colomb, —kendisinden sonraki Amerika kâşiflerinin ve fatihlerinin aksine— yerlilerin haklarını korumaya çalıştı. Aşırı dindardı. Kazandığı başarı, Tanrı'nın kendisini bu iş için görevlendirdiğine olan inancını güçlendirmişti. Kendisiyle birlikte herkesin dinin bütün gereklerini yerine getirmesi konusunda ısrar ediyor; hiçbir zaman Pazar günleri denize açılmıyor, her ayak bastığı adaya haç dikiyor ve buralara dini adlar veriyordu. Böylelikle Hıristiyanlığa büyük katkıda bulunduğuna inanmıştı. Rastladığı yerlilerin kolaylıkla Hıristiyanlığı kabul edeceği kanısındaydı.

Üç gemide kaptan, gemici olarak 87 kişi vardı. Gemicilerin çoğu Bask'lı ya da Endülüs'lüydü. Hepsi de usta denizcilerdi.

Puerto Gibera, yerlileri üzerine yazdıkları, bu konudaki görüşlerini çok iyi yansıtmaktadır:

"Kendi dillerini konuşan din adamlarının yardımıyla hepsinin Hıristiyan olacaklarına hiç kuşkum yok. Siz Majestelerim, Kutsal dinimizi tanımayanları nasıl perişan ettinizse, bunca insana da İsa'nın yolunu göstermek için yardım eli uzatmanızı dilerim. Günleriniz dolup Ulu Yaratıcı'nın tahtı önünde diz çöktüğünüzde, kalbiniz, bu dünyadaki göreviniz yapmış olmanın vereceği huzurla dolu olacak."

"Colomb'un Yüceltilmesi" adlı bu tablo, Cenevizli ressam Lazzaro Tavarone tarafından yapılmıştı.

Fakat bütün bu aşırı din düşüncelerinin yanı sıra, Colob'un yerlilerle ilgili başka planları da vardı: Tuttuğu günlükte şu notlara da rastlamaktayız: **"Bu insanların silahlar ve savaş sanatı üzerine en ufak bilgileri yok... Onlara egemen olmak ve istenileni yaptırmak için elli kişilik bir kuvvet yeter."** Bu, daha açık bir anlatımla, "Yerlileri kolaylıkla köle yapmak mümkün" demekti.

Colomb, bu düşüncesini hemen uyguladı. 14 Ekim günü, güneybatıya yelken açmadan önce teknesine altı yerli aldı. Bunları rehber ve tercüman olarak kullanmak istiyordu. Güneybatıya gitmek istemesinin nedeni, yerlilerin kendisine işaretle o doğrultuda yüzün üzerinde ada bulunduğunu anlatmış olmalarıydı. Yerliler, garip bir dil konuşuyorlardı. O tarihe kadar hiçbir gezgin, bu ırkla ilgili bilgi vermemiş, bunlara benzer kimseye rastladığından söz etmemişti.

«HİNTLİLER» DEDİKLERİ

COLOMB'un gezisi baştan başa yeniliklerle doluydu. Gördüğü her şey yeni ve hayret vericiydi: Canlılar,

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın çocuklarımıza bir kültür hizmetidir

ağaçlar, bitkiler, adalar ve bir süre sonra ayak basacağı kıta. Nerede olduğunu ve nereyi keşfettiğini bilmiyor, Hindistan topraklarına ayak bastığını sanıyordu. Bu yüzden yerlilerden **"Hintliler"** diye söz etmekteydi.

Karaya ilk ayak basışını izleyen haftaları, Japonya ve Çin sahillerini, Büyük Han'ı (Kubilay), Asya'nın altınlarını, mücevher ve baharatını aramakla geçirdi. İzlediği yol, onu Bahamalara kadar götürdü. Adadan adaya dolaştı. Yanına aldığı yerliler, beyaz adamların, aradıklarını adalardan birinde er geç bulacaklarını anlatmaya çalışarak yol gösteriyorlardı. Oysa yerliler, bu yabancıların, kendilerince büyük değer verdikleri çanak, çömlek, boncuk v.b. şeyleri aradıklarını sanmışlardı. Sonunda, hedefin **"altın"** olduğunu öğrendiklerinde, Colomb'a Küba ve Haiti adaları doğrultusunu işaret ettiler.

Yeni Dünya'nın bu taslak haritası, Colomb tarafından çizilmişti..

Colomb, 28 Ekim Pazar günü, Küba'ya ayak bastı. Yerliler, kendisine el işaretleriyle burada çok miktarda altın ve inci olduğunu anlatmaya çalıştılar. Gerçekte Marco Polo'nun efsanelerinden biriyle karşılaşacağını sanıyordu. Boş yere som altın damlı, fildişi ve mermer kentler arayıp durdu. Fakat birkaç balıkçı kulübesi ve çıplak yerliden başka bir şey bulamadı!

Gezdiği yerlerde yaşayan insanların patates, mısır, yabanı bezelye ve pamuk yetiştirdiklerini gördü. Bunlar arasında hiç tanımadığı birçok yabancı bitki de vardı. Hele bunlardan bir tanesi, gün gelecek, bütün Güney Amerika'daki altınlardan çok daha büyük bir gelir kaynağı olacaktı; bu bitki tütündü!..

Yerliler bu acaip bitkinin yapraklarını yuvarlayarak burun deliklerinden birine sokuyor; sonra bir ucunu tutuşturarak çıkan dumanı içlerine çekiyorlardı! Gemiciler bu âdete kısa zamanda alıştılar ve bunu Avrupa'ya da getirdiler. Kilisenin ve kralların sert bir şekilde engel olmaya çalışmasına rağmen, bu keyif verici yaprakların içimi kısa zamanda Eski Dünya'nın dört köşesine yayıldı!.

İspanyol gemicileri, tütünün yanı sıra Avrupa'ya hiç de hoş olmayan ve uygar dünyayı bir süre sonra büyük felâketlere sürükleyecek bir şeyi de getirdiler: Frengi. Her gittikleri yerde kızılderililer kendilerini göklerden yeryüzüne inmiş tanrılar olarak karşılıyor, kadınlar ve kızlar ellerini, ayaklarını öpüyorlardı. Gemiciler, geçirdikleri uzun ve yalnız yolculuktan sonra kendilerine gösterilen bu açık kalplilikten bol bol yararlandılar. Kızılderili kadınlar, bu tanrısal konukları memnun etmek için ellerinden geleni yaptılar. Fakat sonuç çok kötü oldu. Yerliler arasında yaygın olan frengi, Avrupa kıt'asına atladı ve burada kapanması güç yaralar açtı! Özellikle Amerika'nın keşfini izleyen yüzyıl içinde, her sınıf halk arasında büyük bir felâket niteliğinde kendini gösterdi.

Colomb, aradığını bulamamıştı. Kendisini hedefine ulaşmış kabul etmiyordu. Altına rastlamamıştı; ayrıca aradığının Japonya ya da Hindistan'da olduğu yolunda hiçbir belirti yoktu. Yavaş yavaş hevesinin kırıldığını hissediyordu. Beş haftadır Küba sahillerini dolaşmaktaydı. Aralık ayı gelip çatmıştı. Döndüğünde, İspanya Kralına ve Kraliçesi'ne neler anlatacaktı. Yerlileri Hıristiyanlaştırabilirdi, ama geriye yolculuğun giderlerini karşılamak üzere ne götürecekti? Bulacağına söz verdiği hazineler neredeydi?

COLOMB'UN ŞANSI DÖNÜYOR

ARALIK ayının ikinci yarısında, olayların akışı birden değişti. 20 Aralıkta o güne kadar görmediği güzellikte bir körfeze demir attı (bugünkü Haiti'de Akul Koyu). Yerlilerin anlattıklarına göre, bu ada baştan başa altın doluydu. Burada yaşamakta olan kızılderililer, diğer yerlilerden çok daha ilkel durumdaydı. Fakat kadınlarının şimdiye kadar rastlamadıkları bir güzelliği vardı. Yerliler, kadın-erkek çırılçıplak

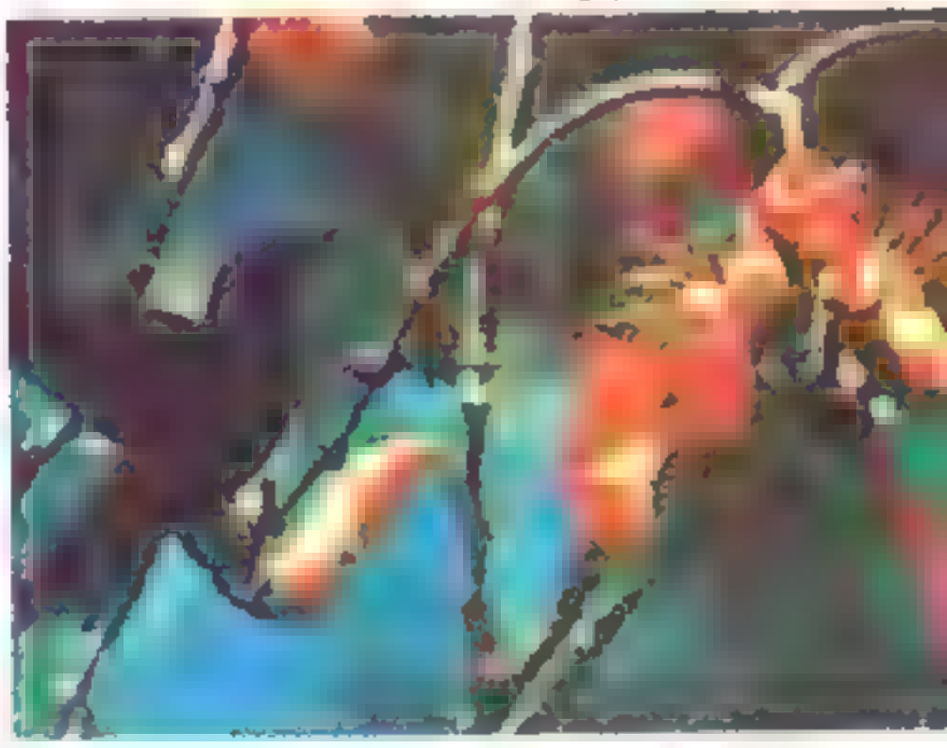

Yeni Dünya, hiçbirinin tanımadığı, bitkilerle doluydu.

dolaşıyorlardı. Konukseverlikte dığerlerinden aşağı kalmadılar, ellerindeki her şeyi İspanyollara sundular.

Hükümdarları Cazique Guacanagari, bir kurul göndererek Colomb'u, Haitien Burnu'nun öte yanındaki evine davet etti. Burada altın bulacağını kuvvetle tahmin eden Colomb, 24 Aralık günü, Noel gecesini Cazique ile geçirmek üzere erkenden yola çıktı

Fakat aynı günün gece yarısından sonra hiç beklemedikleri bir olayla karşılaştılar: **"Santa Maria"**, sahile yakın bir yerde kayalıklara oturdu. Uykularından fırlayan gemiciler, paniğe kapıldılar. Colomb, küfrederek, haykırışarak sağa sola koşuşan tayfalarının heyecanını yatıştırmaya çalışıyor; bir yandan da tekneyi kurtarmak için uğraşıyordu. Colomb'la ve Kastilyalı gemicilerle zaten geçinemeyen **"Santa Maria"**nın kaptanı Juan de la Cosa, bu durumu fırsat bilerek kendisi gibi Basklı birkaç gemiciyle bir kurtarma sandalına atlayarak gemiden ayrıldı. **"Nina"**ya çıkmak istedilerse de, teknenin kaptanı Cosa'yı ve adamlarını gerisin geri **"Santa Maria"**ya yolladı; kendisi de bir başka kurtarma sandalıyla Colomb'un yardımına koştu. Fakat bütün çabalara rağmen, **"Santa Maria"** kurtarılamadı ve Colomb, tayfalarıyla birlikte **"Nina"**ya geçti.

"Santa Maria", bir şans eseri, Guacanagari'nin evi civarında kayalara oturmuştu. Ertesi gün yerlilerin yardımıyla gemideki eşya ve erzak karaya çıkarıldı. Böylece bütün eşyalarını kurtaran gemiciler sahilde yerlilerle takasa başladılar; külçelerle altını çanak, çömlek ve boncuklarla değiştirdiler. Colomb'un düşü gerçek olmuştu.

Santa Maria'yı yitirmenin üzüntüsü kısa zamanda unutuldu. Colomb, amacına ulaşmıştı. Cazique'in anlattıklarına bakılırsa, burada istediğinden çok altın vardı. Tuttuğu günlükte, gemisinin burada karaya oturmasının —aradığı altını bulması ve bir koloni kurabilmesi için— Tanrı'nın bir isteği olduğunu yazıyordu. Tasarladığı kolonide bırakacağı gemiciler, burada İspanya tahtı adına altın ve baharat toplayacaklardı. Günlüğünü şöyle sürdürüyordu:

Yeni Dünya'ya doğru olan yolculuk, çok uzuntü. Colomb, sık sık gemicileri toplayıp, onlara moral vermeye çalışırdı.

—"...toplanacak bu gelirle Kutsal Emanetler en çok üç yıl içinde dinsizlerin elinden kurtarılacaktır. Bu yolculuğumda elde edeceğim altınlar, Kudüs'ün ele geçirilmesi uğrunda harcanmalıdır. Siz Majestelerim, bu noktada benimle birlik olduğunuzu, kalbinizden gelen isteğin bu olduğunu belirtmiştiniz."

İspanya tahtı, bu altınları sonradan başka amaçlar için kullandı ama, Colomb'un içtenlikle isteği buydu.

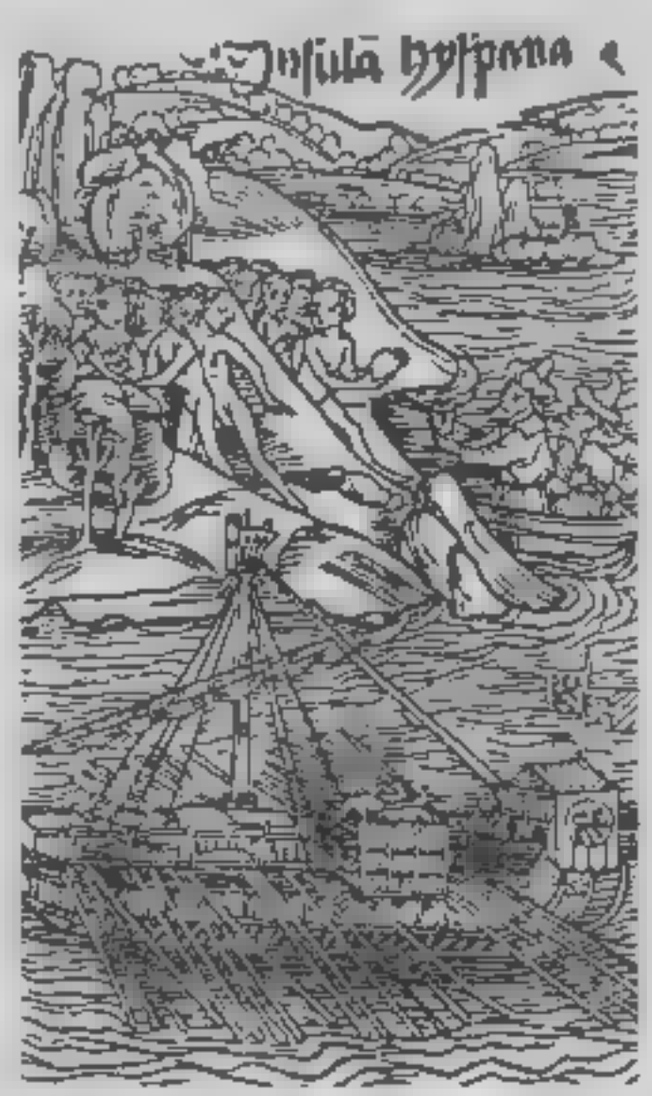

Yeni Dünya'daki köle ticaretini anlatan bu gravür, 1494 yılında çizilmiştir.

"Santa Maria"nın kirişlerini ve döşeme tahtalarını sökerek sahilde küçük bir kale inşa ettiler. Bu ülkede kalacak otuz dokuz gemici, kaleye yerleşti. Fakat bunların seçilmesi hiç de kolay olmamıştı. Hemen hemen herkes burada kalarak altın toplamak istiyordu; fakat kader bunlara hiç beklemedikleri başka bir yol çizecekti. Avrupalıların, Amerika kıtasında ilk yerleştikleri bu yer, günümüze kadar adsız kaldı.

Colomb ve Guacanari, 2 Ocak 1493'de birbirlerinden dostça ayrıldılar. Büyük başarı kazanan Amiral, bir an önce, İspanya'ya dönmek için sabırsızlanıyordu. Acele etmesinin ikinci bir nedeni daha vardı. Kaptan Alonso Pinzon komutasındaki **"Pinta"**, birkaç hafta önceki bir fırtına sırasında gözden kaybolmuştu. Bu tekne, **"Nina"**dan çok daha yolluydu. Colomb, Alonso'nun başka adalarda daha yüklü altın bularak kendisinden önce İspanya'ya varmasından kaygılanmaktaydı. Ne var ki bu uzun sürmedi; 6 Ocak'ta **"Pinta"** ile karşılaştı ve iki gemi, yolculuğun geri kalan kısmına birlikte devam ettiler. Colomb, Haiti sahillerinde birkaç gün daha dolaştı ve burasını **Hispaniola** adıyla "vaftiz" etti. **Rio del Oro** adını verdiği **Rio Yaque del Norte** nehrinin ağzında da çok miktarda altın buldu. Bu sularda elde ettiği altın parçalarının bazıları mercimek büyüklüğündeydi (Bu nehirden hâlâ altın çıkmaktadır.)

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın çocuklarımıza bir kültür hizmetidir

Colomb, Yeni Dünya'ya olan yolculuklarının sonunda o kadar çok ün kazandı ki, adına bir de altın para bastırıldı.

DÖNÜŞ

KÜBA sahillerinde başlarında ilginç bir serüven daha geçti. Su yüzüne çıkmış üç denizkızı gördüler. Bu olay, tablatüstü hikâyeler ve boş inanışlarla dolu zihinlerini günlerce uğraştırdı durdu. Oysa gördükleri, deniz aygırlarından başka bir şey değildi. Karaip sahillerinde yaşayan bu tür deniz aygırlarının baş ve kolları diğerlerine göre çok daha fazla insana benzemekteydi. Gemicileri yanıltan da bu olmuştu!.

Tayfalar arasında disiplinsizlik olaylarının artması üzerine, Colomb, 16 Ocak'ta, rotayı İspanya'ya çevirdi. Dönüş, yağmur ve fırtınalarla başlamıştı. Bu yolculuk çok zorlu geçecek ve Amiral'in denizcilikteki ustalığını kanıtlayacaktı. Her ikisi de su alan ve büyük çapta onarım görmesi gereken küçük tekneler, Atlantik'in azgın sularında kaybolursa, yapılmış olan keşifler hiçbir yarar sağlamamış olacaktı.

Dönüş yolculuğunda şans kendisine çok yardım etti. İspanya'ya doğru dümen tuttuğunu sanırken aslında kuzey yönünde yol almaktaydı. Bu rotada devam etseydi, yolculuğu Kuzey Denizi'nde son bulacaktı. Fakat farkında olmadan bir süre kuzeye gittikten sonra, kendisini Avrupa sahillerine ulaştıracak rüzgârlara uydu. Sonraları Haiti'den, İspanya'ya gidecek gemicilerin en kısa yol diye seçecekleri rotayı, bir rastlantı sonucu izliyordu. Bu rota üzerinde ilerleyecek gemiciler, Bermuda enlemine kadar kuzeye, sonra bu enlemden başlayarak doğu rüzgârlarından yararlanıp İspanya'ya ulaşacaklardı.

Şubat başına kadar pek yol alamadılar. Ekmek, şarap ve patatesten oluşan kumanyalarına, zaman zaman yakaladıkları kuş ve balıkları da katıyorlardı.

4-7 Şubat tarihleri arasında devam eden şiddetli bir kuzeybatı rüzgârından yararlanarak epeyce yol aştılar ama, birkaç gün sonra kötü bir fırtınaya

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın çocuklarımıza bir kültür hizmetidir

Colomb, Yeni Dünya'dan getirken, yanında kızılderilliler de getirmişti. Ama o, Hindistan'a gittiğini sandığından, onlara Hintli adını vermişti.

yakalandılar. Meydana gelen dev dalgalar, gemi boyunu aşıyordu. Gündüzleri bu dalgalarla, geceleri de sağnak halinde yağan yağmurla boğuşuyorlardı. "Nina", birkaç kere alabora olma tehlikesi atlattı. Her iki tekne de birer fındık kabuğu gibi günlerce dalgaların ortasında çalkalandı durdu. 13 Şubat sabaha rüzgâr diner gibi olduysa da öğleden sonra yeniden coştu

"Nina"da yeteri kadar safra olmadığından, her dalgayı en uygun açıda karşılamak için durmadan manevra yapması gerekiyordu. Bir ara iki gemi birbirlerini gözden yitirdiler. "Pinta", rüzgârın önünde hızla yol alarak ufukta yok oldu.

Aradan iki gün daha geçti. Gemicilerin morali iyice bozulmuştu. Bu engin denizin ortasında yollarını kaybettiklerine inanıyorlardı. Tanrı'ya yalvarmışlar, kendilerini koruması için sayısız dualar etmişlerdi; fakat hepsi karşılıksız kalmıştı. Tanrı, onlara yardım elini uzatmamıştı. Bu sefer adaklar adamaya, Tanrı'yla bazı bazı tuhaf pazarlıklara girişmeye başladılar. Bir şapka içine koydukları bezelye taneleri arasından üzeri haç işaretli olanı seçen gemici, kurtulduğu takdirde Estremadura'daki kiliseye hac yolculuğu yapmaya yemin edecekti.

Bu bezelyeyi Colomb çekti ve diz çökerek yemin etti. Fakat içinde bulundukları kötü koşullarda hiçbir değişiklik olmadı. Hatta fırtına daha da arttı.

İkinci bir kura daha çektiler. Bu kez Colomb bezelyeyi bulan gemicinin hac yolculuğu için gereken giderlerini karşılayacağı üzerine yemin etti. Bunun da yararı olmadı. Yürek güçleri sıfıra inmiş ve ne yapacağını şaşırmış gemiciler, kurtulmalarına karşılık Tanrı'ya akıl almaz vaadlerde bulunuyorlardı. Colomb, dualarında, bu 'badire'yi atlattıkları takdirde Palos'daki Santa Clara de Maguer kilisesinde büyük bir din âyini yapmayı vaat ediyordu.

HESAPTA OLMAYAN BİR OLAY

14 ŞUBAT gecesi fırtına hızını aldı ve ertesi gün kara göründü. Buna rağmen ters yönden esen rüzgârlar yüzünden daha üç buçuk gün kara-

ya yaklaşamadılar. En sonunda, 18 Şubat Pazartesi günü Azor adalarından biri olan Santa Maria'nın limanına demir attılar. Burası Portekiz'in olduğundan, Colomb fazla oyalanmadan tekrar yola çıkmak istiyordu.

Gemiye gelen Santa Marialılar, son birkaç haftadır süregelen fırtına gibi şiddetlisini görmediklerini ve bu fırtınada nasıl olup da batmadıklarına hayret ettiklerini söylediler. Adanın Joao de Castanheira adındaki genç valisi, Colomb'a haberciler göndererek ertesi sabah şafakla birlikte ziyaretine geleceğini bildirdi. Haberciler, aynı zamanda sahilde bulunan ufak bir kilisenin de sözünü edince, tayfalar adaklarını yerine getirip dua etmek için buraya gitmeye karar verdi.

Eski Dünya'ya adım attıkları ilk gün hepsi büyük bir şaşkınlık içindeydi. Uzun süredir ayrı olmalarına karşılık burasını bir hayli yadırgamışlardı. Hele birkaç saat sonra başlarına gelenler, tanımak fırsatı buldukları yepyeni bir dünyanın insanlarıyla doğup büyüdükleri bu topraklarda yaşayanlar arasında ne kadar büyük bir karşıtlık olduğunu anlatmaya yetti.

Vali, geminin Yeni Gine'den geldiğini sanıyordu. Santa Maria adası Portekiz'e bağlı olduğundan, İspanyol gemilerinin buraya gelmesi yasaklanmıştı. Bu yasağı hiçe sayanlar, hesap vermek için Portekiz mahkemelerine sürüklenirlerdi.

Gemicilerin yarısı hemen sahile çıktı. Papazı uyandırarak küçük kilise ye girdiler ve kendilerini kesin bir 'facia'dan koruyan Tanrı'ya şükretmek için diz çöktüler. Onlar içerde Tanrı'yla başbaşayken, çevredeki bütün erkekler kilisenin önüne toplandılar ve sonra bir hamlede içeri girerek dua etmekte olan İspanyolları tutsak ettiler.

Colomb, saatlerce tayfasının dönüşünü bekledi. Sonunda sabrı tükenerek demir aldı ve sahil boyunca seyretmeye başladı. Bir ara sahilde dörtnala yol alan bazı atlılar göründü. Bunlar, bir iskelenin yanına geldiklerinde atlarından inerek beklemekte olan tekneye bindiler ve **"Nina"**ya doğru yola çıktılar. Az sonra birbirlerine iyice yaklaşan her iki gemidekiler arasında "söz düellosu" başladı.

Colomb, acınacak derecede harap olan gemisinin kaptan köşkünden bağırarak kendisinin **"Okyanus Amirali ve Hindistan denizyolunun kâşifi"** olduğunu söylüyordu. Hatta bir ara küpeşteden uzanarak elindeki resmî belgeleri Portekiz teknesine doğru sallamaya başladı. Fakat o sırada çıkan rüzgâr, Colomb'u demirleyecek, güvenilir bir liman aramak zorunda bıraktı. Şiddetini gittikçe artıran rüzgâr nedeniyle sığınmaya çalıştığı limanlarda demir tarayınca, —sahile bindirme korkusu yüzünden— güvenliği açık denizlerde buldu. Gemide kalan üç tecrübeli tayfayla birlikte bütün gün dalgalarla boğuştu durdu.

Ertesi sabah fırtına dinmişti. Bir anlaşmaya varabilmek umuduyla **"Santa Maria"**ya döndü. Vali, gemicileri çoktan serbest bırakmıştı. Asıl istediği, Amiral'in kendisini yakalamaktı. Fakat gönderdiği heyet Colomb'u, izin belgelerini gördükten sonra rahat bıraktılar.

Yeni Dünya'dan getirilen kızılderililer, İspanya Kralı Ferdinand ve Kraliçe İsabelle'nin önünde...

Yirminci yüzyılda yaşamamıza karşın, Karaylp yerlilerinin yaşamlarında pek bir değişiklik olmamıştır...

"Nina", 23 Şubat sabahı Santa Maria'dan ayrılarak İspanya'ya doğru yola çıktı. Limandan ayrılır ayrılmaz başlayan fırtına, teknenin istediği rotayı izlemesine olanak vermiyordu. Yeniden umutsuzluğa kapılan gemiciler, bezelye kurasına başvurdular. Üzeri haç işaretli bezelyeyi bu kez de çeken Colomb, ikinci bir hac yolculuğu için yemin etti. Gemicilerin bütün dualarına ve adaklarına rağmen fırtına gittikçe şiddetini artırdı.

3 Mart akşamı karayı gördüler. Sevinecekleri yerde büyük bir korkuya kapılmışlardı, çünkü fırtına "Nina"yı bu tanımadıkları sahile büyük bir hızla itiyordu. Tekneyi büyük güçlüklerle açık denizde tuttular ve böylece paramparça olmaktan kurtardılar.

DAHA SONUNDA ANAYURTTA

SAFAK sökerken, Tagus nehrinin denize döküldüğü yerde yükselen Sintra kayalıkları göründü. Çaresiz kalan Colomb, nehir ağzına doğru dümen kırdı. "Nina" fırtınada öylesine harap olmuştu ki, tekneyi görmek amacıyla sahile yığılan halk, batmaması için saatlerce dua etti.

"Nina", sabah saat dokuzda limana girerek demirledi. Lizbon limanı, dört aydır hava koşullarının düzelmesini bekleyen gemilerle doluydu. Colomb'u, dost olmayan bu limana girmeye zorlayan, fırtınanın şiddetiydi. İspanya ve Portekiz sarayları arasında büyük çekememezlik havası esiyor, İspanya'nın her başarısı, Portekiz'de büyük bir tedirginlik yaratıyordu. Demir attıktan kısa bir süre sonra içi asker dolu bir tekne, "Nina"yı bordaladı. Gelenlerin başında Ümit Burnu kâşifi **Bartholomeu Dias** vardı. Colomb'un, yolculuğunu bir kurul önünde anlatmasını istiyordu. Fakat Colomb, bu zorbaca harekete büyük tepki gösterdi ve kendisine bir amirale yaraşır biçimde davranılması gerektiğini bildirdi. Gerçekte, harap teknesi ve ardındaki bir avuç yorgun gemiciyle haklarını savunmaya

Colomb, Yeni Dünya'ya dört yolculuk yapmış, ama bu yolculuklarının sonunda istediklerini elde edememişti.

çalışan Amiral'in durumu, biraz gülünçtü. Fakat sonunda kişiliği ağır bastı ve Portekizliler isteklerini kabul ettiler. Aynı gün, kaptan Alvaro Damao emrindeki bir "ihtiram kıtası", boru-trampet takımı ve sancaklarıyla "Nina"ya resmî bir ziyaret yaptı.

Birkaç gün sonra da Portekiz Kralı Joao, Colomb'u kabul ederek ünlü kâşifin anlattıklarını büyük bir merakla dinledi ve bundan böyle isteyeceği desteği sağlayacağına söz verdi. Colomb, kendisini yıllarca oyalayan ve bu gezi için yaptığı her planı geri çeviren Joao'dan âdeta intikam alıyordu. Anlattıkları, dinleyenleri büyülemişti sanki.

Saraydan ayrılır ayrılmaz 'maiyeti', Kral'ın çevresini alarak Colomb'u öldürtmesi yolunda baskıda bulundular; böylelikle İspanya'nın dünya egemenliğini daha başlarken boğmuş olacaklardı. Fakat Joao, bu cinayetin politik yankılarını ve sonucunu önceden görebildiğinden, söylenenleri dinlemedi bile...

13 Mart'ta hava oldukça yatıştı ve "Nina", Lizbon limanından ayrıldı. Colomb, Martin Alonso Pinzon'un çağın bu en büyük haberini kendisinden önce İspanya'ya getirmesinden kaygı duyuyor, bu nedenle de acele ediyordu.

Gerçekte Avrupa kıyılarına ilk varan, "Pinta" olmuştu. Fakat sığındığı Vigo yakınlarındaki Bayona limanı, İspanya'dan çok Portekiz sınırlarına yakındı. Buna karşılık boş durmamış, büyük haberi İspanya sarayına ulaştırmayı başarmış, hatta saraya kabulünü rica etmişti. Kral ve Kraliçe'den hiç beklemediği bir karşılık aldı: Saray, büyük yolculuğun hikâyesini Amiral Colomb'dan dinlemek istiyordu!..

Buna çok öfkelenen Pinzon, vakit yitirmeden İspanya'ya doğru yol almaya başladı. Belki de "Nina", içindeki sevimsiz Cenevizliyle birlikte Atlantik'in karanlık sularında kaybolmuştu! Henüz zaferin kendisinin olması umutlarını yitirmiş değildi. Colomb hayatta olsa bile, yine de ondan önce İspanya topraklarına ayak basabilirdi. Ne var ki Alonso Pinzon, bu yarışı sadece birkaç saat farkla kaybetti. "Pinta", Palos'un limanı Rio Tinto'ya girdiğinde, "Nina"yı demir atmış buldu. Büyük hırs içinde olan Pinzon'a bu yenilgi çok ağır geldi. Hastalanarak çiftliğine çekildi ve orada öldü. Colomb ise, bir tahta parçasının ucuna tutunarak İberya sahillerinde karaya vurduktan onyedi yıl sonra, 15 Mart tarihinde İspanya'ya tekrar ayak basmıştı. Yola çıktığından bu yana otuziki hafta geçmişti. Ulaştığı zafer, görüğü ilgi ve saygı, çektiklerini bir anda unutturmuştu bile...

Colomb, dinlenmek ve adaklarını yerine getirmek için iki hafta Rio Tinto limanında kaldıktan sonra, Sevil kentine geldi. Burada Kral ve Kraliçe'nin kendisini beklediği haberini aldı ve hemen Barselona'ya hareket etti. Halk, ünü bir anda yayılan büyük denizciyi görmek için yollara dökülmüştü. Som altın kolyeleri, bilezikleri ve ilginç kıyafetleriyle beraberinde getirdiği kızılderililerin ve kafesler dolusu rengârenk papağanların da katıldığı alay, çok ilgi çekiciydi..

Nisan ortalarında Barselona'ya vardı. Saraydan gelen kurullar, kendisini şehir kapılarının dışında karşıladı. Ertesi gün, Alkazar sarayında eşine az rastlanır bir törenle Ferdinand ve İsabella'nın "huzuruna" kabul edildi. Büyük Amiral, Kral ve Kraliçe'nin ellerini öpmek için eğildiğinde, her ikisi de ayağa kalktılar ve Colomb'u yanlarına oturttular.

BÜYÜK COLOMB

COLOMB günlerini onuruna verilen şölenler ve törenlerde geçiredursun, politikacılar arasında ve saray çevresinde yoğun bir çalışma başlamıştı: Batı'ya yol alarak Atlantik Okyanusu'nun öte kıyılarına ulaşılmış ve insanoğlu için yepyeni ufuklar açılmıştı. Ama bunun daha başlangıçta denetim altına alınması gerekiyordu. Daha keşfedilen toprakların neresi olduğu anlaşılmadan, buraların kimin malı olacağı tartışılmaya başlanmıştı.

Bu konuda hakem, Papa'ydı. Onun, Hıristiyanlık dünyasının başında olması nedeniyle, yeni keşfedilen toprakları Hıristiyan hükümdarlar arasında paylaştırmak ve buralarda yaşayan yerli halkı İsa'nın dinine katmak hakkı vardı. Papalık, o güne kadar verdiği kararlarla Portekiz Kralı'na sadece Afrika sahillerinde geniş topraklar armağan etmekle kalmamış, aynı zamanda Kanarya Adaları'nın güneyinde ve Gine'nin batısında keşfedilecek bütün adalar üzerinde egemenlik kurma hakkını da bağışlamıştı (bu bağış, Papa'nın 1431'deki ünlü **"Aeterni Regis"** fermanıyla yapılmıştı.)

Bu nedenlere dayanan Portekiz Kralı Joao, Colomb'un kendi denizlerine "tecavüz ettiği" gerekçesiyle yeni keşfedilen ülkelere gitmek için bir filo hazırlamaya başlamıştı. Öte yandan, İspanya bu yeni topraklar üzerinde egemenlik kurmaya çalışıyordu.

Durum, Papa'nın dünyayı yeni baştan paylaştırması yolundaki görüşlerini güçlendirmekteydi. Kral Ferdinand'ın elinde, isteklerini destekleyici bazı kuvvetli kozlar vardı; bir süre önce, aslen İspanyol olan Rodrigo Borjiya'nın Papa seçilmesinde büyük rol oynamış, ayrıca Papalık'a büyük ölçüde arazi bağışlarında bulunmuş ve papanın oğullarından Pedro'ya bir dükalık vermişti.

Şimdi ise bütün bunlara karşılık Colomb'un keşfettiği toprakların İspanya'nın malı olmasını istiyordu. Papalık, 1493 yılında çıkardığı dört ayrı fermanla **"Aeterni Regis"**in Portekiz'e verdiği hakları hiçe sayarak Ferdinand'ın isteklerini gerçekleştirdi.

3 Mayıs 1493 tarihli ilk ferman, keşfedilmiş bütün adaları ve ana kıt'anın topraklarını İspanya'ya bağışlıyordu. Ferdinand bu kadarla da yetinmedi. İki İspanyol kardinalinin Vatikan'ı ziyaret etmesinden sonra Papa VI. Aleksandre iki ferman daha yayınladı. Bunlardan biri, ilk fermanın daha ayrıntılı şekliydi. Diğeriyse, Portekiz ve İspanya topraklarının sınırını çiziyordu. Kuzey Kutbu'ndan Güney Kutbu'na kadar uzanan sınır çizgisi, Azor ve Verde adaları olarak bilinen toprakların batı ve güneyinden geçiyor; bunun batısında kalan henüz keşfedilmemiş bütün kara parçalarını İspanya'ya veriyordu.

EGEMENLİK ÇEKİŞMELERİ

FERDİNAND ve İsabella bu fermanın sağladığı haklarla da yetinmediler ve Papa'yı yeni bir ferman daha yazmaya zorladılar. Bunun üzerine Vatikan, 26 Eylül 1493'de dördüncü fermanını yayınladı. Bu fermanda şöyle deniliyordu:

"...Elçileriniz, kaptanlarınız batıya ya da güneye yapacakları yolculuklarda Doğu ülkelerinin adalarına ve toprak parçalarına rastlayabilirler. Hatta Hindistan'a ait yeni ülkeler keşfedebilirler. İşte biz, bundan önce vermiş olduğumuz fermanların kapsamını böylece genişleterek batıya ve güneye yapılacak gezilerde keşfedilecek bütün adaları ve toprak parçalarını bu kapsamın içine almaktayız. Bu ada ve topraklar, Hindistan'ın doğusunda, batısında ve güneyinde olsalar bile, aynı kapsam içinde sayılacaklardır."

Çağın en büyük deniz gücüne sahip olan Portekiz, İspanya'nın çıkarlarının bu derece gözetilmesine dayanamadı. Kral Joao, bu durumda Papalık makamını atlayarak doğrudan doğruya Ferdinand ve İsabella ile ilişkiler kurmaya başladı. İspanya hükümdarları, Portekiz'in deniz gücünü küçümsemenin akıllıca bir hareket olmayacağını biliyorlardı. Yeni ülkelere yelken açacak ticaret gemilerinin güvenliğini sağlamaları gerekirdi. Bu yüzden, isteklerinde fazla inat etmediler. İspanya, 7 Haziran 1494'de Portekiz'le anlaşmaya vardı. Aralarında sınır olarak Verde adalarının 370 leguas (★) batısından geçen hattı kabul ettiler. Bunun doğusunda kalan ve ilerde keşfedilecek bütün topraklar, —İspanyol gemicileri tarafından keşfedilse bile— Portekiz'in, batısında keşfolunacak topraklar ise İspanya'nın olacaktı. İki ülke arasındaki anlaşmazlık böylece çözümlenmiş oluyordu (bu anlaşma nedeniyle Brezilya sonradan Portekiz'in olmuştu).

Dünya tarihi, dinsel-politik güçlerin hüküm süreceği yeni bir dönemin eşiğindeydi. Bu güçler, Colomb'un dönüşünden sonra kendilerini hissettirmeye başlamıştı. O güne kadar işlerine daima Papa'yı karıştıran iki büyük katolik devlet, son anlaşmazlıklarını, Vatikan'ı aradan çıkararak çözümlemişlerdi. Böylece ikinci ve çok önemli bir aşama daha yapılmış oluyor, din baskısı ve Vatikan'ın devletlerarası politikadaki gücü ikinci plana geçiyordu..

(★) Romalıların kullandığı deniz mili.

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın çocuklarımıza bir kültür hizmetidir

Bu Söylev'i Niçin Verdim?

AYIN Baylar, sizi günlerce işlerinizden alıkoyan uzun ve ayrıntılı sözlerim, en sonunda, tarihe mal olmuş bir çağın öyküsüdür. Bunda, ulusum için ve yarınki çocuklarımız için dikkat ve uyanıklık sağlayabilecek kimi noktaları belirtebilmişsem kendimi mutlu sayacağım.

Bu Söylev'imle, ulusal varlığı sona ermiş sayılan büyük Türk Ulusu'nun, bağımsızlığını nasıl kazandığını; bilim ve tekniğin en son verilerine dayanan ulusal ve çağdaş bir Devleti nasıl kurduğunu anlatmaya çalıştım.

Bugün ulaştığımız sonuç, yüzyıllardan beri çekilen ulusal yıkımların yarattığı uyanıklığın ve bu sevgili yurdun her köşesini sulayan kanların karşılığıdır.

"Söylev"i okuyuşu sırasında...

cumhuriyetçi; bizden daha çok ilerici olduklarını öne sürmeye kalkışmaları elbette doğru değildi.

"Parti, dinsel düşünce ve inançlara saygılıdır." sözlerini ilke edinip bayrak gibi kullanan kişilerden, iyi niyet beklenebilir miydi? Bu bayrak, yüzyıllardan beri, bilisizleri (cahilleri), bağnazları (mutaassıpları) ve boş inanlara saplanmış olanları aldatarak özel çıkarlar sağlamaya kalkışmış kimselerin taşıdıkları bayrak değil miydi? Türk Ulusu, yüzyıllardan beri, sonu gelmeyen yıkımlara, hep bu bayrak gösterilerek sürüklenmemiş miydi?

Kendilerinin "cumhuriyetçi" ve "ilerici" olduklarını söyleyenler, yine bu bayrağı ellerine almışlar, dinsel inançları sömürerek, Ulusu, Cumhuriyet'e, ilerlemeye ve yenileşmeye karşı kışkırtmak istiyorlardı. Yeni Parti, dinsel düşünce ve inançlara saygı perdesi altında: "Biz Halifeliğin yeniden kurulmasını isteriz. Biz yeni yasalar istemeyiz. Bize eski yasalar yeter. Medreseler, tekkeler, bilgisiz softalar, şeyhler, müritler, biz sizi koruyacağız; bizimle birlik olunuz! Çünkü, Mustafa Kemal'in partisi Halifeliği kaldırdı. Müslümanlığı zedeliyor. Sizi gâvur (dinsiz) yapacak, size şapka giydirecek!" diye bağırıyorlardı. Yeni Parti'nin ilke edindiği sözler, bu gerici haykırışlarla doluydu.

Bir Gericinin Mektubundan

BU ilkeye bağlı olanlardan birinin, asılan Cebranlı Kürt Halil Bey'e çok önceleri (10 Mart 1923) yazdığı mektuptaki şu cümlelere bakınız:

"Müslümanlık dünyasının kalımlı olmasını sağlayan ilkelere saldırıyorlar. Bu konudaki irdelemelerinizi (mütalâa, inceleme) arkadaşlara da okudum. Hepsinin çabalarını artırdı. Batılılaşmak, tarihimizi, uygarlığımızı yitirmeyi zorunlu kılar... Halifeliği yıkmak, din işlerine karışmayan bir Hükümet kurmayı düşünmek; bunlar Müslümanlığın geleceğini tehlikeye atacak etkenleri (faktörleri) yaratmaktan başka bir sonuç vermez."

Olup bitenler gösterdi ve kanıtladı ki, "İlerici Cumhuriyet Partisi", yurtta cana kıyıcıların, gericilerin, sığınağı, dayanağı oldu. Dış düşmanların yeni Türk Devleti'ni, körpe Türk Cumhuriyeti'ni yıkmayı öngören plânlarının kolaylıkla uygulanmasına yardım etmeye çalıştı.

Partinin kışkırtmaları etkisini gösterdi; Doğu Anadolu'da bir isyan çıktı.

Doğu'daki Ayaklanma Ve Partinin Kapatılması

BU partinin ileri gelenleri, gericilere, gerçekten umut ve güç vermiştir. Buna örnek vereyim. Ergani'de (Diyarbakır'ın ilçesi) isyancıların valiliğini kabul eden ve sonradan asılan Kadri, Şeyh Sait'e yazdığı bir mektupta şöyle diyor:

"Millet Meclisi'nde, Kâzım Karabekir Paşa'nın Partisi (★), din kurallarına saygılı ve dinseverdir. Bize yardım edeceklerine kuşkum yoktur"

Siyasa alanında birçok oyunlar görülür. Ama, kutsal bir ülkünün simgesi olan Cumhuriyet yönetimine ve çağdaşlaşmaya karşı, bağnazlık ve her türlü düşmanlık ayağa kalktığı zaman; özellikle ilerici ve cumhuriyetçi olanların yeri, gerçek ilerici ve cumhuriyetçi olanların yanıdır. Yoksa gericilerin umut ve çalışma kaynağı olan yer değil...

(★) İlerici Cumhuriyet Partisi (A.K.)

Cumhuriyetten sonra ilk törende...

Ne oldu? Hükümet ve Meclis, olağanüstü önlemler almayı gerekli gördü. "Dirlik ve Düzenliği Sağlama Yasası"nı (Takriri Sükûn Kanunu) çıkardı. "Bağımsızlık Mahkemeleri"ni kurdu. Ordunun savaşa hazır sekiz, dokuz tümenini ayaklananları yola getirmek için, uzun süre görevlendirdi. "İlerici Cumhuriyet Partisi" denilen zararlı siyasal kuruluşu kapattı.

İzmir'de Beni Öldürmek İstediler

SONUNDA, elbette Cumhuriyet başarı kazandı. Ayaklananlar yok edildi Ama, Cumhuriyet düşmanları, büyük kötücül (komplo) düzenlerinin son evresine (aşamasına) geçtiler. Alçakça, son bir girişim yaptılar. Bu da İzmir'de düzenlenen cana kıyma girişimidir. Cumhuriyet mahkemelerinin ezici eli, bu kez de, Cumhuriyet'i, cana kıyıcılarının elinden kurtarmayı başardı.

Dirlik Ve Düzenliği Sağlama Yasası'ndan Sonra Çıkarılan Devrim Yasaları

DURUMUN ağırlaşması üzerine, Hükümet'çe olağanüstü önlemler alınması gerektiği yolundaki görüşümüzü ilk belirttiğimiz zaman, bunu iyi karşılamayanlar vardı.

"Dirlik ve Düzenliği Sağlama Yasası"nı ve "Bağımsızlık Mahkemeleri"ni, zorbalık aracı olarak kullanacağımız düşüncesini ortaya atanlar ve bu düşünceyi aşılamaya çalışanlar oldu. Zaman ve olaylar, bu tıksındirici düşünceyi aşılamaya çalışanları utançlı duruma düşürmüştür. Biz, alınan olağanüstü önlemleri, hiçbir zaman, yasa dışına çıkmak için araç olarak kullanmadık. Tersine, yurtta dirlik ve düzenliği kurmak için uyguladık. Devletin yaşamasını ve bağımsızlığını sağlamak için kullandık. Önlemleri, ulusun uygarca ve toplumsal gelişmesine yararlı kıldık.

Aldığımız olağanüstü önlemlerin uygulamasına gerekseme kalmadığı görüldükçe, onların uygulanmasından vazgeçilmiştir. İşi bitince "Bağımsızlık Mahkemeleri" kaldırılmıştır. "Dirlik ve Düzenliği Sağlama Yasası" da, yürürlük süresi bitince, yeniden Meclis'e getirilmiştir Meclis, bir süre daha yürürlükte kalmasını gerekli görmüştür. Bu da, elbette Ulus'un ve Cumhuriyet'in yüksek yararları içindir.

Yurtta girişilen büyük ayaklanma, cana kıyma eylemleri ortadan kaldırılarak sağlanan dirlik ve düzenlik, elbette halkımızı sevindirmiştir.

Fesi Atıp Şapkayı Giydik

BAĞNAZLIĞIN, yenilik ve uygarlık düşmanlığının simgesi (sembolü) gibi görülen "fes"i atarak, onun yerine, bütün uygar ülkeler halklarının kullandığı "şapka"yı giydik. Böylece, Türk Ulusu'nun uygar toplumlardan, anlayış yönünden de, hiçbir ayrılığı olmadığını gösterdik. Bunu, "Dırlık ve Düzenliği Sağlama Yasası"nın yürürlükte bulunduğu sırada yaptık. Bu yasa yürürlükte olmasaydı, yine yapacaktık. Ama, yasanın yürürlükte olması kolaylık sağladı.

Tekkeler, Zaviyeler, Türbeler Kapatıldı

TEKKELER, zaviyeler, türbeler kapatıldı. Bütün tarikatlarla, şeyhlik, dervişlik, müritlik, çelebilik, falcılık, büyücülük, türbe bekçiliği vb. gibi birtakım unvanlar kaldırıldı, yasaklandı. Bütün bunlar, "Dirlik ve Düzenliği Sağlama Yasası" yürürlükte iken yapılmıştır.

Bunlarla ilgili yürütüm (infaz, icraat) ve uygulamaların, toplumumuzun boş inanlara bağlı, ilkel bir halktan olmadığını göstermesi bakımından, ne denli gerekli olduğu çok açıktır.

Birtakım şeyhlerin, dedelerin, seyyitlerin, çelebilerin, babaların, emirlerin arkasından sürüklenen ve yazgılarını (kaderlerini), canlarını, falcıların, büyücülerin, üfürükçülerin, muskacıların ellerine bırakan insanlardan oluşan bir topluluğa, uygar bir ulus gözüyle bakılabilir mi?

"Söylev"i okurken.

Ulusumuzun gerçek niteliğin, yanlış bir yolda gösterebilen ve yüzyıllarca göstermiş olan bu gibi adamların ve kurumların Yeni Türkiye Devleti'nde, Türkiye Cumhuriyeti'nde daha da çalışmalarına göz yumulmalı mıydı? Buna önem vermemek, ilerleme ve yenileşme adına, en büyük yanılgı olmaz mıydı?

Bu nedenle biz, yasadan yararlandık. Bu tarihsel yanılgıyı işlemek; ulusumuzun alnını açık ve temiz göstermek, ortaçağ anlayışlı olmadığını kanıtlamak için yararlandık.

Yurttaşlar Yasası'nı Çıkardık

ULUSUMUZUN toplumsal, ekonomik gelişmesini sağlayacak yeni yasalar çıkardık Bu yasalar, ulusumuzun ulaşmış olduğu verimli aşamaların güvencesi oldu

Kadın özgürlüğünü güvence altına alan ve aileyi sağlamlaştıran "Yurttaşlar Yasası" (Medeni Kanun) da bu dönemde çıkarılmıştır.

Şunu söylemeliyim ki, biz, her araçtan, yalnız ve ancak bir ülkü için yararlanırız. O ülkü şudur: Türk Ulusu'nun, uygar toplumlar arasında yaraştığı kata yükseltmek ve Türkiye Cumhuriyeti'ni sarsılmaz temeller üzerinde, her gün daha çok güçlendirmek; bunun için de, zorbalık düşüncesini öldürmek.

ÇAYIRLIĞIN DİĞER YERLİLERİ GİBİ.

SİYAH KURD DA ALTINA DEĞER VERMİYORDU. ONUN İÇİN ÖNEMLİ OLAN YALNIZCA PARILTİ.

BÜYÜCÜ BOŞ DURMUYORDU

YANIK AYAK BU YARI APAÇI BİZE UĞURSUZLUK GETİRECEK!

TEK BAŞINA ÇAYIRLIĞA İNİYOR TEK DOLAŞMAYI SEVEN İNSANLARIN GİZLEYECEĞİ BİR ŞEYLERİ VARDIR

YARI APAÇİYSE YARI YARIYA DA SİU!

YALNIZCA YARI ONU ÇAĞLAYAN-ÇAYDAN KOVMAK GEREKİYORDU

ASIL KOVULACAK ADAM SENSİN, BÜYÜCÜ, KAFAMI BOZUYORSUN

SUS KADIN KAPA ÇENENİ!

SİYAH KURD BU KABİLE İÇİN BU YILAN DİLLİ HERİFTEN ÇOK ŞEYLER YAPTI.

NASIL YAPTIN? YUVASINDA MI YAKALADIN?

HAYIR, KÜÇÜK BULUT. GERÇEK BİR AVCI KARTALI UÇARKEN VURUR. TAM AVININ ÜZERİNE SALDIRIRKEN...

AL SANA ALTIN. KOLYE YAPARSIN!

OH.. BANA MI?

HABER BİR ANDA ŞAMAN ATEŞİ GİBİ YAYILDI: "SİYAH KURD ALTIN BULMUŞ" DİYE..

GÖZLÜÇİNDE'NİN BİLE BÖYLE KOCAMAN ALTINLARI OLMAMIŞTIR

GÜNEŞ GİBİ PIRIL PIRIL.

BAK BÜYÜCÜ, YALNIZCA ŞAMANLAR ALTIN BULABİLİR DİYORDUN, GÖRDÜN MÜ?

SİYAH KURD O ALTINLARI SIRF KÖTÜ RUHLARIN YARDIMIYLA BULDU!

SİYAH KURD DERHAL KOVULMALI. YOKSA MANITU'NUN ÖFKESİ ÜSTÜMÜZE YAĞAR!

SİYAH KURD VE ÜÇ ARKADAŞI BİR KAYIK YAPIYORLARDI...

ŞİMŞEK TÜYLERİNİ DİKTİ... ŞAMAN PEK UZAKTA OLMAMALI..

SAKİN OL ŞİMŞEK!

ÇAĞLAYAN-ÇAY'DA YERİN YOK SİYAH KURD. YAŞLILAR DA BÖYLE DÜŞÜNÜYOR.

3

SÜRECEK

SİZİ SOYTARILAR SİZİ, BUNU SİZ İSTEDİNİZ.

ÖNÜNE DİKKAT!

BANG

LEFTY; TIRNAK TÖRPÜNÜ VER DE SUNU SİS LEYEYİM!

HAYIR, DOKUNMAYIN BANA.

BİRAZ DA BANA BIRAKIN

YAMAN ÇOCUKLAR HA! ÇABUCAK HALLEDİVERDİLER!

BURADAN BAY GERDELSOHN!

ARABANIZ VAR MI?

ŞEY... EVET, CAVUŞUN ARABASI AMA..

ŞİMDİLİK İŞLER YOLUNDA, BAY GERDELSOHN. SİZİ GEMİYE GÖTÜRECEĞİM VE

SORU SORMA DELİKANLI!

YILLARDIR SU "COSMOS" ŞİRKETİNİN SAHİBİ BRUCE MONROW'LE BÖLÜŞECEK BİR KOZUMUZ VARDI! YAZIK Kİ BU SERSERİ KİRALIK ADAMLARI BENİ ONUN HESABINA ALIKOYAMADILAR! YÜZYILIN EN BÜYÜK DÖVÜŞÜNE KATILACAKSINIZ DELİKANLI.

?!

FAKAT BAY GERDELSOHN ÖNCE SÖZLEŞMEYİ DÜŞÜNÜP BU İŞLERİ.. NASIL DESEM HESAPLAŞMAYI SON KEZ BAŞA BIRAKIRSANIZ OLMAZ MI?

MORROW'U TANIMAZSINIZ UFAKLIK, BÖYLE BİR YENİLGİYİ BEKLEMİYOR, SINIRLARININ TEKİDİR!

"BENİM GÜCÜM SE SOĞUKKANLILIĞIM..!"

AMA SİZ DE KONUŞUP DURMAYIN! KON SANTRE OLAMIYORUM!

BİZİ CEVİZ KABUĞUNU DOLDURMAYIN BİR KONU KİN SICAK YATAKLARIMIZDAN BURAYA GETİRTMEMİŞİNİZDİR

"OLEMUS" SİRKETİ CİDDİ BİR KURULUŞTUR!

SEY BOŞ DAVA İLE ROLLERİ KONUŞUNCA SONUÇLARI ÖNEMLERİM OLACAK ARTIK ALOYSUS GERDELSOHN'U HESABA KATMAMAK GEREKİYOR!..

SAKA YAPMAYIN "MORROW" "GERDELSOHN BİR KAÇ SAAT SONRA SONUÇLANACAK BİR SÖZLEŞMEDİR

GÖRÜLÜYOR KI, İŞ, HİÇ DE BİZLERİN İSTEDİĞİ GİBİ GİZLİ TUTULMAMIŞ...

DURUN, GİTMEYİN!

HMM! BEN... BAKIN! ŞEY YAPMAK İSTEMEDİM, PEKÂLÂ! GERDELSOHN'UN BU İŞLE İLGİLENMEMESİ İÇİN ELİMDEN GELENİ YAPTIM. BEN BİÇİMCİYİMDİR!

BİZE BUNDAN SÖZ ETMEYİNİZ ARTIK HER ŞEY YAPABİLECEK BİRİSİ

HADİ ANLAŞMAMIZI KUTLAYALIM

NEYSE! BU DURUMDA, ŞEY.. ALDIRMA İŞ İSTİR.

B... BABA!..

HA?.. SONRA SÖYLERSİN OĞLUM! SÖZÜMÜ KESME!

BAYLAR "COSMOS"UN BOŞLUĞA PETROLLERİ KONUŞUNDAKİ ÖNERİLERİNDEN SONRA...

NE OLABİLİR Kİ? OLSA OLSA TERS PARK ETMİŞ BİR ARABADIR. KALDIRIMA MI ÇARPTI NE?..

VLAM SOCK! BANG

!?

VE USTELİK BİR DE BENİM PARK EDİŞİMİ ELEŞTİRİYORSUN HA! BU GERÇEKTEN İNTİHAR MORROW!

G... GERDELS.

BEN DE İŞTE BUNU SÖYLEMEK İSTEMİŞTİM BABA. SANIYORUM ELLERİNDEN KAÇMIŞLAR

BURADAN SIVIŞMAK GEREKİR!

FAKAT BU BİR CİNAYET! BİR SEYLER YAPMAK GEREKİYOR!

BU KONU "COSMOS" SİRKETİYLE BOSLAVYA MALİYE BAKANLIĞI ARASINDAKİ ÖZEL BİR SORUN!

BOSUNA UĞRAŞMA! ELİMDEN KAÇAMAYACAKSIN!

BAK ALOYSUS! SANA HER SEYİ AÇIKLAYABİLİRİM!

ÖYLE Mİ? BİZİM DE GÖRÜMÜZ TUTMAMIŞTI ZATEN...

SİZLER GAZ.BA MALİYE İŞLERİ GÖREVLİSİSİNİZ? SİZİNLE Mİ İMZALIYORUZ?

HAYIR, YİNE BAY GERDELSOHN'LA

ŞU ANDA İŞİ VAR, BİRAZDAN GELECEKLER!.

YAPMA ALOYSUS!

BONG

TAMAM!.. BAY GERDELSOHN İŞİNİ BİTİRDİ.

HA.M.. NE DİYORDUK BOSLAVYA PETROLLERİNİN SONDAJ SORUNU DİYORDUK

BEN ARTIK, JORDAN'IN YANINA DÖNEBİLİRİM SANIYORUM

BERNARD!.. SEN MİSİN? NE SUKUR! NE YAPACAĞIMI SASIRMIŞ KAMIŞTIM. NUMARA MI ÇAKTILAR!

!?

SUDECEK.

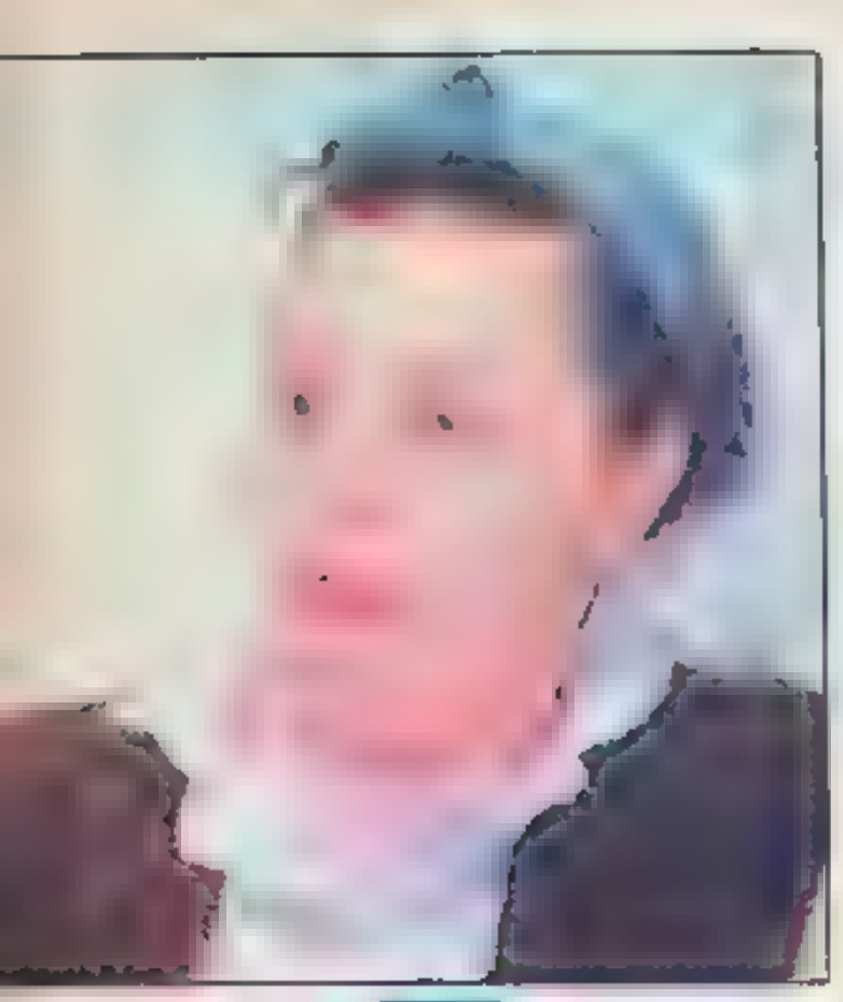

TV

SUNA PEKUYSAL EMEKLİ OLDU

"ATLI Çarşamba" dizisinin unutulmaz "Suna Abla"sı (S. Pekuysal) emekli oldu. Sanat yaşamına Şehir Tiyatroları Çocuk Bölümü'nde başlayan, daha sonra Şehir Tiyatrosu'na yıllarca hizmet eden sanatçı, bu hafta içinde emekliliğini istedi

Sahnede 34 yılı geride bırakan **Suna Pekuysal**, emekli olmasına karşın, tiyatroyu bırakmıyor. Uluslararası Sanat Gösterileri'nın yeni yapımlarında rol alacak...

SİNEMA

«DELİKAN» KARADENİZ'DE BAŞLIYOR İSTANBUL'DA BİTİYOR

Filmin başrollerini Müjde Ar ile Tarık Akan paylaşıyorlar... (altta)

ATIF Yılmaz'ın, Zeyyat Selimoğlu'nun "Deprem" adlı romanından sinemaya uyarladığı "Deli Kan" adlı filmin çekimine, Ordu ilinde başlandı. Başrollerinde **Tarık Akan, Müjde Ar, Kâmil Sonmez, Reha Yurdakul** ve **Ahmet Mekin**'ın oynadıkları filmde, Karadenizli Sefer ile Zekiye'nın öyküsü var.

Yemyeşil dağ yollarında, değirmen başlarında, fındık bahçelerinde yapılan çekimlerle filmin önemli bir bölümü tamamlandı Senaryoya göre orada başlayan öykü, İstanbul'da devam edecek.

ATATÜRK PROGRAMI

İNGİLİZCE konuşan ülkelerin televizyonlarında yayınlanmak üzere bir "Atatürk" programı hazırlanıyor Bu amaçla Amerika'dan bir TV yönetmeni, bir görüntü yönetmeni ve bir sesçi geldi. Onlara TRT'den **Göker Muftüoğlu** katıldı Bu ekip; İstanbul, İzmir, Ankara, Çanakkale, Sivas, Erzurum ve daha birçok ilde çekimler yapacak...

KAPADOKYA BELGESELİ

Eski çağlarda Fırat, Kızılırmak, Karadeniz, Kılıkya arasında kalan bölgeye "Kapadokya" denirdi. Bugün paha biçilmez tarihî eserler taşıyan bu bölge ile ilgili olarak bir belgesel film hazırlanıyor. Yapımı, Finlandiya'dan bu film için

gelen yönetmen **Martti Utriainen** ile **Güner Sarıoğlu** gerçekleştiriyorlar. Fotoğraf sanatçısı **Ozan Sağdıç** da yöre ve konu danışmanı olarak ekipte yer alıyor.

Renkli olarak çekilen filmin tüm stüdyo işlemleri Finlandiya'da yapılacak.

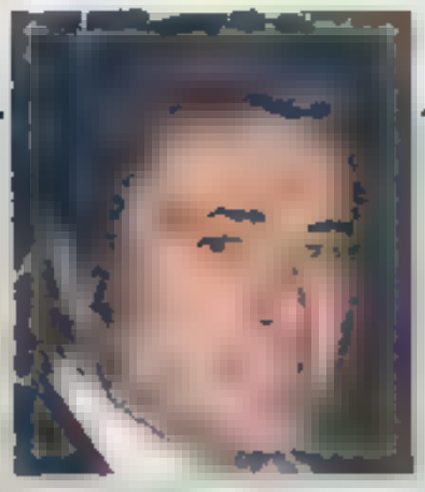

DR. CÜNEYT ARMAN

MANTAR HASTALIĞI

YAZ mevsimi geç başladı ve sanırım, geç de bitecek. Yurdumuzun birçok kesimlerinde, insanlarımız, hâlâ denize giriyorlar. Bildiğiniz gibi, deniz ve güneş hepimizin gereksinim duyduğumuz şeyler. Uzun bir kış döneminin ardından neredeyse unutacağımız güneşe ve denize sonunda kavuşmuştuk. Ayrılmamız, bu yüzden kolay olmuyor.

Ne var ki, hem denizin, hem de güneşin insanlara yararlı olduğu kadar zararlı da olduğunu bilmem, bilir miydiniz?

Yaz mevsiminde çok terleriz. Dolayısıyla da derimizin asit durumu değişikliğe uğrar. Bu, mantar hastalığının vücudumuza yerleşme olanağını buluyor demektir. Özellikle ayak parmakları, kasıklar, koltukaltları çok terleyen bölgeler olduğundan mantarlar, buralara yerleşip hastalığa yol açarlar.

MANTAR, beyaz lekeler biçiminde ortaya çıkar. Halkımız buna **sarıyeli** de der. Denize girip çıkınca, kurulanılmazsa üzerinizde kalan ıslaklık bu hastalığa âdeta çağrı çıkarır.

Mantar hastalığına yakalanan kişinin eşyalarını kullanmak, ayrıca hastalığın bulaşmasına yol açar. Bazı durumlarda eşya yerine kumdan da geçer. Mantarlı bir hastanın yattığı kuma gider yatarsanız, böylece mantar size de geçer.

Vücudunuzda küçüklü büyüklü beyaz ya da beyazımsı birtakım lekelerin oluşmaya başladığını görünce, yapacağınız ilk iş, hemen bir hekime başvurmak olsun! Yoksa bir kış bunun acısını çekersiniz. Yaz, burnunuzdan gelir.

PUL

Arjantin, bir Güney Amerika ülkesidir. Başlıca gelir kaynağı hayvancılıktır. Bu ülke, her yıl dünyanın birçok yerine yaptığı hayvan satışlarıyla, önemli bir gelir elde eder. Arjantin'in uçsuz bucaksız pampha'larındaki hayvanları, "goşo" adlı kovboylar güderler.

HAFİYE 99

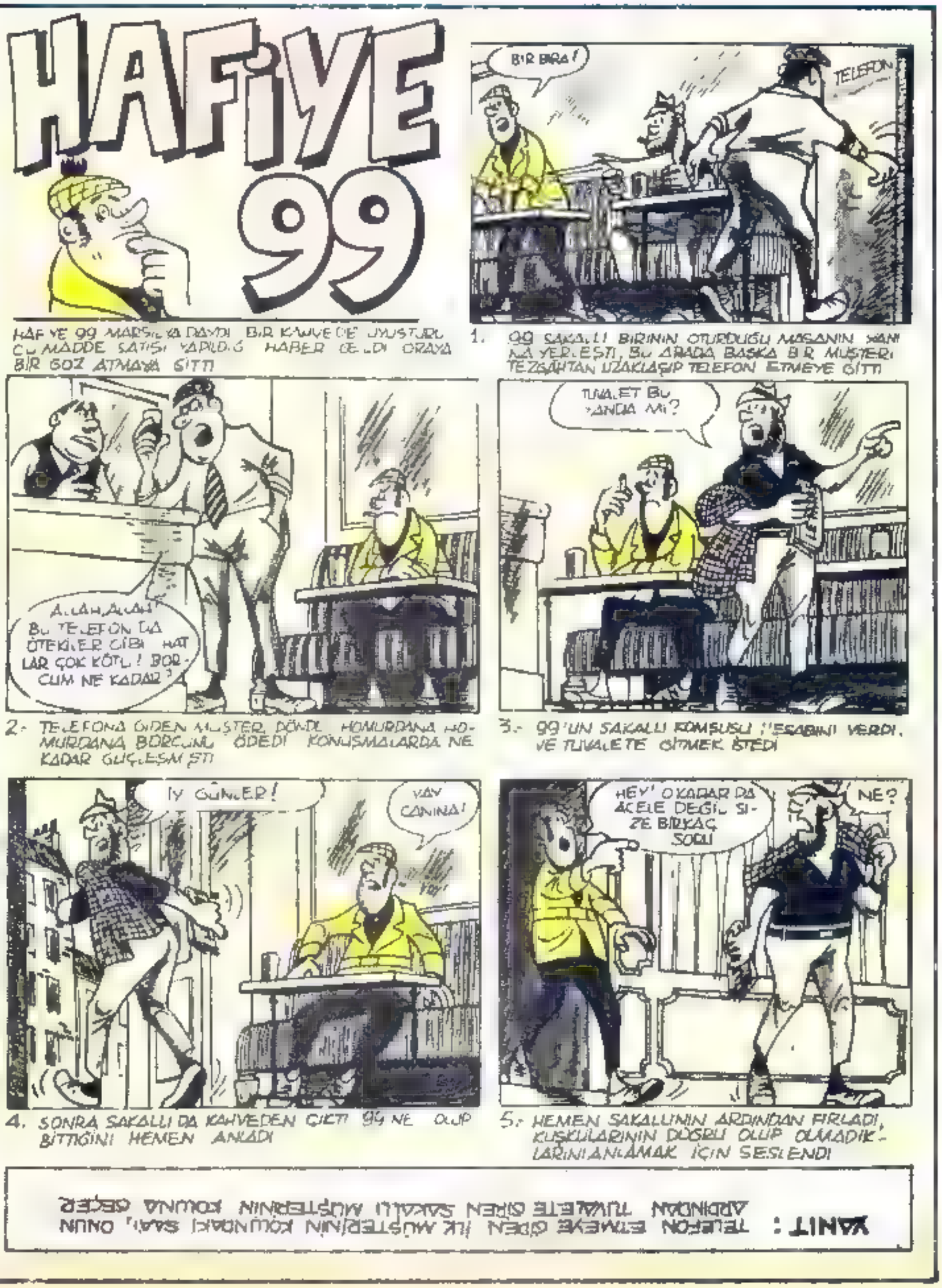

YANIT: TELEFON ETMEYE GİDEN İLK MÜŞTERİNİN KOLUNDAKİ SAATİ, ONUN ARDINDAN TUVALETE GİREN SAKALLI MÜŞTERİNİN KOLUNA GEÇER

KİTAP

Atatürk'ten Fıkralar

"Atatürk'ten Fıkralar"- Kenan Akçay'ın derlemesi, ABeCe Yayınları, Atatürk Dizisi, 3-112 sayfa, 80 lira.

Atatürk, birçok erdeminin hoşgörülü, güleryüzlü espriai olan bir önderdi. Onun bu özelliği, çeşitli yazarlarca dile getirildi. Onu gören, onun yanında yaşayanların anılarında çok zeki bir lıderın zekâ kıvılcımlarını taşıyan esprilere de rastlanır.

Kenan Akçay, "Atatürk'ten Fıkralar" adlı kıtabında, çoğunu ünlü yazarlardan aldığı fıkraları aktarıyor. Kitap sadece Atatürk'ü bir başka yönüyle anlatmakla kalmıyor. Her fıkranın bir dipnotu var. Yazar, kıtabın sonunda bu fıkraları hangi kitaplardan aldığını belirtmiş ki, o bölüm de (özellikle bir Atatürk Kıtaplığı kurmak isteyenler için) başlıbaşına bir kaynakça.

PLAK

Okay Temiz

«Denizaltı Rüzgârları»

Okay Temiz, az fakat öz dinleyiciye seslenen bir müzik sanatçımız. Çalışmalarının sürdürüldüğü odak yeri, Avrupa. Yeni ürünlerini devşiren albümünün adı, "East Brezee - Denizaltı Rüzgârları" adını taşımakta. İçinde yer alan parçalar, örnek; Okay Temiz parçaları. Derli toplu ve kendine özgü. Bir tek kusuru var; albümün hemen hemen bütünü ancak Okay Temız severlerine sesleniyor...

SİNAN GÜRDAĞCIK

MIRNAV, BEN ALIŞVERİŞE GİDİYORUM. ÇOCUKLARA GÖZ KULAK OLUR MUSUN?

TABİİ! NE ŞEKER ŞEYLERMİŞ BUNLAR!..

ÇOCUKLAR, SİZE BAŞIMDAN GEÇEN SERÜVENLERİ ANLATACAĞIM, İSTER MİSİNİZ?

İSTERİİZ!..

BİR GÜN, HİÇ UNUTMAM, KARŞIMA ÜÇ AZGIN KÖPEK ÇIKMIŞTI!...

OOO!..

BİRİNCİSİNE HEMEN BİR YUMRUK PATLATTIM, SÖYLE!..

VAAAY!..

İKİNCİSİNE DE BİR TEKME! DERKEN... OH!..

!

?

EEE, MIRNAV AMCA?.. ÜÇÜNCÜ KÖPEĞE NE YAPMIŞTIN?

SÜLEYMAN BULUT'un Bir Hikâyesi

OKULLAR BİR AÇILSIN

Resimler:
Şuayip YELTAN

ZIITTTT...

Tekerleğin sürtünme sesiyle geriye döndüklerinde, çiğnenmek üzere olduklarını anlayıverdiler... Atıldılar kaldırıma!.. Korkuyla baktılar birbirlerine. Bakışlarında:

"Korkma ezilmedik, yaşıyoruz!" anlamı çok belirgindi.

Ellerini ceplerine sokup,durağa yürümelerini sürdürdüler. yağlı gömleklerinin arasından fırlamış ipince kolları, bedenlerine sımsıkı sarılmış gibi. Sabahın ayazında iyiden iyiye üşüyorlardı. Bir de uykuları vardı ki, dayanılır gibi değil. Başlarını o yüzden doğrultamıyorlar. Arabaymış, yolmuş, duracakmış bakacak halleri yok. Uyku, akıyor akıyor, akıyor...

Durağa gelince, yolun üst yanına bir süre baktılar. Suat —kara saçlı olanı— kendi kendine konuşurmuşçasına mırıldandı:

— Dedim sana, bu saatte dolmuş olmaz ki.

İbo, —sarı saçlı olanı— hiçbir şey söylemedi. Duyup duymadığı bile belli değildi yüzünden. Geri geri gidip, durağın demirlerine yaslandı.

— Atları biliyor musun, dedi, Suat. Atları...

— Biliyorum, ne vardı da?

— Onlar ayakta uyurlarmış.

— Ayakta mı?

İbo daha önce de duymuştu bunu, belki de okulda. Ayakta uyumak... İnsanlar da ayakta uyuyabilseydi keşke. Şimdi durakta, dolmuş gelinceye dek kestiriverirlerdi biraz. Hatta dolmuşta, işyerine varıncaya dek de olurdu bu iş. Uykularını da almış olurlardı böylece. Öyle mi ya? İnsan ayakta uyumaya kalksa, patt düşer yere. O saniye hem de.

İbo, sırtını dayadığı demirlerin soğukluğuyla kendine geldi biraz. Ellerini buz gibi demirlere yapıştırıp, gövdesini bıraktı. Serbest kalan gövde ileri, geri gidip gelmeye başladı. Bu gidip gelmeler tatlı bir esinti doğuruyordu. Bu esinti sabah ayazı gibi üşütücü filan da değil; hoşuna gidiyor İbo'nun. Seviniyor. Gergin yüzü çizgi çizgi yayılmaya, yumuşamaya başlıyor. O yısa aklının ucunda ile yoktu sallanmak.

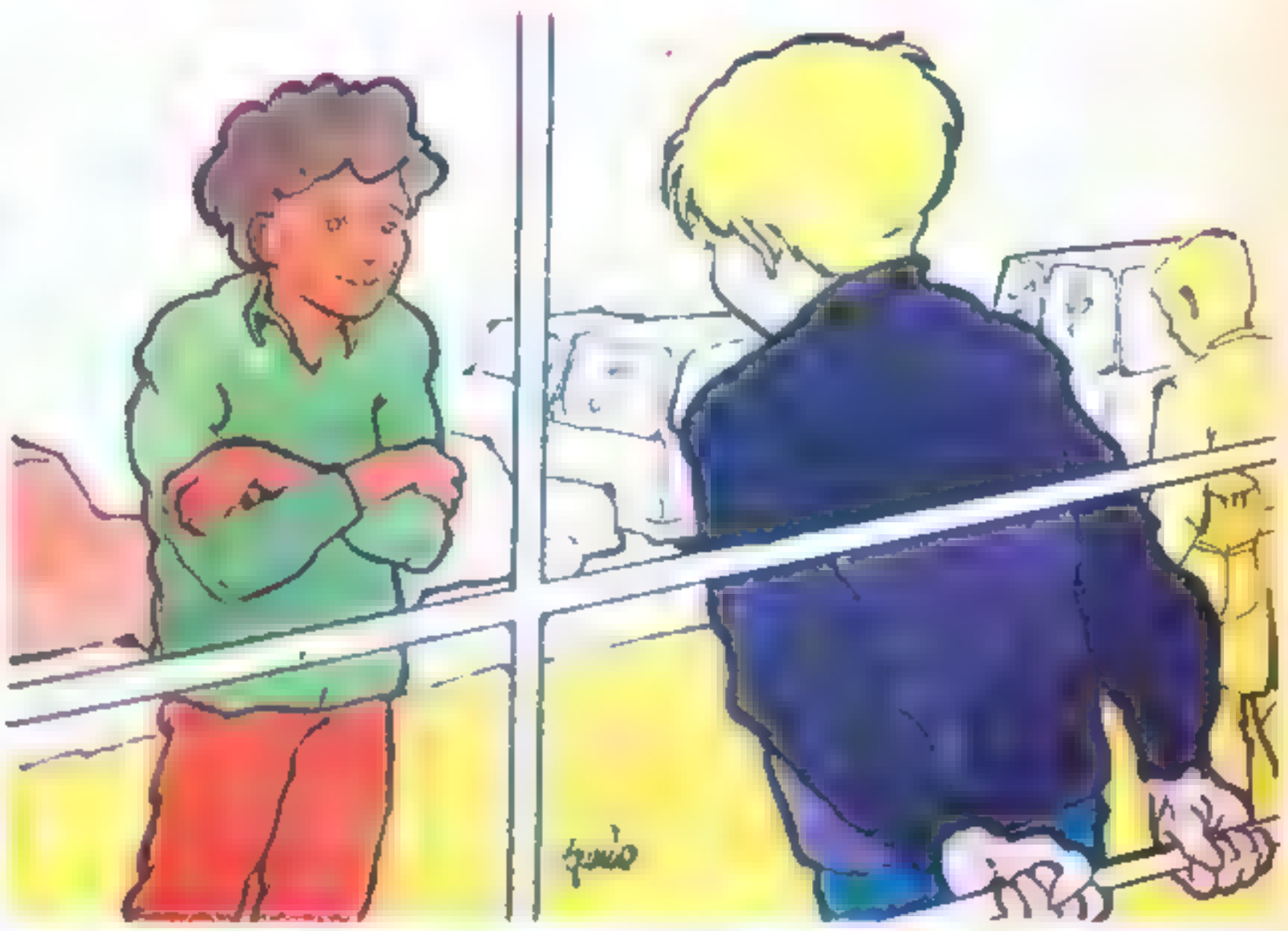

İbo, sırtını dayadığı demirlerin soğukluğuyla kendine gelmişti...

— Suat, gelsene bak!..

Suat, başını çevirir çevirmez titriyor:

— Bırrr, demirler buz gibidir.

İbo, gülüyor. Sigaradan sararmış dişleri görünüveriyor.

— Valla üşümezsin, ısınıveriyor insan.

— Sallanmayı bırak da gidelim.

Aldırmıyor ibo. Uçuyor önden arkaya.

— Daha zaman var, gel sallan işte, enayi.

Suat kaldırımdan yola inip, üst yana boynunu uzata uzata bakıyor. Vızt, vızt taksiler geçiyor ama:

— Yok işte, dolmuş molmuş yok...

O sinirle İbo'nun yanına varıyor.

— Ne dedi patron, bir daha geç kalırsanız işten atarım, demedi mi?

— Geç kalmayacağız ki, Suat.

— İyi, bir de geç kalırsak ben karışmam ama...

— Sen de şuradan sallan.

Suat, demire yapışıp sallanmaya başlar başlamaz, işin güzelliğini anladı. Ne iyi şeymiş şu sallanmak!..

— Hadi İbo, hangimiz iyi sallanacak?

— Nasıl iyi?

— Hızlı yani.

— Hadi. Başlıyoruz, bir, iki, uç...

İki taze govde, kuş hafifliğinde ileri, geri hızla gidip gelmeye başladı. Biraz sonra soluk soluğa kaldıklarında, Suat:

— Uykum açılıverdi ha, daha önce niye akıl etmedik?

Yeniden sallanacaklardı ki, Suat bağırdı:

— İbooo!..

— Ne var?

— Bizim işyerinin karşısında bir park var ya, orda bundan iyi sallanacak şeyler var.

Omuz silkti İbo.

— Biliyorum, ne oldu da.

— Niye gidip orda sallanmadık, şimdiye dek?

Niye? Suat'a hak veriyordu İbo ama, kafasına takılan nokta başkaydı.

— Nasıl gitseydik? Dedi. Bütün gün çalışıyoruz. Bir pazarımız var, o da öylesine geçip gidiyor.

Sustular, ikisi de. Üzülmüşlerdi bu duruma. Suat'ın gözleri yeniden parlayınca bozuldu bu suskunluk:

— Ama okullar açılınca sallanabiliriz.

— Bak bu doğru, okuldan çıkınca,doğru parka...

Hesabettiler, kitabettiler tam on gün vardı, okulların açılmasına. Suat, ellerini birbirine sürterek:

— Demek ki on gün sonra...

İbo, değişti birden, sesini kalınlaştırarak:

— Yok aslanım, dedi, ben okulu asmam, çabucak bitirmem gerek.

Şaşırdı Suat. "Niye" sorusu da bu şaşkınlık içinde çıktı:

— Doktor olcam da onun için, dedi, İbo. Dimdikdi bunu söylerken.

Suat, elini salladı bir kaç kere:

— Ohooo, ona bakarsan ben de asmam.

— Sen niye asmassın?

— Niye olacak, mühendis olacağım.

Bir gülücükle kaldı, İbo.

— Sen mi? Ha, ha, ha...

— Ne sandın? Sınıfımı hep pekiyi ile geçiyorum. babam dedi ki: "Sen mühendis olunca; ben işçi olarak senin yanında çalışırım artık. Bana, hem daha çok para verirsin, hem de elin sözünden kurtulmuş oluruz." Ya, babam böyle dedi.

İbo, yutkundu, elleri kolları kıpır kıpır:

Birden, ikisi de kendilerini yola attılar...

ÇAĞRI

Çocuklar da düşünmeli
Gelmeli ara sıra akıllarına
Neyi ne yapmalı, nasıl yapmalı?
Ne, nerden; nasıl ve niçin?
Kim kimden ve nereden?

Soru sormak her zaman güzel
Öğrenmeli en ayrıntısına kadar
Olanı biteni dünyamızda
Sora sora bilinir
Dağın dağ olduğu
Çiçeğin çiçek
Suyun su
İnsanın insan.

Arif BOZACI

— Benim babam da, ne dedi biliyor musun? "Aman oğlum" dedi, "Sınıflarını çabuk çabuk geç de göz doktoru ol; gözlerim az görmeye başladı çünkü" dedi. Ben doktor olunca, babam deri dükkânını da kapayacak. Onlara ben bakacağım.

İbo, sevinçle saçlarını karıştırdı.

— Suat, geç kaldık.

— Tüh be, dalıvermişiz...

Yola atıldılar birden, ama dolmuşa binmek kolay mı? Hele hele bu satte. Herkes bir an önce işine yetişmek için itiş kakış!..

— Bu sabah mal gelecekti değil mi?

— Yandık, yandık. Biz o malı çekmeden işçiler çalışmaya başlamazlar.

— Amca, saat kaç acaba?

— Yedi kırkbeş.

— Bu kez, patrondan zılgıtı yedik işte...

Suat, kötü kötü İbo'ya baktı. Bunun anlamını kavrayan İbo yüzünü buruşturdu:

— Ne var yani, sallanırken iyiydi de, şimdi kötü mü oldu? Hadi sıkışalım şu dolmuşa.

İbo, dirseğiyle dürttü Suat'ı.

— Sallandığımız durak demirleri gibi değil mi?

— Aynısı valla, demekle yetindi Suat.

PAZARTESİ GÜNLERİ YAYIMLANIR

SAYI: 25

Genç Gazeteciler! «Yeni Gazete»ye, çevrenizi, çevrenizdeki ilginç olay ve kişileri anlatan yazı ve fotoğraflarınızı bekliyoruz.

YENİ GAZETE

DÜNYADAN ● YURDUMUZDAN ● ÇEVREMİZDEN

Genç Gazeteciler! İki adet fotoğraf göndererek «Genç Gazeteci» belgenizi alabilirsiniz.

İNGİLTERE'DE BİR TÜRK İNGİLİZLERE İNGİLİZCE ÖĞRETİYOR

Tereciye tere satmaya benzemesine karşın, Sami Sezer bunu başardı

İNGİLTERE'de oturan **Sami Sezer**, adlı bir Türk jeologu İngilizlere, İngilizce öğretiyor

42 yaşındaki **Sami Sezer**, İngiltere'de şu anda üç lisan okulunun sahibi ve 1000 den fazla öğrencisi var

Jeolojiuk yanında yüksek petrol mühendisi de olan **Sami Sezer**, İngiltere'de nasıl İngilizce öğretmeye başladığını şöyle anlattı

" Babamın ölümüyle aile reisi olmak bana düşmüştü Bir tarafta gurbet ellerde okumaya çalışırken, öteki tarafta annemi ve kardeşlerimi desteklemeyi de ben yüklenmiştim. Kuzey Denizi'ndeki petrol kuyularında çalışmaya başlamıştım, Ancak aldığım parayla hem geçinmem hem de anneme, kardeşlerime para göndermem güçtü Serbest iş yapmak istiyordum. Biriktirdiğim birkaç kuruşa borç da katarak küçük bir elbise dikiş atölyesi açtım. Kardeşlerimden birini yanıma getirdim ve ikimiz gece-gündüz çalışarak işi genişlettik Bu arada Londra'da elbise satışı yapan iki dükkan açmayı da başardım. Ve ardından anamı ve öteki kardeşlerimi de yanıma aldım. Ama aklıma bir lisan okulu açmayı koymuştum. Başlangıçta bazı arkadaşlarım bu fikrime güldü er Bu iş tereciye tere satmaya benzer Bir Türk olarak, üstelik ana dilin de İngilizce değil Nasıl başaracaksın Seni İngilizler yaşatmazlar Bir-iki ay içinde iflas edersin dediler Ama kararlıydım. Gerekli başvurularımı yaptıktan sonra elimdeki parayı özel lisan okuluna yatırdım. Açtığım okulda sadece yaz kursları düzenliyordum başlangıçta. Öğretmenlerden biri de bendim. Zor günlere rağmen işimi rayına oturtmuştum."

İznik Ovası'nı İznik Gölü sulayacak

İZNİK ve Demirtaş ovalarındaki 8 bin hektar arazinin İznik Gölü'nden getirilecek suyla sulanacağı bildirildi Devlet Su İşleri Birinci Bölge Müdürlüğü tarafından yaptırılacak sulama tesisleri için ise, 365 milyon lira harcanacak.

Lâle Devri'nden kalan saraylar yok oluyor

Nedenlerin başında kalıntıların kötü kullanımı ve ilgisizlik geliyor

Genç Gazeteci Sedat Nalcı, İstanbul'dan bildiriyor

BİR zamanlar Osmanlı sarayalarında yaşayanların dinlenme ve eğlence yeri olan Kağıthane deresi çevresindeki köşk ve saraylar ilgisizlikten yok olmak üzere!

Bugün birkaç köşkün duvarları ayakta durmaktaysa da, kısa bir süre sonra onlar da yok olup gidecekler Çevre halkının bilgisizliği, bu köşklerin yıpranması konusunda başta gelen nedenlerden birisi olarak sayılmaktadır Halk, bu yapıların değerini bilmediği gibi, bazen odun sağlamak, bazen de taşlarını kullanmak için onlara zarar veriyorlar

Tarihimizin çok önemli dönemlerinden birisini yaşatan bu sarayları ve lale bahçelerini korumanın zamanı geldi; geçiyor bile...

ALMANYA'DA İŞ BULMA KONUSUNDA EN BECERİKLİ İNSANLAR, TÜRKLER!..

● İşsiz sayısının artmasına karşın, Almanya'da 46 bin Türk'ün yeni işlerde çalışmaya başladıkları bildiriliyor

ALMANYA'da çalışan Yugoslav, Yunan, İspanyol ve Portekiz işçilerinin sayısının toplam 26 bin kişi azalmasına ve İtalyan işçilerinde yalnız 4 bin 100 artış görülmesine rağmen 46 bin Türk işçisinin 1980 yılı içinde iş bulabildiği bildiriliyor. Batı Almanya Federal Çalışma Bürosu'na göre, Batı Almanya'daki işsizlerin sayısının arttığı bir dönemde Almanya'daki Türklerin kendi girişimleri ile iş bulup bu ülkedeki çalışan Türklerin sayısında yüzde 9 artış sağlamaları büyük bir başarı olarak belirtiliyor.

Almanya'daki Türk işçilerinin sayısının Alman resmi kayıtlarına göre, bu artışla birlikte 634 bine ulaştığı bildirilen raporda, bu ülkedeki İtalyan işçilerinin sayısının 308 bine, Yugoslavların 331 bine, Yunanlıların 123 bine, İspanyolların ise 80 bine indiği kaydediliyor.

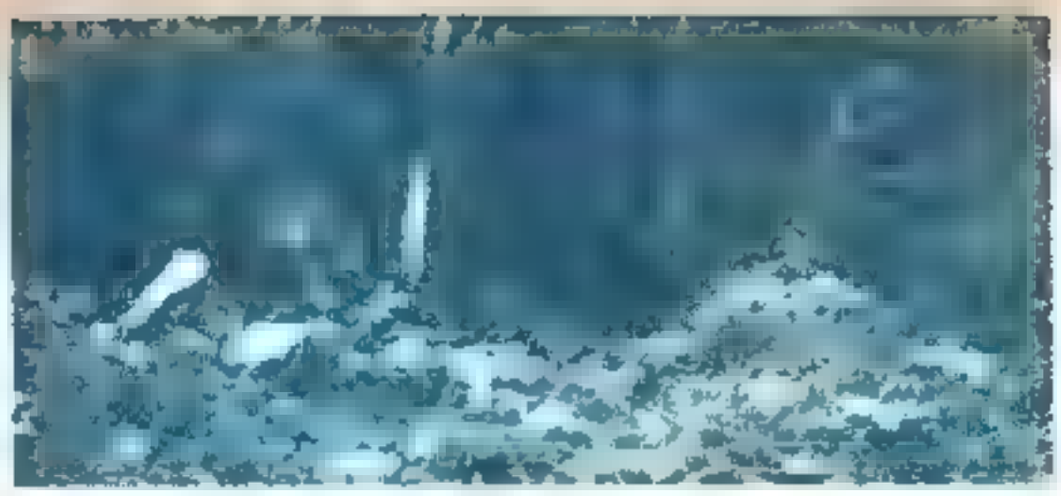

Dünya Bankası 50 milyon hektar alana ağaç dikilmesini önerdi

BİRLEŞMİŞ Milletler'in Kenya'nın başkenti Nairobi'de düzenlediği enerji konferansında özellikle petrolü olmayan yoksul ülkelerin enerji kaynaklarını çeşitlendirmeleri istendi. Konferansa sunulan "Ortak eylem" programında kullanımı hâlâ yüzde 15 oranında olan petrol dışı kaynakların yüzde 25'e çıkarılması öngörülüyor.

Petrol dışı kaynaklar sıralamasında güneş, rüzgar, biogaz, su, orman ürünleri başı çekiyor. Bu konuda konferansa bir rapor sunan Dünya Bankası özellikle, gelişmekte olan ülkelerin önümüzdeki yıllarda ormanlarını geliştirmeleri gerektiğini vurgulayarak şu noktalara dikkati çekiyor: "Dünyada saniyede 3 hektar orman tahrip oluyor.

Yoksul ülkelerin enerji ihtiyacı karşılanırken önümüzdeki yıllarda büyük çapta ormanlardan yararlanılacak. Bu nedenle 2000 yılına kadar en az 50 milyon hektarlık alana ağaç dikmek gerekiyor."

ESKİ ŞİŞELERDEN TUĞLA YAPILIYOR

Bu tuğlalar, normal tuğlalara oranla daha dayanıklı oluyor

FRANSA'nın Strasbourg kentinde fizik araştırmalar yapan bir grup, eski cam şişelerden tuğla yapmayı başardılar. Ancak eski şişelerden elde edilen tuğlalar, klasik tuğlalara kıyasla bazı üstün özellikler taşıyorlar. Örneğin, çok yüksek ısı saklama gücüne sahipler, diğerlerine göre, 4 kez daha hafifler, hiç dağılmadan biçimli bir şekilde kesilebiliyorlar, kolayca ve daha ucuza üretiliyorlar. Bütün bunlar için de gerekli malzeme sadece un ufak doğranmış cam ve bir miktar kimyasal madde. Hepsi 800 derece ısıda bir fırında pişirildikten sonra, eski camlardan yapılmış tuğlalar kullanılmaya hazır hale geliyor.

BU YIL İZMİR FUARI'NA 35 ÜLKE KATILDI

20 Ağustos Perşembe günü açılan İzmir Fuarı'na bu yıl 35 ülkenin katıldığı açıklandı. İzmir Belediye Başkanı Cahit Günay, fuara 35 ülkenin yanı sıra birçok uluslar arası kuruluşun da katıldığını söyledi. Günay, fuarda görev alan personelin özel bir eğitimden geçirildiğini de belirtti.

BÜKÜLEBİLEN VE KIRILMAYAN KURŞUN KALEM YAPILDI

Yeni buluş, Fransa'da öğrenciler tarafından kullanılmaya başlandı

DIŞ kaplaması tahta yerine yumuşak plastik maddeden yapılmış değişik tür bir kurşun kalem Fransa'da öğrenciler tarafından kullanılmaya başlandı. Diğer ucunda silgisi de bulunan bu kurşun kalemler, 45 santim uzunluğunda üretiliyor ve yumuşak bir tel gibi istenilen şekle giriyor. Yazan maddesi ise grafit tozundan yapıldığından kırılma diye bir sorun ortadan kalkıyor. Yumuşak ve uzun kurşun kalemlerin Fransa'da satış fiyatı 18 frank (yaklaşık 350 lira.)

2 KURUŞLUK PUL, 9500 LİRAYA SATILDI

İstanbul Hilton Otelİ'nde düzenlenen pul müzayedesinde iki kuruşluk bir pul 9500 liraya satıldı.

"100 Yıl Balkan FİLA 8. Pul sergisi"nin kapanışı nedeniyle dün İstanbul Hilton Otelİ'nde yapılan pul müzayedesinde toplam değeri 40 milyon lira olan 238 çeşit pul satışa çıkarıldı.

Bir deste iskambil kâğıdı 108 bin lira

İNGİLTERE'de yapılan bir açık artırmada üç yüz yıllık bir deste iskambil kağıdı, 490 Sterline (yaklaşık 108 bin lira) alıcı buldu.

İskambil kağıtları 17 yüzyılda Fransa'da yaşayan o dönemde "Etienne" adıyla anılan, Stefano Della Bella tarafından hazırlanmıştır. Uzmanlar, iskambil destesinin tahmin lerinin iki katı bir fiyatla alıcı bulmasının çok dikkat çekici olduğunu belirttiler.

Bayan veteriner, hayvanların koruyucu meleği oldu...

İZMİR Fuarı Hayvanat Bahçesindeki hayvanlar diğer hemcinslerinden şanslılar. En azından sağlık açısından. Yerli "Daktar", veteriner Doktor Olcay Eskizmirliler, hayvanat bahçesindeki tüm hayvanların sağlığı ile yakından ilgili.

Hayvanların iyi bakılmasına karşın kapalı ve özgürlüklerinin kısıtlı olmasının psikolojik açıdan çeşitli hastalıklara yol açabileceğine dikkati çeken Olcay Eskizmirliler, "Aslanların ya da köpeklerin de insanlar gibi bakıma gereksinimi vardır. Hayvanat bahçesindeki tüm hayvanların belirli zamanlarda sağlık kontrolleri yapılmakta ve gerektiğinde cerrahi operasyonlarda bulunmaktayız" dedi.

UZAY ODASI GİBİ MUAYENEHANE YAPILDI

ÖZELLİKLE küçük çocuklar diş doktorlarına gitmekten her zaman korkarlar. İşte Avrupa'nın birçok yerinde çocukların dişlerinin kontrolünü korkutmadan yapmak için Tom Paterson isimli bir diş doktoru güzel bir buluş'a bir "Uzay Odası" yaptı. Çocuklar önce bu uzay odasına alınıyor ve burada uzaycılık oynarmış gibi çeşitli aletlerle oyalandırılıyor. Tabii bu arada oyun aletlerinden birisi de elektrikli bir diş fırçası. Çocuk farkına varmadan bu diş fırçası ile dişlerini fırçalarken uzay odasını yöneten asistan elektronik âletlerle çocuğun dişlerinin kontrolünü tamamlamış oluyor.

CİMCİME

Şu insanlar yıldız falına amma meraklı oluyorlar. Falın doğru çıkması önemli değil. Çünkü söylenenleri nasıl olsa unutuyorlar. Önemli olan falın söylediği güzel sözler. Bunlara inanıp mutlu oluyorlar. Bu işte çok para olduğu bestelli.

SIRA ABLAMDA...

BENİM DE FALIMA BAKSANA·BURCUM KOVA.

BİR ONLUK TOSLA BAKALIM

KOVA BURCU..."NEYSE HALİN ÇIKSIN FALIN. İYİ HABERLER VAR SANA, BİRİSİYLE TANIŞACAKSIN"

DOĞRU, YARIN İKİ YENİ ÖĞRETMEN GELECEK OKULA!

BİR İŞ BAŞARACAKSIN!..

OLABİLİR. BAKARSINIZ MATEMATİKTEN ALDIĞIM KIRIK NOTU DÜZELTİRİM.

"BİR DE TEHLİKE VAR!"

TEHLİKE Mİ? HAKLI GALİBA. ÖĞRETMEN SÖZLÜ YE KALDIRMADAN BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINA ÇALIŞAYIM!..

FALCILIĞIM ÇABUK DUYULDU ARKADAŞLARIM ÇIKAGELDİLER...

HABEY Mİ? DOYU ANNEM KÜYK ALACAK BANA...

GÖZLÜKLÜ ASLAN BURCUNDANMIŞ.

HABER Mİ? SAHİ SİNEMAYA İKİ YENİ FİLM GELDİ. BİRİNİN ADI GORİLİN PENÇESİNDE, OBÜRÜNÜN YEDİ ÖLÜ VAR!

FALINA BAKAYIM MI ANNE? SENDEN PARA DA ALMAYACAĞIM. BURCUN NE?

YENGEÇ BURCU.

"BİR HABER VAR"...

HABER Mİ? İNŞALLAH ÇOCUKLAR SINIFLARINI GEÇERLER DE AĞIZ TADIYLA BİR YAZ GEÇİRİRİZ.

"BİR İŞ BAŞARACAKSIN."

OLABİLİR. BABAN BELKİ EVİ BADANA ETTİRMEYE RAZI OLUR!

YILDIZ FALINI BİZİM KUÇU'YA BİLE UYGULAYABİLİRİZ:

"BİR DE TEHLİKE VAR"

TEHLİKE Mİ? SAKIN PAZAR GÜNÜ AMCANLAR CÜMBÜR CEMAAT ÖĞLE YEMEĞİNE GELMEYE KALKMASINLAR...

YILDIZ FALININ NİÇİN BU KADAR İLGİ GÖRDÜĞÜNÜ ANLADIM.. HERKES SÖYLENENLERİN KENDİSİNE UYDUĞUNU SANIYOR OYSA FALLAR HEP AYNI

"YENİ BİRİSİYLE TANIŞACAKSIN"

"BİR İŞ BAŞARACAKSIN"

"BİR DE TEHLİKE VAR..

KIRK AMBAR

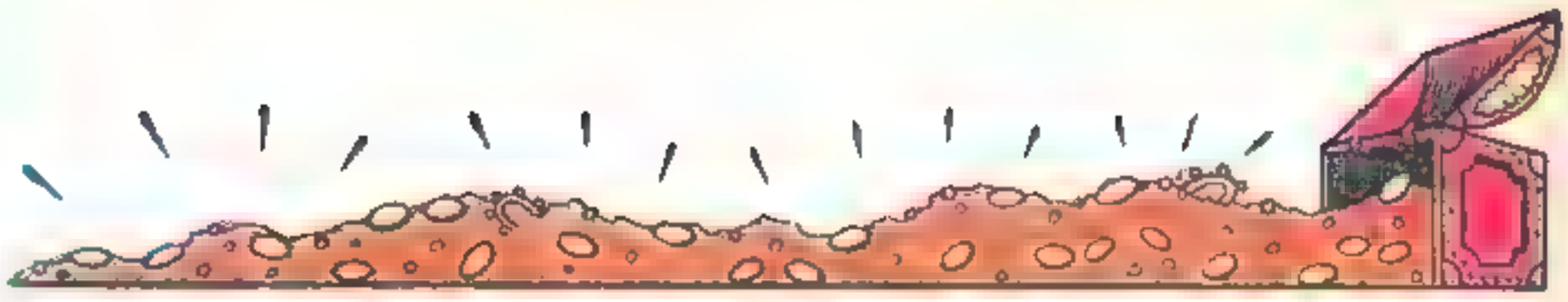

İLGİNÇ MAHKEME

AMERİKA'nın Lansing kentında, 1974 yılında, evinin bahçesinde bir torba içinde gömülü 383 bin dolar (yaklaşık 38 milyon 300 bin TL.) bulan Bayan Duanne Willamore, komşusu Richard Willy, parayı kendisinin gömdüğünü ileri sürünce, bu hazinenin sahibi olamadı. Olayı görüşmeye başlayan mahkeme, el koyduğu parayı bugüne kadar işleterek, faizleriyle 650 bin dolara (yaklaşık 65 milyon TL.) yükseltti. Dava, geçen gün Michigan Yüksek Mahkemesi'nde sonuçlandı. Yargıcın kararı şöyle: Parayı, bulanla kent mahkemesi yarı yarıya bölüşecek...

YERÇEKİMİ

YERÇEKİMİ yasasını, bilgin Newton'un bir elmanın ağaçtan düşüşünü görüp düşünerek bulduğunu çoğu kişi bilir. Ancak, yerçekimi güneş sistemindeki gezegenlerde ve uydumuz olan Ay'da büyük değişiklikler gösterir. Örneğin Dünya'da 1 metre sıçrayan bir insan, aynı güçle Ay'de 6 metre 5 santim, Neptün'de 74 santim, Satürn'de 94 santim, Jüpiter'de 39 santim, Mars'ta 2 metre 63 santim, Uranüs'te 1 metre 4 santim, Zühre'de 1 metre 12 santim, Merkür'de ise 2 metre 58 santim sıçrayabilir. Görüldüğü gibi yerçekimi koşulları dünyaya en yakın olan gezegen Uranüs'tür.

GÖL İÇİNDE GÖL

Bu da nerden çıktı? Göl içinde göl olur mu demeyin... Kanada'da, Huron gölü içindeki Manitoulin adası, yeryüzünde göl üzerinde yer alan adaların en büyüğüdür (1718 km2). Ayrıca bu adanın üzerinde Manitoulin gölü (60km2) yer alır ki, bu da göl içindeki göllerin en büyüğüdür.

KİRPİ

KİRPİ Asya, Afrika ve Avrupa'nın bazı bölgelerinde yaşayan kemirici bir hayvandır. Sırtında çeşitli uzunlukta dikenler vardır. Kirpi bir tehlike sezdiği zaman tıpkı bir domuz gibi homurdanmaya başlar ve sırtındaki dikenleri kabartır. Hayvanın ilk amacı en duyarlı yeri olan burnunu korumaktır. Düşmanı için tehlikeli olan dikenleri uzun olanları değil, 12-15 santim kadar olanlarıdır. Dikenini kabartan kirpi, korkunç bir görünüm alır. Bazan aç bir kaplan ya da sırtlan kirpi üzerine saldırır. Ancak bu yırtıcı hayvanlar bile kirpiyi ele geçiremezler. Çünkü dikenleri, kirpinin üzerine saldıran hayvanın etine batar ve orada kalarak kötü bir yara açar. Kirpi yöntemiyle savunma başarıyla sonuçlanır ve düşmanı can acısıyla bağırarak çekip gider!

ESKİ İNSANLAR

Tanzanya'da yeryüzünün çok eskilerinden beri insanların yaşadıkları bir bölgesi olduğu anlaşılmıştır. Bu Afrika ülkesinin Olduvai Gorge yakınlarında bulunan 1 metre 21 santim boyundaki insan iskeletine benzeyen bir iskeletin 17.500 yıl önceden kaldığı saptanmıştır

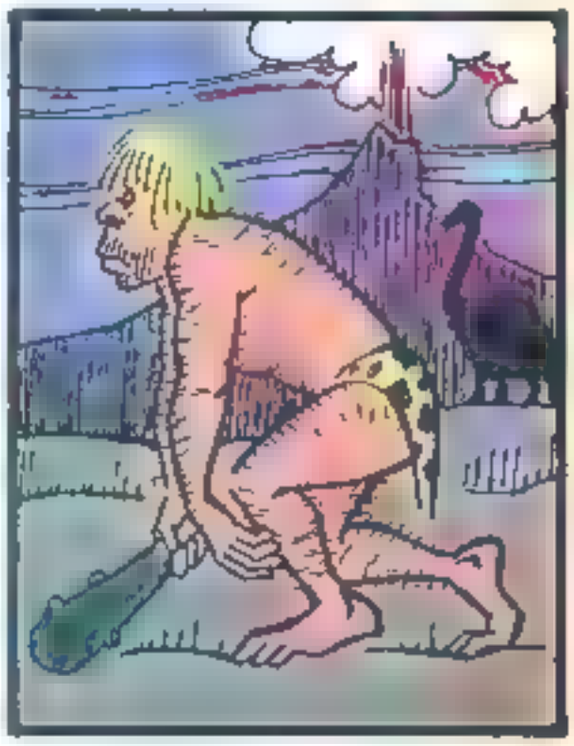

ÇOCUKLARA DENEYLER

SABUN BALESİ

Bağışlayın bizi, yanlış yazdık. Sabun köpüklerinin balesi olacaktı deneyin adı... Eğer sabun köpükleri yapmasını biliyor ve seviyorsanız, bu deneyi de mutlaka seveceksiniz.

Hiç havada dolaşan bir sabun köpüğüne dolmakalem ile hükmetmeyi denediniz mi? Önceki deneylerde kullandığımız yöntem ile elektrikleyeceğiniz bir dolmakalem ya da tarak ile sabun köpüğünü istediğiniz yöne çekebilirsiniz.

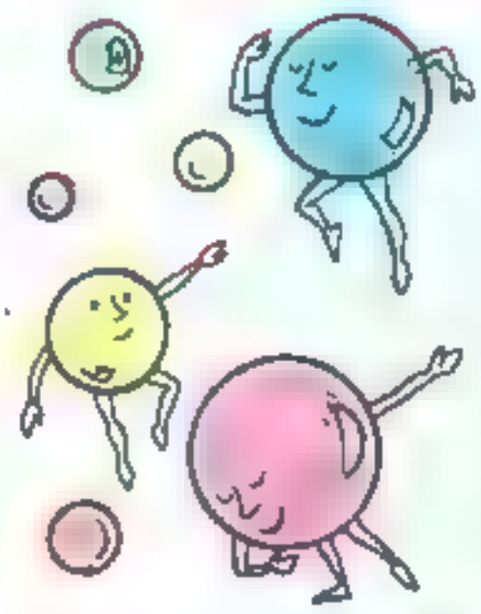

Dahası var; yünlü bir kumaş üzerine konmuş bir baloncuğu aynı tarak ile kaldırmaya çalışın bakalım. Yumurta gibi oluyor değil mi? Boyu uzayıveriyor!..

İNEK SÖZLÜĞÜ

İnek: Sığırın dişisi.
Buzağı: Yeni doğmuş erkek yavru.
Düve: Yeni doğmuş dişi yavru.
Dana: Bir yaşına basmış buzağı.
Öküz: Burularak kısırlaştırılmış erkek sığır.
Tosun: Burulmuş dana.
Boğa: İki buçuk yaşını geçmiş sığır.

VERİMLİ UGANDA

UGANDA, Doğu Afrika'da 10 milyon nüfuslu küçük bir cumhuriyettir. Ekvator çizgisinin ülke topraklarının üzerinden geçmesine rağmen iklim fazla sıcak değildir. Uganda'da bitkiler dünyanın hemen hiçbir yerinde olmadığı kadar olağanüstü bir hızla büyür. Öyle ki, bir okaliptüs ağacının dikildikten sonra iki yıl içerisinde 13 metre yüksekliğe ulaştığı görülmüştür.

ÇİVİLİ KAYDIRAK

Augustin Fournier adlı bir Hint fakırı, çivili tahtasının üzerine yatarak Alp dağlarındaki dik bir tepeden aşağı kayarak, yeni bir dünya rekoru kırdı.

Kırkıncı yaş gününü kutlamak için bu yeni buluşu bulduğunu açıklayan Fournier, Alpler'in üzerindeki Kessjen buzulunun üzerinden 800 metre aşağı kaydı.

RUANDALILAR

Ruanda, Afrika'nın güneydoğusunda küçük bir cumhuriyettir Burada yaşayan Tutsiler, tunç renkli ve ortalama boyları iki metreyi geçen iri yapılı kimselerdir. Afrika yerlilerine hiç benzemezler, eski Mısırlıların soyundan geldikleri ve binlerce yıl önce bu topraklara göç ettikleri sanılmaktadır.

EN YAĞIŞLI-EN KURAK

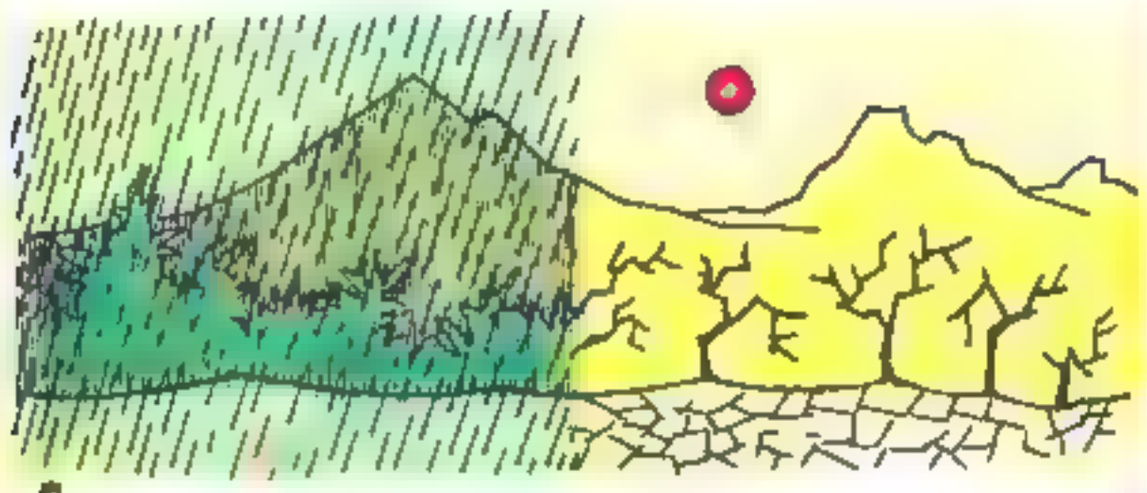

Şili, yeryüzünün hem en yağışlı hem de en kurak ülkesidir.

Ülkenin güneyinde, Bahia Felix'te yılın ortalama 325 günü yağmurlu geçer (1916 yılında tam 348 gün yağmur yağmıştır). Buna karşılık kuzeyde, Bahaia Felix'ten 4350 kilometre uzaklıktakiAtacama çölünde mutlak bir kuraklık hüküm sürmektedir. Bu çöle tam dört yüz yıldan bu yana bir damla yağmur bile düşmediği söylenmektedir. Kuraklık ve yağış konusunda ikinci bir Şili örneği yeryüzünde yoktur.

Sporda Başarının Doruğu: OLİMPİYATLAR

VI. PARİS (1)

Sekizinci Olimpiyat Oyunları, Fransa'nın başkenti Paris'te yapılmıştı.

Kurtuluş Savaşı'nı kazandıktan sonra, 1923 yılında kurulan Türkiye Cumhuriyeti, yeniden Uluslararası Olimpiyat Komitesi Üyeliğine alınmış ve VIII. Olimpiyat Oyunları'na çağırılmıştı.

Bu durum karşısında, 1924 yılında kurulmuş olan ilk spor örgütümüz "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı" ile yeni bir çalışmaya başlayan "Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi"; zamanın hükümetine başvurarak, Paris Olimpiyat Oyunları'na katılma izniyle ayrıca para yardımı yapılmasını istemişti.

Bu konuda, Bakanlar Kurulu'nun 10 Ocak 1924 günü 171 sayılı kararını Gazi Mustafa Kemal (Atatürk) onaylamıştı.

Doğumunun 100. yıldönümünde, Atatürk'ün Türk sporu için aldırdığı bu hükümet kararını bildirmekle Türk spor ve Olimpiyat Oyunları tarihimizin en önemli bir belgesini sunmaktayız:

"Türk gençleri arasındaki spor kuruluşlarının Avrupa sporcuları ile sıkı ilişkilerde bulunmaları ve spor çalışmalarının bilimsel kurallara göre düzenlenmesi için Avrupalı uzmanlardan faydalanması gereklidir.

1924 mayısında Paris'de açılacak olimpiyat karşılaşmalarına Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı çağırılmıştır. Bu karşılaşmalara katılmakta Türkiye için yararlar vardır. Ülkemizde sporculuğun gelişmesi ve yayılması herhalde bu gibi uluslararası yarışmalara katılmakla mümkündür.

Türk gençlerini uluslararası yarışmalara katılabilecek biçimde yetiştirmek ve hazırlamak üzere gereken uzmanların Avrupa'dan getirilmesi ve adı geçen olimpiyat oyunlarına Türk sporcularının da katılabilmesinin sağlanması için acele sarfedilmesi gerekli görülen on yedi bin liranın beklenmeyen masraflar hesabından Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Genel Merkezine verilmesine karar verilmiştir.

Türkiye Cumhurbaşkanı G.Mustafa Kemal Başbakan, Dışişleri Bakanı ve Genelkurmay Başkanı yerine: İsmet (İnönü), Milli Savunma Bakanı: Kâzım (Özalp), Şarriye Bakanı: Mustafa Fevzi, Adalet bakanı. Seyyit, İçişleri Bakanı: Ferit, Maliye Bakanı: M. Abdülhalik (Renda), Bayındırlık Bakanı: Hasan Hüsnü, Milli Eğitim Bakanı: İsmail Safa , Sağlık Bakanı: Dr. Refik (saydam), Mübadele, İskan ve İmar bekanı: Mustafa Necati.

Halûk SAN

OKURDAN OKURA

Şiir, kısa hikâye, fıkra, resim ve karikatürlerinizi "Milliyet Çocuk Dergisi Okurdan Okura Cağaloğlu - İstanbul" adresine bekliyoruz.

hikâye

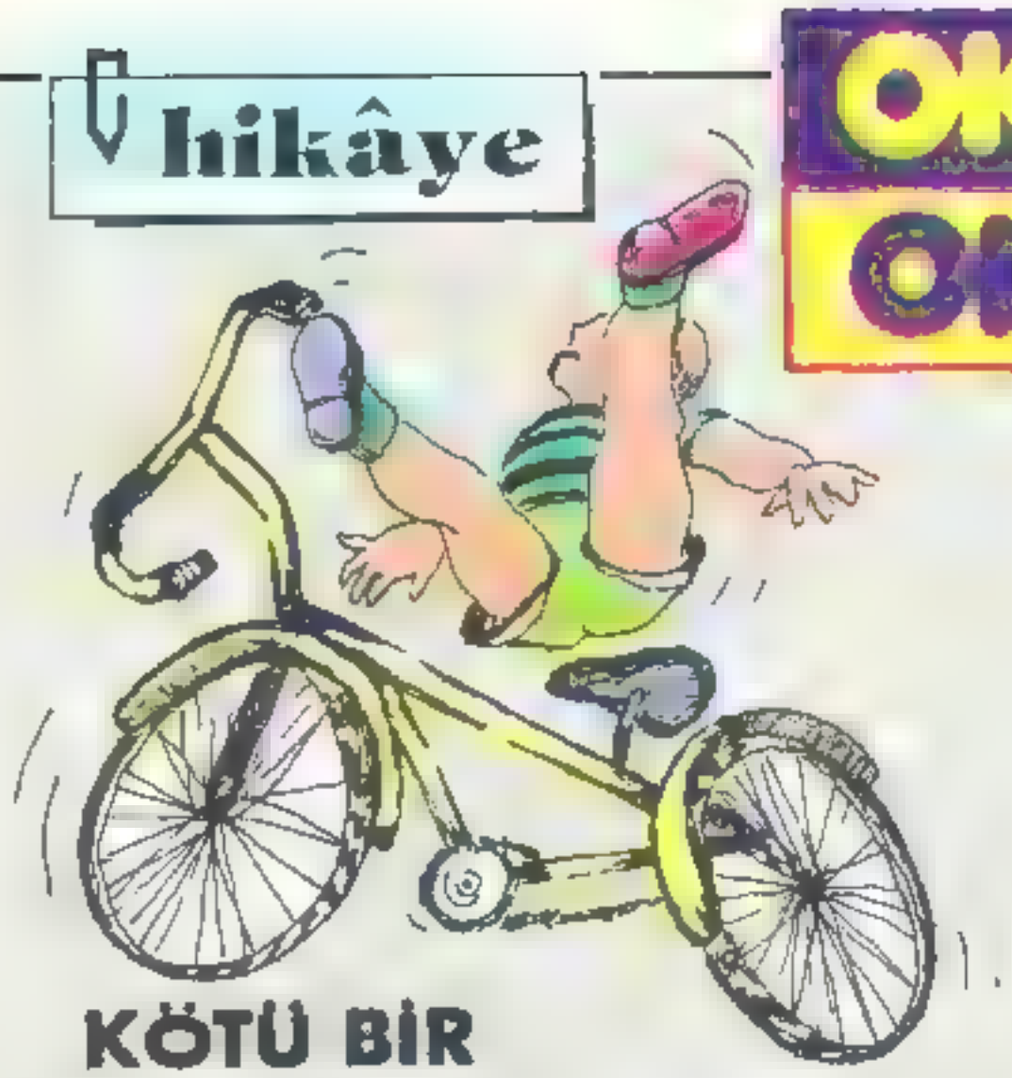

KÖTÜ BİR HAFTA SONU

GÜNLERDEN cumartesi ve hava çok güzeldi. Güneş pırıl, pırıldı. Bizim mahalle çocukları ve ben ara sokakta toplanmıştık. Ne oyun oynayacağımızı düşünüyorduk. Yalnız aramızda Recep eksikti. Recep yaramaz bir çocuktu! Biz hemen Recep'in evine gittik. Gittiğimizde henüz evden çıkıyordu. Çıkar çıkmaz küçük evlerine acele ile koşmaya başladı. Biz merak ile oraya doğru ilerledik. Birden yere çivilenmiş gibi donakaldık. Çünkü Recep çok güzel sarı bir bisikletle dışarı çıktı ve bisiklete binerek caddeye doğru gitti. O giderken içimizden Gökmen:

"— Recep delirme, ezilirsin" dediyse de o hiç önemsemedi ve, bir kamyonun kasasına takıldı. Bir dakika sonra büyük bir çığlık koptu! Baktığımızda Recep acıyla kıvranıyordu, öte yanda bisiklet paramparça olmuş yerde idi!..

Tahsin KOCABAŞ (İzmir)

MEKTUP ARKADAŞI

ABİDİN GÜL: Yaşım 13. İmam Hatip Lisesine gidiyorum. Kitap okumak, pul biriktirmek, basketbol, voleybol, futbol oynamak, müzik dinlemek özel meraklarımdır. Yaşıtım olan arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Yedişehitler Mah. 2942. Sok. No: 7 Isparta.

SERDAR OAL: Yaşım 11. Futbol oynamayı, televizyon seyretmeyi ve kitap okumayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Balmumcu Hoşsohbet Sok. Hoşsohbet Apt. No. 11 D. 16 Balmumcu/İstanbul.

HURŞİT DEMİR: Yaşım 15, ortaokul son sınıftayım. Çeşitli dergileri okumayı ve futbol oynamayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Av. M. Kocabaş eli ile Hurşit Demir'e Bafra/Samsun.

BEKİR AKPINAR: Yaşım 15. Kitap okumayı ve her türlü koleksiyon yapmayı çok seviyorum. Boş vakitlerimde futbol oynamayı ve koşmayı tercih ediyorum. Takımlardan Trabzonsporluyum. Milliyet Çocuk Dergisi okuyan liseli arkadaşlarla mektuplaşmak istiyorum. Adres: Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi 9/D sınıfı No. 173 Bursa

TANER AKGÖZ: Yaşım 18. Özelliklerim: Kitap okumak, dans etmektir. Lise son sınıf öğrencisiyim. Adresim: Yenimahalle Havlucular Sok. Camlı Köşk 5-7 Bakırköy/İst.

MURAT GÜRDAL: 13 yaşındayım. Spor yapmayı, özellikle futbol oynamayı severim. Pul biriktirirm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Gülistan Mah. Toprak-Su Evleri 4 Blok, D. 1 Isparta.

resim

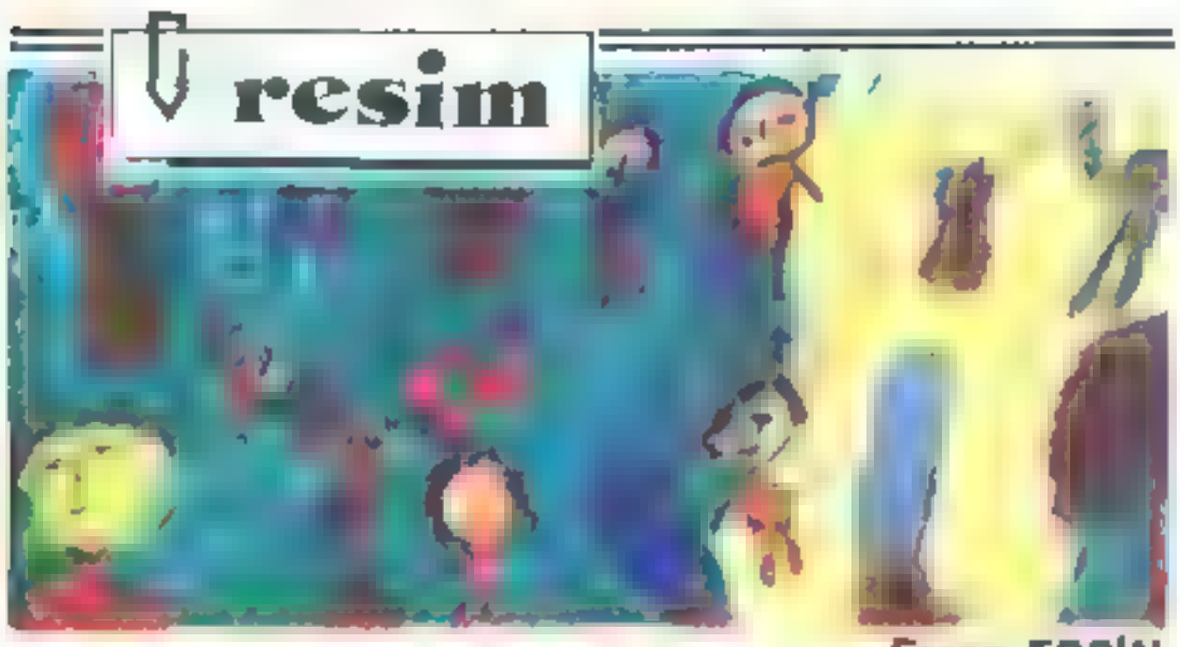

Ercan ERSİN

Çağatay DÖNMEZ

şiir

İYİLER VE KÖTÜLER

Bir varmış bir yokmuş
İyiler biraz çokmuş,
Kötüler azıcıkmış
Azıcıklarmış ya,
Ne kötülükler yapıyorlarmış, ne kötülükler
Şekeri tuza, tuzu şekere katıyorlarmış.
Kimi yan gelip yatıyormuş,
Kimi kötülük için fırsat kolluyormuş.
İyiler düşünmüş, taşınmış
Kafalar çokça kaşınmış
Kötülere savaş açılmış
Yoo, topla tüfekle değil
Savaş karıncalarla olmuş
Nasıl mı? Anlatayım
İyilerin kralı karıncalar kralına gitmiş
"Fis kos, fis kos..." anlaşmışlar
Geceleyin karıncalar kötülere yaklaşmışlar
Koyunlarına girmişler
Çimdiklemişler
Kaşına kaşına uyanmış kötüler
Bakmışlar karıncalar
"Ne yapsak, ne yapsak?"
Çareyi kaçmakta bulmuşlar.

Şahin TAŞ

fıkra

UTANGAÇ

Akıl hastası, hastanenin bahçesinde dolaşırken bir şişe şarap bulur.

—Oh Tanrım, bir şişe süt, diye bağırır!

sonra şişe ile birlikte bir köşeye çekilir. Şişenin mantarını çıkarır. İçindeki sıvının kırmızı rengini görünce, kendi kendine

—Aman Tanrım!.. Beni görünce utancından nasıl da kızardı, diye söylenir.

VİSKİ

Asyalı bir turist, İzlanda'da gezerken, bir bataklığa düştü! Çevreden yetişenler, adamı zor, güç bataklıktan çıkardılar. Asyalı turist, kendine gelince:

— Buranın suları çok pis, dedi. Önce suları bir güzel süzüyoruz. Sonra kaynatıyoruz. Daha sonra içine kiloır döküyoruz, viski yapıp sıziere satıyoruz.

UCUZ MÜREKKEP

Ali çekine çekine babasına sordu·

— Babacığım, mürekkep pahalı bir şey mıdır?

Babası

— Hayır yavrum, dedi.

— Peki öyleyse, haliya bir şişe mürekkep döktüm diye neden kızdı annem?

ON TANE VAHŞI HAYVAN

Öğretmen, tembel öğrenciyi derse kaldırdı ve sordu

— Yavrum bana on tane vahşi hayvan adı sayar mısın?

Öğrenci, biraz düşündükten sonra yanıtını verdi

— Kaplan, kurt, ayı, tilki, timsah... Ve beş tane de aslan, öğretmenim, dedi

ÇOCUKLARLA SEVGİ

Kardan adamlarımız
Bir türlü konuşamaz
Oturur durur yalnız
Zıplayamaz koşamaz.

Bineriz kızaklara
Kayarız tatlı tatlı
Uçarız uzaklara
Kuşlar gibi kanatlı.

Ceyhan YILMAZ

BURSA'M

Canım Bursa, kanım Bursa
Bir tanesin yeşil Bursa
Çok güzelsin çok yeşilsin
Sen insanı büyülersin

Uludağ eteğindesin
Yeşillerin içindesin
Cennetlerden de güzelsin
Bu dünyada bir tanesin.

Ercan ÇARIKÇI

ATAM

Kurtuluş Savaşını yapan
Düşmanı yurttan atan
Atam'dır Atam.

Millet Meclisini açan
Cumhuriyeti kuran
Atam'dır Atam.

Egemen bir millet kuran
Ve onu yaşatan
Atam'dır Atam.

Atam'dır Atam
Tüm bunları yapan
Kalplerde yatan
Büyük kahraman.

Gamze ÖZDEMİR

karikatür

Oğuz UZUN

ÇOCUK KULÜBÜ

1977-Ayhan Görüney (İstanbul), 1978-Taner Uğurlu (Ankara), 1979-Altay Yüceyaltırık (İstanbul), 1980-Erdinç Okul (İstanbul), 1981-Aynur Çalışkan, (İzmir), 1982-Canan Girgin (İzmir), 1983-Tayfun Aktaş (Antalya), 1984-Güliz Dumlu (Ankara), 1985-Uğur Çelikkol (Ankara), 1986-Fırat Ekinci (Ankara), 1987-Murat Koman (Ankara), 1988-İsmet Şişman (Ankara), 1989- Ali Derici (İstanbul), 1990 -Cüneyt Tolga Baydar (İstanbul), 1991-Hakan Atilla (Isparta), 1992-Gökhan Atilla (Isparta), 1993-Oktay Duman (İstanbul), 1994-Göksen Ulutaş (Ankara), 1995-Okan Ulutaş (Ankara), 1996-Cüneyt Devecigil (İstanbul), 1997-Türkân Ardoğlu (İzmit), 1998-Adnan Tonel (İstanbul), 1999-Kemal Azgıntipi (Bandırma), 2000-Alper Okay (Hatay), 2001-Gülay Tatar (Ankara), 2002-Murat Tatar (Ankara), 2003-Neslihan Develi (İstanbul), 2004-Serhan Kip (İstanbul), 2005-Murat Zağnus (İstanbul), 2006-Murat Demiray (Kocaeli), 2007-Melih Sancaklı (Karıkkale), 2008-Alper Tuğluer (Uşak) 2009-Şafak Güvenç (Bursa) 2010-Zeynel Eroğlu (Tokat), 2011-Meram Saka (Tekirdağ), 2012-Murat Tavşan (Tekirdağ), 2013-Özgür Türkaslan (İstanbul), 2014-Emrah Arlıhan (Antalya) 2015-Bülent Coşar (Balıkesir), 2016-Müge Şentürk (İzmit), 2017-H. İbrahim Kardeş (Kütahya), 2018-Yıldırım Fakılar (İstanbul), 2019-Aydan Çakır (Düzce), 2020-Tayfur Evkuran (Bursa), 2021-Işıl Kuşçuoğlu (İstanbul), 2022-Uluç Arıkan (İstanbul), 2023-Gülhan Kaya (Kütahya), 2024-Mesut Gülsen (Bursa), 2025-Can Ölmez (İzmir), 2026-Özgür Kuman (İzmir), 2027-Birol Kocaman (İzmir), 2028-Hamit Kaymaz (İstanbul), 2029-Çağla Yılmaz (İzmir), 2030-Serra Boyar (İzmir), 2031-Hakan Özal (Ankara), 2032-Şükrü Şahin (Mersin), 2033-Fikret Çolak (Samsun), 2034-Erdevan Ramos (İstanbul), 2035-Ziya Eğinli (Balıkesir), 2036-Tunç Kaynak (Zonguldak), 2037-Kemal Tepe (Antalya), 2038-Sait Över (Batman), 2039-Burak Arzova (İstanbul), 2040-Nuran Avedikyan (İstanbul), 2041-Şölen Küçükaksoy (Ankara), 2042-Nalan Bener (Adana), 2043-Beran Yokuş (Diyarbakır), 2044-Esra Albayrak (Adapazarı), 2045-Naili İnce (Denizli), 2046-Nasuh Akça (Niğde), 2047- Can Özünal (Tekirdağ), 2048-Ali Murat Ersöz (Tekirdağ), 2049-Hasan Gökçu Babayiğit (Ankara), 2050-Ünal Karahan (Mardin), 2051-Ramazan Horasan (Samsun), 2052-Ertuğrul Yıldız (İstanbul), 2053-Murat Kırıktaş (Ankara), 2054-Çetin Başaran (Tekirdağ), 2055-Seza Kölük (Antalya), 2056-Servet Demir (Trabzon), 2057-Fatma Beyli (Kıbrıs), 2058-Ahmet Dedekorkut (İzmir), 2059-Gülay Kibritçi (İstanbul), 2060 Binay Kibritçi (İstanbul), 2061-Koray Kibritçi (İstanbul), 2062-Mutlucan Sönmez (İstanbul), 2063-Aslı Küçükkaraca (Muğla), 2064-Murat Yıldırım (Ankara), 2065-Serhan Demelmayan (Ankara), 2066-Deniz Tuncay (İstanbul), 2067-Pınar Tuncay (İstanbul), 2068-Baruh Burak Gateryo (İstanbul), 2069-Recl Gatenyo (İstanbul), 2070-Yıldız Gatenyo (İstanbul), 2071-Sonter Engin (İstanbul), 2072-Burak Güngör (İstanbul), 2073-Bilge Gökbulut (Kırşehir), 2074-Alpaslan Esmenler (İstanbul), 2075-Cihan Yancı (İzmir), 2076-Ali İlhan Ak (İstanbul), 2077-Ayşen Saatçioğlu (İstanbul), 2078-Mustafa Top (İstanbul), 2079-Murat Çınaroğlu (İstanbul), 2080-Cemal Özcan (Ankara), 2081-Murak Güreoy (Ankara), 2082-Faruk Azkan (İstanbul), 2083-Erol Eren (İzmir), 2084-Nihal Azizleri

bilmece bulmaca

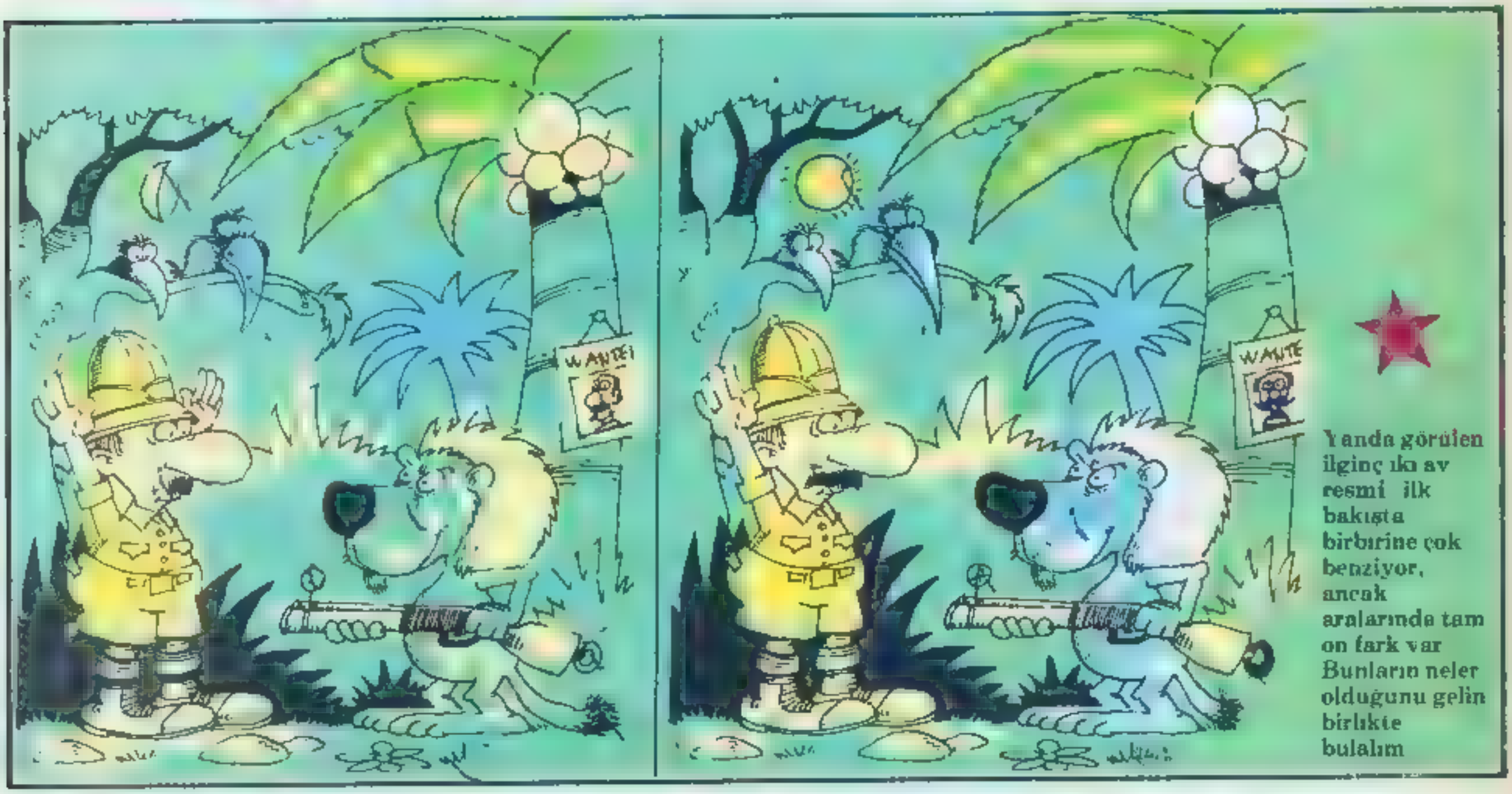

Yanda görülen ilginç iki av resmi ilk bakışta birbirine çok benziyor, ancak aralarında tam on fark var Bunların neler olduğunu gelin birlikte bulalım

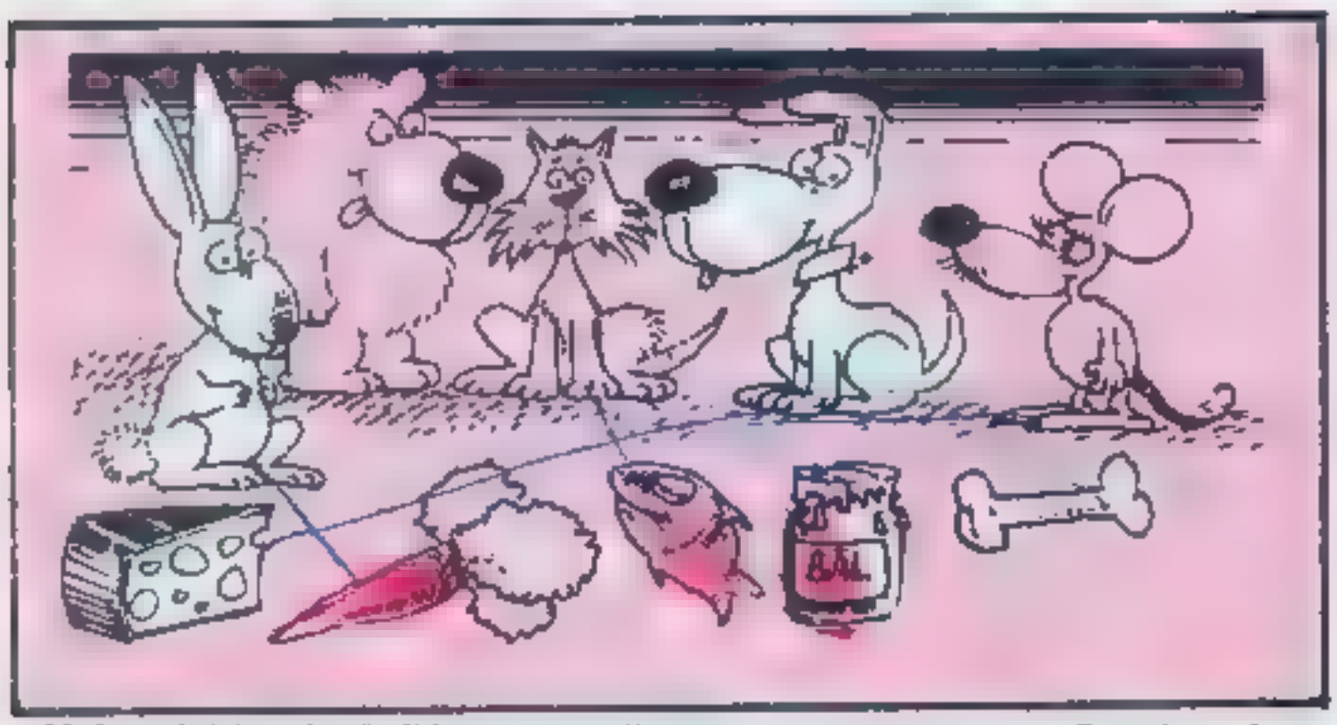

Yukarıdaki resimde 5 hayvan ve 5 yiyecek görüyorsunuz. Bu yiyeceklerin hangi hayvanlara ait olduğunu bulabilir misiniz?

BU KİMDİR?

Şu anda tiyatro ile birlikte yüksek öğrenimini de yürütmekte olan sanatçımız, bir zamanların Ayşecik'ten sonra, ünlü birçocuk yıldızı idi. Onu tanıyabildiniz mi?

Bu resimde onbeş adam görüyorsunuz. Bunlardan biri dışında, hepsinin eşleri var. Tek olanı bulabilir misiniz?

Robenson ve Cuma,gördüğünüz gibi yemek hazırlığı içindeler. Ancak yanlarında olmaması gereken bir eşya var. Bunun ne olduğunu 90. saniye içinde bulabilir misiniz?

bilmece bulmaca

Dört takı takı
İki bakı bakı
İki dinki dinki
Bir tanecik de finki
Acaba bu ne ki?

İşte size ilginç bir bilmece. Cevabı bulabilecek misiniz?

Yukarıdaki resimde konuşmalar birbirine karışmış. Bunları doğru balonlara yerleştirebilecek misiniz?

Bu sevimli gösteride filin üzerinde bir şeyler gizlenmiş. Ne olduğunu anlamak istiyorsanız.sayıları birleştirmeniz yeterli.

BİR HİKÂYE YAZALIM

33. sayımızdaki "Bir Hikâye Yazalım" yarışmasını Komşumuz Ali Bey adlı hikâyesi ile İstanbul'dan Aslıhan Silivrili kardeşimiz kazandı. Başarı dileklerimizle.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

VENEDİK: Vitrindeki bisikletin zinciri yok, vitrindeki enjektör, iki direk arasındaki örümcek, suyun üzerinde oturan adam, buzun içinden çıkan çam ağacı, buzda patenle kayan adam, futbol ayakkabısıyla buzda yürüyen adam, gondol çeken adam.

BU KİMDİR?: Tanımanızı istediğimiz sanatçı beyaz çamın sevilen masalcı teyzesi Adile Naşit'tı.

ORTAK ELEMANLAR: A-G, B-H-D, C-H-E, D-F-B, E-G-C, F-I-D, G-A-E, H-B-C, F-I

10 FARK: İki bina arasındaki çizgi, 2- Soldaki kadının şapkasının fiyongu, 3- Soldaki kadının eldiveni, 4- Soldaki arabanın farı, 5- Soldaki arabanın koltuğu, 6- Sağdaki kadının kolu, 7- Sağdaki arabanın sileceği, 8- Sağdaki arabanın aynası, 9- Trafik lambasının ışığı, 10- Sağdaki arabanın arka çamurluğu.

BALONLAR: 6 no'lu balon sol alttaki balonun eşidir.

NASIL YAŞAR?

Su aygırı

KONU su aygırı olunca, herhalde dizimizin başlığı "Nasıl Keyif Çatar?" olmalı... Su aygırı, ya da yabancı tanımı ile "Hippopotam" gerçekten doğanın en tembel ve keyfine düşkün yaratıklarındandır. Diyebiliriz ki, tek güç sarfettiği zaman, dişisi için kavgaya tutuştuğu anlardır. Diğer hayvanlarla pek alışverişi de olmadığı için, kavga da çıkartmaz. Derisi çok kalın, kasları çok gelişmiş, darbesi öldürücü —hem de yamyassı ezerek— ayakları olduğu için, timsahlar bile açıktan geçerler!..

Vatanı Afrika'da nehir ve göl kıyılarında, özellikle de Nil boyunca gününü gün eden bu eski çağların tembel kalıntısının hayvanbilimci tanımı da kârınaşık: Omurgalı hayvanlardan, memeliler sınıfının, çiftparmaklılar takımından, geviş getirmeyenler alttakımından bir familyasının üyesi. Su aygırı 3-4 tonluk, 4 metre boyunda, 55 santimlik bir kuyruğu ile dev bir kütledir. Yamyamlar hariç, kendisinden başka her şeyi yediğini bildiğimiz insanoğlu herhalde su aygırının tek ciddî düşmanıdır. Eti, yağı ve dişleri için avlanır su aygırı. Tehlikeyi sezdiğinde 5 dakika su altında hareketsiz kalması, inatçı avcıları yıldırmaz. Derisinin kalınlığına karşı özel kesici kurşunlar ile ava çıkanlar, su aygırının karada ve suda peşindedir.

Keyfine avcılar karışmadıkça mutlu yaşayan bu yaratık, kalın derisinin çatlamaması için özel bir yağ salgılar. Bu, bir anlamda hayvanın güneş yağıdır. Aksi halde, deri çatlayarak, yaraya dönüşebilir ve çamurlu sularda yaşadığı için de mikrop kaparak öldürücü olabilir!..

Su aygırının bir diğer ilginç yanı, dişleridir. Özellikle alt çenedeki köpekdişleri çok güçlüdür, geriye kalan 40 dişini saymasanız bile bunlar, düşmanının gövdesini delmeye, güçlü çene ile tutarak yerden yere vurup, parçalamaya yeter. Bizden söylemesi... dikkatli olun!

MEYVELİ-BUZLU

OH·OH

LOLLY BUZ

Şimdi Türkiye'de

- Limonlu
- Vişneli
- Çilekli
- Ananaslı
- Kayısılı
- Ahududulu

OH·OH

LOLLY BUZ

"koyun buzluğa dondurun yiyin"

OH-OH Lollybuz heryerde

Hagerty Mamulleri San.ve Tic
& Atılım Ticaret
Tel 449073-446007-460810

atılım LO 811

ÇOCUKLAR!
HEP BERABER
VE ELELE

«Ikinci adresiniz
TÜRKBANK'a»

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRK BANK
" ikinci adresiniz "